

עֲזְרֵי מַעַם הַשָּׁם עוֹשֶׂה שְׁמַיִם וָאָרֶץ

סֵפֶר

הַזֵּהָר

הַשָּׁלֹם וְהַמִּנְקֵד
עַל חַמְשָׁה חֲמִשִּׁי תוֹרָה

מִהַתְנָא הָאֱלֹקִי
רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי זִיע"א

פְּרָשַׁת צו

יוֹצֵא לְאוֹר עַל יְדֵי "מִפְעַל הַזֵּהָר הָעוֹלָמִי"
בַּעִיָּה "ק בֵּית שְׁמֹשׁ תוֹבֵב" א
חֲמִשָּׁה עָשָׂר בָּאֵב תש"ע לפ"ק

הוצאת:

שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א
רחוב נחל לכיש 24/8 רמת בית שמש ארץ ישראל
טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
CIO CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gross
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin
Cong. Of Holmin, Nachal Lachish 24/8
Ramat Beth Shemesh 99093, Israel
Tel: 054-843-6784 / fax: 02-995-1300
hazohar.com@gmail.com

מצוה גדולה לזכות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי
בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשמחות, לכל החברים וידידים
ולכל אחד ואחד מישראל, לקרב הגאולה שלימה בב"א
וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים
ולכל ההבטחות הרשב"י זיע"א

כל הזכויות שמורות

ואין למכור או לסחור או לקבל רווח עבור הטקסט או חלקו
מותר ומצוה ללמוד ולזכות את הרבים בחינם בלבד

ניתן ל"מפעל הזוהר העולמי"

על ידי הרב הצדיק המקובל **הרב בניהו שמואלי** שליט"א
ראש ישיבת **"נהר שלום"** (רח' שילה 6 ירושלים)
לעילוי נשמת מורינו ורבינו הצדיק הקדוש
רבי **מרדכי** בן מרים **שרעב"י** זיע"א

מִלְעִילָא כֹּלָא הוּא בְּחֵדוּתָא כֹּלָא הוּא בְּשִׁלְיָמוֹ.
 זָבָא חוֹלְקִיהוֹן דִּישְׂרָאֵל, דִּקּוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא
 מִרִּיק עֲלִיהוֹן בְּרַבָּאן, וְצִיִּית צְלוּתְהוֹן, וְעֲלִיִּיהוּ
 כְּתִיב, (תהלים קב) פָּנָה אֶל תַּפְלַת הָעֶרְעֵר וְלֹא בָּזָה אֶת
 תַּפְלָתָם וְגו'.

פֿרשֿת צו

זֹאת תֹּרַת הָעוֹלָה וְגו'. (ויקרא ו)
 וְרַבִּי שְׁמַעוֹן פֿתַח וְאָמַר, (תהלים לו) צִדְקַתְךָ בְּהַרְרִי אֵל מִשְׁפָּטֶיךָ
 תִּהְיוּ רַבָּה וְגו', הָאִי קָרָא אוֹקִימָנָא לִיה וְאִתְּמַר,
 תָּא חַיִּי, הָאִי עוֹלָה, סְלִיקוּ וְקִשְׁרוּ דְבִנְסֵת יִשְׂרָאֵל
 לְעִילָא, וְדְבוּקָא דִּילָה בְּגוּ עֲלָמָא דְאַתִּי, לְמַחֲוִי
 כֹּלָא חַד, בְּקִשּׁוּרָא חֲדָא, בְּחִידוּ. וּבְגִין דְּסִלְקָא
 לְעִילָא לְעִילָא, בְּתִיב זֹאת תֹּרַת, רָזָא דְכַר
 וְנוֹקְבָא בְּחֲדָא, תוֹרָה שְׂבִכְתָּב, וְתוֹרָה שְׂבִעֵל פֿתַח,
 לְסִלְקָא בְּחִיבּוּתָא.

לשון הקודש

פֿרשֿת צו

זֹאת תֹּרַת הָעוֹלָה וְגו'. רַבִּי שְׁמַעוֹן
 פֿתַח וְאָמַר, צִדְקַתְךָ בְּהַרְרִי אֵל
 מִשְׁפָּטֶיךָ תִּהְיוּ רַבָּה וְגו'. הַפְּסוּק הַזֶּה
 פֿרשְׁנוּהוּ וְנִתְפָּאֵר. בֵּא רָאָה, הָעוֹלָה הִזוּ
 מַעֲלָה וְקוֹשְׁרַת אֶת בְּנִסֵּת יִשְׂרָאֵל
 לְמַעֲלָה, וְהִדְבְּקוֹת שְׁלָה בְּתוֹךְ הָעוֹלָם
 הָבֵא לְהִיּוֹת הַכֹּל אֶחָד בְּקִשְׁשׁ אֶחָד,

וְיִמְצְאוּ בְּרִכּוֹת בְּעוֹלָם בָּלָם, שְׂבִשְׁכָּאן
 נִמְצְאוּת בְּרִכּוֹת מְלֻמְעָה, אִזּוּ הַכֹּל
 בְּשִׁמְחָה וְהַכֹּל בְּשִׁלְמוֹת. אֲשֶׁרִי חֲלָקָם
 שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִרִּיק
 עֲלֵיהֶם בְּרִכּוֹת וּמִקְשִׁיב לְתַפְלָתָם,
 וְעֲלֵיהֶם כְּתוּב, פָּנָה אֶל תַּפְלַת הָעֶרְעֵר
 וְלֹא בָּזָה אֶת תַּפְלָתָם וְגו'.

כִּד אֶתְעַר סִטְרָא דְצַפּוֹן, בְּמָה דְאוֹקִימָנָא
 דְכַתִּיב, (שַׁעַר הַשִּׁירִים ב) שְׂמָאלוֹ תַּחַת לְרֹאשִׁי,
 כִּדִּין אִיהִי סִלְקָא בְּחִבּוּבָתָא, וְאֶתְעַטְרָא בִּימִינָא,
 וְאֶתְחַבְרָא בְּאֻמְצָעִיתָא, וְאֶתְנַהִיר כֹּלָא מִרְזָא דְקִדְשׁ
 הַקִּדְשִׁים, וְדָא מִגּוֹ דְרִזָּא דְאָדָם, בְּרַעּוּ דְכַהֲנָא,
 וּבְצִלּוֹתָא, וּבְשִׁירָתָא.

וְהָא אוֹקִימָנָא דְעוֹלָה קִדְשׁ קְדָשִׁים, בְּרִזָּא דְרוּחַ
 עֲלָאָה, בְּגִין דְתִלַּת רוּחִין קָשִׁירן בְּחֻדָּא, רוּחַ
 תַּתָּאָה דְאַקְרִי רוּחַ הַקִּדְשׁ. רוּחַ דְלִגּוֹ בְּאֻמְצָעִיתָא,
 דְאַקְרִי רוּחַ חֲכָמָה וּבִינָה. וְכֵן אֲקָרִי רוּחַ תַּתָּאָה.
 אֲבָל הָאִי רוּחַ, דְנִפְיָק מִגּוֹ שׁוּפֵר, כְּלִילָן בְּאֻשָּׁא
 וּמִיָּא. רוּחַ עֲלָאָה דְאִיהוּ סָתִים בְּחֻשָּׁאִי, דְבִיָּה
 קַיִימִין כָּל רוּחִין קְדִישִׁין, וְכָל אֲנָפִין נְהִירִין. וּבְגִין
 כִּד אֶתְדַרְת עוֹלָה רוּחַ מִמֶּשׁ.

לשון הקודש

הַכֹּהֵן וּבִתְפִלָּה וּבְשִׁירָה.
 וְחֲרִי בְּאַרְנוֹ שְׁעוֹלָה קִדְשׁ קְדָשִׁים בְּסוּד
 הָרוּחַ הָעֲלִיּוֹנָה, מִשּׁוּם שְׁשֻׁלֵּשׁ רוּחוֹת
 קְשׁוּרוֹת בְּאַחַת: הָרוּחַ הַתַּתְּחוּנָה
 שְׁנִקְרָאת רוּחַ הַקִּדְשׁ, הָרוּחַ שְׁלִפְנִים
 בְּאֻמְצָע, שְׁנִקְרָאת רוּחַ חֲכָמָה וּבִינָה, וְכֵן
 הָרוּחַ הַתַּתְּחוּנָה. אֲבָל הָרוּחַ הַזֶּה שְׁיֻצָּאת
 מִתּוֹךְ שׁוּפֵר, כְּלוּלִים בְּאֵשׁ וּמִים. הָרוּחַ
 הָעֲלִיּוֹנָה שֶׁהִיא סְתוּמָה בְּחֻשָּׁאִי, שְׂבִיה
 מִתְקַיִּמִים כָּל הָרוּחוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת וְכָל

בְּשִׁמְחָה. וּמִשּׁוּם שְׁעוֹלָה לְמַעְלָה
 לְמַעְלָה, כְּתוּב זֹאת תּוֹרַת, סוּד שֶׁל זָכָר
 וּנְקֵבָה יַחַד, תּוֹרָה שְׂכַבְתָּב וְתּוֹרָה
 שְׂבַעֲלָ פֶה לַעֲלוֹת בְּחִבּוּבוֹת.

בְּשִׁמְתַּעוֹרְרָת רוּחַ צַפּוֹן, כִּמוֹ
 שְׂבִאֲרִנּוּהוּ שְׂכַתוּב שְׂמָאלוֹ תַּחַת
 לְרֹאשִׁי, אִזִּי הִיא עוֹלָה בְּחִבּוּבוֹת,
 וּמִתְעַטְרָת בִּימִין, וּמִתְחַבְרָת עִם
 הָאֻמְצָעִי, וְהַכֹּל מֵאִיר מְסוּד שֶׁל קִדְשׁ
 הַקִּדְשִׁים, וְזֶה מִתּוֹךְ סוּד שֶׁל אָדָם, בְּרִצּוֹן

וּלְבַתֶּר מִרְזָא דְּבַהֲמָה, (דף כ"ו ע"ב) מִסְתַּפְּקִי וְאַתּוֹנִי,
 לְאַתְקִשְׁרָא רוּחָא אַחֲרָא, דְּאִיהִי גֹו
 מִסְאָבוּ, מֵאִינוֹן תִּרְבִּין וְשִׁמְנוֹנִין, כְּמָה דְּאַתְמַר.
 וּבְגִין כֶּךָ עוֹלָה קֳדָשׁ קֳדָשִׁים, שְׂאָר קֳרַבְנִין לְמַעַבְד
 שְׁלָמָא בְּעִלְמָא בְּלָהוּ, מִכְּמָה סְטָרִין וּמֵאֲרִי דְּדִינִין.
 לְאַתְעַבְרָא וּלְאַתְנַהֲרָא מִגֹּו רַעוּתָא לְאַתְבְּסָמָא,
 אֶקְרוּן קֳדָשִׁים קָלִים, בְּגִין דְּלֹא מִתְעַטְרִי לְעִילָא
 לְעִילָא בְּקֳדָשׁ הַקֳּדָשִׁים. וְעַל דָּא אִינוֹן קֳדָשִׁים
 קָלִים, וְנִכְיָסוּ דְּלָהוֹן בְּכָל אַתֵּר כְּמָה דְּאוּקְמוּתָא,
 אֲבָל עוֹלָה דְּאִיהִי רְזָא דְּקֳדָשׁ הַקֳּדָשִׁים, לָאוּ אִיהִי
 כְּשֶׁאָר קֳרַבְנִין, דְּכָל עוֹבְדָהָא קֳדָשׁ.

תָּא חַזִּי, מַה כְּתִיב וְלִבְשׁ הַכֹּהֵן מִדּוּ בַד, אֵלִין
 לְבוּשֵׁין מִיַּחַדִּין לְקַדוּשָׁה. בַּד יַחֲדָאִי,
 מִיַּחַדָּא לְקַדוּשָׁה. וְכֵתִיב בְּגִדֵי קֳדָשׁ הֵם וְרַחֵץ

לשון הקודש

לְהַתְבַּשֵּׁם, וְנִקְרָאִים קֳדָשִׁים קָלִים, מִשּׁוּם
 שְׁלֹא מִתְעַטְרִים לְמַעְלָה לְמַעְלָה בְּקֳדָשׁ
 הַקֳּדָשִׁים. וְעַל זֶה הֵם קֳדָשִׁים קָלִים
 וְשִׁחִיטָתָם בְּכָל מְקוֹם, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרוּחָא.
 אֲבָל הָעוֹלָה, שֶׁהִיא סוּד שֶׁל קֳדָשׁ
 הַקֳּדָשִׁים, אֵינָה כְּשֶׁאָר קֳרַבְנוֹת, שְׁכָל
 מַעֲשֵׂיָהּ קֳדָשׁ.

בֹּא וְרֹאה מַה כְּתוּב, וְלִבְשׁ הַכֹּהֵן מִדּוּ
 בַד, הַלְבוּשִׁים הַלְלוּ מִיַּחַדִּים לְקַדְשָׁהּ,

הַפָּנִים מְאִירוֹת, וּמִשּׁוּם כֶּךָ חוֹזֶרֶת הָעוֹלָה
 רוּחַ מִמֶּשׁ.

וְאַחֲרַיִם כֶּךָ מְסוּד שֶׁל הַבְּהֵמָה נִהְיִים
 וְנִזְוָנִים לְהַתְקַשֵּׁר לְרוּחַ אַחֲרֵת, שֶׁהִיא
 בְּתוֹךְ הַטְּמֵאָה מְאוּתָם חֲלָבִים וְשִׁמְנִים,
 כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאָר. וּמִשּׁוּם כֶּךָ עוֹלָה קֳדָשׁ
 קֳדָשִׁים, שְׂאָר הַקֳּרַבְנוֹת בָּלִים כְּדֵי לַעֲשׂוֹת
 שְׁלוֹם בְּעוֹלָם מִכְּמָה צָרָדִים וּבְעֵלֵי דִינִים,
 לְהַעֲבִיר וּלְהִיּוֹת נְאוּר מִתּוֹךְ הָרָצוֹן

בַּמִּים אֶת בְּשָׁרוֹ וּלְבָשָׁם. מָאִי טַעֲמָא דָּא קִדְּשׁ.
 אֵלֶּא רָזָא דְּמִלָּה, בְּדִקְאָמֶר דְּאִיחֵי קִדְּשׁ קִדְּשִׁים,
 דְּסִלְקָא כֻּלָּא וְאַתְעֵטְרָא בְּקִדְּשׁ הַקִּדְּשִׁים, בְּקִשּׁוּרָא
 חָדָא. וּלְבַתֵּר מִפְּנֵי וְאַעֲבֵר רוּחַ מְסֻאָבָא, דְּמִסְאֵב
 כֻּלָּא, דְּלֹא שְׁלֵטָא, וְלֹא יִתְקַרֵּיב גּוֹ מִקִּדְּשָׁא,
 וְאַתְעֵבֵר מִכָּל סְטָרֵי דְּקוּדְשָׁא, וְאַשְׁתַּאֲר כֻּלָּא קִדְּשׁ
 בְּקִדּוּשָׁה יְחִידָאִי.

וְאָמֵר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָא אֲתֵמֵר, דְּכֵתִיב, (תהלים
 לו) אָדָם וּבְהֵמָה תוֹשִׁיעַ יי'. וְהֵכִי סִלְקָא
 רָזָא דְּאָדָם, מִסְטָרָא דְּאָדָם. בְּהֵמָה, מִסְטָרָא
 דְּבְהֵמָה. וּבִגִּין כֵּךְ כֵּתִיב אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם. אָדָם
 וְדָאִי, דְּהָא קִרְבָּנִיה לְעִילָא, לְקִשְׁרָא קִשְׁרָא. וּלְבַתֵּר
 מִן הַבְּהֵמָה. וְכֻלָּא אִיחֵי בְּקִרָא, אָדָם וּבְהֵמָה. וְדָא
 אִיחֵי רָזָא, דְּאַצְטְרִיךְ לְקִרְבָּנָא אָדָם וּבְהֵמָה,

לשון הקודש

בְּקִדּוּשָׁה יְחִידָא.

וְאָמֵר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָרִי גִתְבָּאָר, שְׁכֵתוּב
 (תהלים לו) אָדָם וּבְהֵמָה תוֹשִׁיעַ ה'. וְכֵךְ
 עוֹלָה סוּד שֶׁל אָדָם מִצַּד שֶׁל אָדָם. בְּהֵמָה
 – מִצַּד שֶׁל בְּהֵמָה. וּמִשּׁוּם כֵּךְ כֵּתוּב אָדָם
 כִּי יִקְרִיב מִכֶּם, אָדָם וְדָאִי, שְׁהִרִי קִרְבָּנֵנוּ
 לְמַעַלָּה לְקִשְׁרָא קִשְׁרָא, וְאַחֵר מִן הַבְּהֵמָה.
 וְהַכֵּל הוּא בְּכֵתוּב – אָדָם וּבְהֵמָה. וְזֵהוּ
 סוּד שְׁצִרִיךְ לְקִרְבָּן – אָדָם וּבְהֵמָה, כְּמוֹ

בְּרִי יְחִידִי, מִיחֵד לְקִדְּשָׁה. וְכֵתוּב בְּגִדֵי
 קִדְּשׁ הֵם וְרַחֵן בַּמִּים אֶת בְּשָׁרוֹ
 וּלְבָשָׁם. מָה הַטַּעַם זֶה קִדְּשׁ? אֵלֶּא סוּד
 הַדְּבָר, כְּמוֹ שְׁאָמֵר שְׁהִיא קִדְּשׁ קִדְּשִׁים,
 שְׁהַכֵּל עוֹלָה וּמִתְעַטֵּר בְּקִדְּשׁ הַקִּדְּשִׁים
 בְּקִשְׁרָא אַחַד, וְאַחֵר כֵּךְ מְפַנֶּה וּמַעֲבִיר
 רוּחַ טְמֵאָה, שְׁמִטְמֵא הַכֵּל, שְׁלֵט וְשִׁלֵּט
 וְלֹא יִקְרֵב לְתוֹךְ הַמִּקְדָּשׁ, וּמַעֲבֵר מִכָּל
 צִדֵּי הַקִּדְּשָׁה, וְהַכֵּל נִשְׁאָר קִדְּשׁ

בְּדַקְאִמֶּר. תָּא חֲזִי, כִּד בָּרָא קִדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא
עֲלֵמָא, הָכִי עֶבֶד אָדָם וּבִהֶמָּה.

וְאִי תִימָא וְהָא כְּתִיב (בראשית א) וְעוֹף יַעֲוִפֵּף עַל
הָאָרֶץ, דִּהָא מִנִּיּהוּ מְקַרְבִּין קִרְבָּנָא,
וְאַפִּילוּ עוֹלָה, כְּמָה דְכְּתִיב וְאִם מִן הָעוֹף עוֹלָה
קִרְבָּנוּ. תָּא חֲזִי, מִכָּל אֵינוֹן עוֹפִין לָא מְקַרְבִּין
אַלָּא מִן הַתּוֹרִים אוּ בְנֵי יוֹנָה. אַלָּא רְזָא דָא,
מָה דְאַתְפְּשֵׁר בְּדָא, פִּסִּיל בְּדָא. דָּא יְמִינָא, וְדָא
שְׂמָאלָא, וְכָלָא חַד.

עוֹף יַעֲוִפֵּף עַל הָאָרֶץ, הָא אוקימנָא דְאֵינוֹן רְזָא
דְרִתִּיכָא. וּבְהוּ תַסְתַּלַּק רוּחַ הַקֹּדֶשׁ, לְסַלְקָא
לְעִילָא. דְאֵינוֹן תִּרִי, חַד לִימִינָא, וְחַד לְשְׂמָאלָא.
עוֹף לִימִינָא, וְדָא מִיכָאֵל. יַעֲוִפֵּף לְשְׂמָאלָא, וְדָא
גְבִרְיָאֵל. דָּא לִימִינָא, וְדָא לְשְׂמָאלָא.

לשון הקודש

בְּנָה, פִּסִּיל בְּנָה. זֶה יָמִין וְזֶה שְׂמָאל,
וְהַכָּל אֶחָד.

עוֹף יַעֲוִפֵּף עַל הָאָרֶץ, הָרִי בְּאַרְנוּ שְׁהִם
סוּד הַמֶּרְכָּבָה, וּבְהִם תַתְעֵלָה רוּחַ הַקֹּדֶשׁ
לְעֹלֹת לְמַעְלָה, שְׁהִם שְׁנַיִם, אֶחָד לְיָמִין
וְאֶחָד לְשְׂמָאל. הָעוֹף לְיָמִין, וְזֶה מִיכָאֵל.
יַעֲוִפֵּף לְשְׂמָאל, וְזֶה גְבִרְיָאֵל. זֶה לְיָמִין,
וְזֶה לְשְׂמָאל.

שְׂאִמֶּר. בֵּא רְאָה, כְּשֶׁבָרָא הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ
הוּא אֶת הָעוֹלָם, כִּךְ עָשָׂה - אָדָם
וּבִהֶמָּה.

וְאִם תֹּאמַר, הָרִי כְּתוּב עוֹף יַעֲוִפֵּף עַל
הָאָרֶץ, שְׁהִי מִהֶם מְקַרְבִּים קִרְבָּנוּ,
וְאַפִּילוּ עוֹלָה, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב וְאִם מִן הָעוֹף
עֹלָה קִרְבָּנוּ - בֵּא רְאָה, מִכָּל אוֹתָם
עוֹפוֹת אֵין מְקַרְבִּים אַלָּא מִן הַתּוֹרִים אוּ
בְנֵי יוֹנָה, אַלָּא סוּד זֶה - מָה שְׁהַכְּשֵׁר

וּבְגִין כִּךְ מִקְרִבִּין תִּרְיִן אֱלִין, לְסִלְקָא רוּחַ
קִדְשָׁא, וּשְׁמַאלָא מְעִטֵּר וְזִיִּין לְתַתָּא,
לְהַהוּא סִטֵּר שְׁמַאלָא. וַיִּמְינָא לִימִינָא. וְאַתְקַשְּׁרַת
אַתְתָּא בְּבַעְלָהּ, לְמַהֲוֵי חַד. וְכִלָּא מִסְתַּלַּק
וּמִתְקַשֵּׁר בְּחַדָּא, לְעִילָא וְתַתָּא וְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא
אַסְתַּלַּק בְּלַחֲדוּדֵי וְאַתְתַּקַּף.

וּבְסִפְרֵי קִדְמָאֵי, מִסְכְּנָא לָא יְהִיב חוּלְקָא
לְאַתְזִנָּא, אֶלָּא לְעִילָא לְאַתְקַשְּׁרָא,
אַבְל כִּלָּא לְעִילָא וְתַתָּא כָּל חַד מִתְקַשֵּׁר לְסִטְרִיהּ
בְּדָקָא יְאוּת, וְהָא אוֹקִימָנָא.

רַבִּי אֶלְעָזָר שְׁאִיל לְרַבִּי שְׁמַעוֹן אָבוּי וְאָמַר, הָא
קַשְׁוִירָא דְכִלָּא אַתְקַשֵּׁר בְּקִדְשׁ הַקִּדְשִׁים
לְאַתְנַהֲרָא, אַתְדַּבְּקוּתָא דְרַעְוָא דְבַהֲנֵי לִיּוֹאֵי
וַיִּשְׂרָאֵל לְעִילָא, עַד הֵיכָן אֵיהוּ סִלְקָא.

לשון הקודש

חֶלֶק לְהוִיִּין אֶלָּא לְהַתְקַשֵּׁר לְמַעְלָה, אַבְל
הַכֵּל – לְמַעְלָה וּלְמַטָּה – כָּל אֶחָד נִקְשֵׁר
לְצִדּוֹ בְּרִאוּי, וְהָרִי בְּאַרְנוֹ.

רַבִּי אֶלְעָזָר שָׂאֵל אֶת רַבִּי שְׁמַעוֹן אָבוּי
וְאָמַר, הָרִי הַקִּשְׁרָא שֶׁל הַכֵּל נִקְשֵׁר בְּקִדְשׁ
הַקִּדְשִׁים כְּדֵי לְהַאֲרִי, הַדְּבָקוּת שֶׁל
הָרָצוֹן שֶׁל בְּהֵמָה לְוִיִּם וַיִּשְׂרָאֵלִים
לְמַעְלָה, עַד הֵיכָן הִיא עוֹלָה?

וּמַשּׁוּם כִּךְ מִקְרִיבִים שְׁנֵי אֱלֹהִים, כְּדֵי
לְהַעֲלוֹת אֶת רוּחַ הַקִּדְשׁ, וְהַשְׁמַאל מְעִטֵּר
וּמְזִיִּין לְמַטָּה, לְאוּתוֹ הַצֵּד שֶׁל הַשְׁמַאל,
וַיִּמִּין וַיִּמִּין, וְאַשֶּׁה נִקְשְׁרַת לְבַעְלָהּ לְהִיּוֹת
אֶחָד, וְהַכֵּל מִתְעַלָּה וּמִתְקַשֵּׁר בְּאַחַד,
לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
מִתְעַלָּה לְבִדּוֹ וּמִתְחַזֵּק.

וּבְסִפְרֵים הַקְדְּמוֹנִים, הָעֲנִי לֹא נוֹתֵן

אָמַר לִיהָ הָא אוקימנא, עד אין סוף, דְּכָל
 קשורא ויחודא ושלימו, לאַצנעא בַּהֲהוּא
 צניעו, דְּלֹא אַתְדִּבֵּק, וְלֹא אַתְיִידַע, דְּרַעֲנָא דְּכָל
 רַעֲיוֹן בִּיהּ. אִין סוף לֹא קיימא לאודעא, וְלֹא
 לְמַעַבְד סוף, וְלֹא לְמַעַבְד ראש דאין. (נ"א ראש בְּמָה
 דאין) קדמא, אפיק ראש וסוף, מאן ראש. דא
 נקודה עלאה, דאיהי רישא דכלא סתימא, דא
 דקיימא גו מחשבה. ועביד סוף, דאקרי סוף דבר,
 אַבֵּל לְהַתָּם אִין סוף.

לֹא רעותין, לֹא נהורין, לֹא בוצינין בַּהֲהוּא אִין
 סוף, כָּל אֵלִין נהורין ובוצינין תְּלִין
 לַאֲתַקיימא בַּהּ, וְלֹא קיימי לַאֲתַדְבָּקא, מאן יִידַע
 וְלֹא יִידַע, לֹא אִיהוּ אֵלֹא רַעוּ עֲלָא סתימא דְּכָל
 סתימין, אִין.

לשון הקודש

שְׁעוּמַדַּת בְּתוּךְ הַמַּחֲשָׁבָה. ועושה סוף,
 שנקרא סוף דבר, אַבֵּל לְשֵׁם אִין סוף.
 אִין רְצוֹנוֹת וְאִין אֹרוֹת וְאִין גְּרוֹת
 באותו אִין סוף. כָּל הָאֹרוֹת וְהַמְּאֹרוֹת
 הָלָלוּ תְּלוּוִיִּים לְהַתְקִיֵּם בָּהֶם, וְלֹא עוֹמְדִים
 לְהַשְׁגָּה, מִי שִׁיּוּדַע וְלֹא יוֹדַע, אִינוּ אֵלֹא
 רְצוֹן עֲלִיוֹן נִסְתָּר שֶׁל כָּל הַנִּסְתָּרִים, אִין.

אָמַר לוֹ, הָרִי בְּאַרְנוֹ, עַד אִין סוף. שְׁכָל
 קֶשֶׁר וְיִחּוּד וּשְׁלֵמוֹת, לְהַצְנִיעַ בְּאוֹתָהּ
 צִנְעָה שְׁאִינָה מְשֻׁנָּה וְלֹא נוֹדַעַת שְׁבָה
 רְצוֹן כָּל הָרְצוֹנוֹת. אִין סוף אִינוּ עוֹמֵד
 לְהוֹדַע, וְלֹא לַעֲשׂוֹת סוף, וְלֹא לַעֲשׂוֹת
 ראש שֶׁל אִין (ראש כְּמוֹ שֶׁאִין). הָרֹאשׁוֹן הוֹצִיא
 ראש וסוף, מִי הָרֹאשׁ? זֶה הַנִּקְרָא
 הַעֲלִיוֹנָה, שֶׁהִיא ראש שֶׁל הַכָּל הַנִּסְתָּר

וְכִד נִקְוָה עֲלֶיךָ, וְעֲלֵמָא דְאַתִּי, אִסְתְּלִקְוִי, לֹא
 יִדְעִין בֵּר רִיחָא, כְּמֵאן דְאַרְח בְּרִיחָא
 וְאַתְבָּסֵּם, וְלֹא דֹא גֵיחָא (ס"א גיחת), דִּהָא כְּתִיב (ויקרא
 כו) וְלֹא אָרִיחַ בְּרִיחַ נִיחָחְכֶם, דִּהָא רִיחַ גִּיחַח רִיחָא
 דְרַעוּתָא, דְכָל חֲנִי רַעוּתָא דְצִלּוּתָא, וְרַעוּתָא
 דְשִׁירָתָא, וְרַעוּתָא דְכִהְנִי, דְכִלְחוּ רָזָא דְאַדָּם, כְּדִין
 כִּלְחוּ אֶתְעֵבִידוּ רַעוּתָא חָדָא, וְהָיוּ אֶקְרִי גִיחַח,
 רַעוּתָא: כְּתִרְגוּמוֹ. כְּדִין כִּלְא אֶתְקַשֵּׁר וְאַתְנַהִיר
 בְּחָדָא כְּדָקָא יְאוּת, כְּמָה דְאַתְמַר.

וְעַל דֹּא אֶתִּיהִיבַת הָאִי סְטָרָא אַחְרָא בִידָא
 דְכִהְנָא, דְכְּתִיב, (דף כ"ז ע"א) צו אֶת אַהֲרֹן וְאֶת
 בְּנָיו לֵאמֹר. רָזָא חָכָא, דִּהָא אוֹקִימָנָא, לִית צו
 אֶלָּא עֲבוּדָה זָרָה. וְהָכָא אֶתִּיהִיבַת לִיה לְאַתּוּקְדָּא
 הָהוּא מִחֲשָׁבָה רָעָה, וְלֹאֲעֲבָרָא לָהּ מִגּוֹ קִדְשָׁא,
 בְּהָאִי רַעוּתָא דְסִלְקָא לְעִילָא, וּבְהָאִי תִנָּנָא וְתִרְבִּין

לשון הקודש

אחד. וההוא נקרא גיחת, רצון
 כְּתִרְגוּמוֹ. אִזְ הַבֵּל נִקְשֵׁר וּמֵאִיר בְּאַחַד
 כְּרֵאוּי, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּרַר.

וְעַל כֵּן נִתֵּן הַצֵּד הָאֲחֵר בְּיַד הַכֹּהֵן,
 שֶׁכְּתוּב צוֹ אֶת אַהֲרֹן וְאֶת בְּנָיו לֵאמֹר.
 סוּד כָּאן, שֶׁהָרִי בְּאַרְנוֹ, אֵין צוֹ אֶלָּא
 עֲבוּדָה זָרָה. וְכֵאן נִתֵּן לוֹ לְשַׂרְף אֶת
 אוֹתָהּ מִחֲשָׁבָה רָעָה וּלְהַעֲבִירָהּ מִתּוֹךְ

וּבְשִׁחְזָקָתָהּ הַעֲלִינָהּ וְהַעֲוִלָם הָכָא
 הַתְעֵלוּ, אֵינָם יוֹדְעִים פֶּרֶט לְרִיחַ, כְּמִי
 שֶׁהָרִיחַ רִיחַ וְהַתְבַּשֵּׁם, וְאֵין זֶה
 נִחַח (גיחת), שֶׁהָרִי כְּתוּב וְלֹא אָרִיחַ בְּרִיחַ
 גִּיחַחְכֶם, שֶׁהָרִי רִיחַ גִּיחַח הוּא רִיחַ שֶׁל
 רָצוֹן, שֶׁכָּל הָרָצוֹנוֹת הִלְלוּ שֶׁל תְּפִלָּה,
 וְרָצוֹן שֶׁל שִׁירָה, וְרָצוֹן הַכֹּהֲנִים, שֶׁכָּלֵם
 סוּד שֶׁל אָדָם, אִזְי כָּלֵם נַעֲשִׂים רָצוֹן

דִּאתוּקְדֹן, בְּגִין לְאַתְעֲבֵרָא מִן קֳדָשָׁא, וְהָאִי צו
בְּרִשׁוּתֵייהוּ קִימָא, לְאַפְרָשָׁא לָהּ מִן קֳדָשָׁא מִגֹּו
הָאִי קֳרַבְנָא וְאִי תִימָא צו אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, הָכִי
נָמִי דִּהָא בְּרִשׁוּתֵייהוּ קִימָא, (ס"א לְאַפְרָשָׁא לָהּ מִן קֳדָשָׁא) כָּל
זְמַנָּא דְעַבְדֵי רַעוּתָא דְמֵאֲרִיחֹן, דִּלָּא יִכְלָא
לְשַׁלְטָאָה עַל־יְהוּ.

וְהָאִי קָרָא כָּלָא אַתִּיא לְאַחֲזָאָה רִזָּא דְמִלָּה,
לְאַעֲפֵרָא לְהָאִי רוּחַ קֳדָשָׁא לְעִילָא לְעִילָא,
וְלְאַפְרָשָׁא לָהּ לְדָא רוּחַ טוֹמָאָה, לְנַחֲתָא לָהּ
לְתַתָּא לְתַתָּא. דָּא בְּרַעוּתָא וּבְצִלוּתָא בְּדִקְאָמְרֹן,
וְדָא בְּעוּבְדָּא כָּלָא בְּדִקְחֵי לִיה.

וְהָאִי קָרָא מוֹכְחָא עַל־יְהוּ, דְכִתִּיב צו אֶת אֲהֶרֶן
וְאֶת בְּנָיו לֵאמֹר. צו: דָּא עֲבוּדָה זָרָה, רוּחַ
מִסְאָבָא. לֵאמֹר: דָּא אַתָּתָא, דְאַקְרִי יִרְאֵת יי'.

לשון הקודש

הַדְּבָר, לְעֵשֶׂר אֶת רוּחַ הַקֹּדֶשׁ לְמַעַלָּה
לְמַעַלָּה, וְלְהַפְרִיד אֶת רוּחַ הַטָּמֵאָה
וְלְהוֹרִידָהּ לְמַטָּה לְמַטָּה, וְזֶה בְּרִצּוֹן
וּבִתְפִלָּה כְּפִי שְׁאֲמַרְנִי, וְזֶה בְּמַעֲשֵׂה,
הַכֹּל כְּמוֹ שְׂרָאוּי לוֹ.

וְהַכְּתוּב הַזֶּה מוֹכִיחַ עֲלֵיהֶם, שֶׁכְּתוּב צו
אֶת אֲהֶרֶן וְאֶת בְּנָיו לֵאמֹר. צו - זו
עֲבוּדָה זָרָה, רוּחַ הַטָּמֵאָה. לֵאמֹר - זו
הָאִשָּׁה, שֶׁנִּקְרָאת יִרְאֵת ה'. כְּתוּב כָּאֵן

הַקֹּדֶשׁ בְּרִצּוֹן הַזֶּה שְׁעוּלָה לְמַעַלָּה, וּבְעֵשֶׂן
הַזֶּה וּבַחֲלָבִים שְׁנִשְׂרָפִים, כְּדֵי שִׁיעֲבֵרוּ
מִן הַקֹּדֶשׁ, וְהִצּוּ הַזֶּה עוֹמֵד בְּרִשְׁוֹתָם
לְהַפְרִידוֹ מִן הַקֹּדֶשׁ מִתּוֹךְ הַקֳּרָבָן הַזֶּה.
וְאִם תֹּאמַר, צו אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל - כִּךְ גַּם
שְׁהָרִי בְּרִשְׁוֹתָם עוֹמֵד (לְהַפְרִישׁ אוֹתָהּ מִן הַקֹּדֶשׁ)
כָּל זְמַן שְׁעוֹשִׂים רִצּוֹן רְבוּנָם, שֶׁלֹּא יוּכַל
לְשַׁלֵּט עֲלֵיהֶם.

וְהַכְּסוּק הַזֶּה הַכֹּל בָּא לְהִרְאוֹת סוּד

בְּתִיב הָבֵא לֵאמֹר, וּבְתִיב הָתָם (ירמיה א) לֵאמֹר הֵן
יִשְׁלַח אִישׁ אֶת אִשְׁתּוֹ. וְהָא אוֹקְמוּהָ. בְּגִין כִּךְ
כֹּלֵא אַתְמֵר, וּבְהֵנָּא קִימָא לְאַתְתַּקְנָא כֹּלֵא בְרִזָּא
דְּאַדָּם וּבְהֵמָה.

זַכָּאָה חוֹלְקִיהוֹן דְּצַדִּיקִיָּא בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא
דְּאַתִּי, דְּאֵינוֹן יִדְעֵי אוֹרְחֵי דְּאוֹרִיָּתָא,
וְאֲזִילִי בָּהּ בְּאַרְחַת קְשׁוּט, עַל־יִיהוּ בְּתִיב (ישעיה לח) יי'
עַל־יָהּ יַחֲיוּ. מָאן עַל־יָהּ. אֲלִין אַרְחֵי דְּאוֹרִיָּתָא.
יַחֲיוּ: יתְקַיִּמוּן, בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא דְּאַתִּי.

תָּא חַזִּי, בְּתִיב זֹאת תּוֹרַת הָעוֹלָה, אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא,
הָאִי קָרָא אוֹקִימָנָא לִיָּה בְּהָאִי גִּוּוֹנָא, (זאת תּוֹרַת,
דָּא בְּנִסְתַּת יִשְׂרָאֵל. הָעוֹלָה: דְּהִיא סְלָקָא, וּמִתַּעֲטָרָא לְעִילָא לְעִילָא, לְאַתְקַשְׁרָא כְּדָקָא
יָאוּת, עַד אַתֵּר דְּאַקֶּרִי קִדָּשׁ קִדָּשִׁים).

לשון הקודש

לֵאמֹר, וּבְתוֹב שָׁם (ירמיה א) לֵאמֹר הֵן
יִשְׁלַח אִישׁ אֶת אִשְׁתּוֹ, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ.
מִשּׁוּם כִּךְ הַכֹּל נֶאֱמַר, וְהִכְהֵן עוֹמֵד לְתַקֵּן
אֶת הַכֹּל בְּסוּד שֶׁל אָדָם וּבְהֵמָה.
אַשְׁרֵי חֲלָקָם שֶׁל הַצַּדִּיקִים בְּעוֹלָם
הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, שֶׁהֵם יוֹדְעִים אֶת
דְּרָכֵי הַתּוֹרָה וְהוֹלְכִים בָּהּ בְּדֶרֶךְ
אֱמֶת, עַל־יָהּ כְּתוּב (ישעיה לא) ה' עַל־יָהּ

יַחֲיוּ. מִי עַל־יָהּ? אֵלּוּ דְּרָכֵי הַתּוֹרָה.
יַחֲיוּ - יתְקַיִּמוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם
הַבָּא.
בָּא רָאָה, כְּתוּב זֹאת תּוֹרַת הָעוֹלָה. אָמַר
רַבִּי חֲזִיָּא, הַפְּסוּק הַזֶּה בְּאַרְנוּהוּ בְּצוּרָה
הַזֹּאת: (זאת תּוֹרַת - זוֹ בְּנִסְתַּת יִשְׂרָאֵל. הָעוֹלָה - שְׁהִיא עוֹלָה
וּמִתַּעֲטָרָת לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה לְהַתְקַשֵּׁר כְּרָאוּי, עַד הַמְקוֹם שֶׁנֶּקְרָא
קִדָּשׁ קִדָּשִׁים).

(דבר אחר) זאת תֹּרֶת, דָּא בְּנִסְת יִשְׂרָאֵל. הָעוֹלָה: דָּא מַחֲשָׁבָה רָעָה, דְּאִיהִי סְלָקָא עַל רְעוּתָא דְּבַר נָשׁ לְאַסְטָאָה לִיה מֵאַרְחָה קְשׁוּט, הִיא הָעוֹלָה, הִיא דְּסְלָקָא וְאַסְטִיאת לִיה לְבַר נָשׁ, וּבְעִי לְאוּקְדָא לָהּ בְּנוֹרָא. בְּגִין דְּלֹא יִתְיַהֵיב לָהּ דּוּכְתָא לְאַסְטָאָה.

וּבְגִין כֵּךְ, עַל מוֹקְדָה עַל הַמִּזְבֵּחַ כָּל הַלֵּילָה. מָאן לֵילָה. דָּא בְּנִסְת יִשְׂרָאֵל. דְּאִיהִי זֹאת, בְּגִין דְּאִתִּי לְדַבָּאָה לְבַר נָשׁ מִתְּהוּא רְעוּתָא. עַל מוֹקְדָה, בְּגִין דְּנִהָר דִּינֹור אִיהוּ אֲתֵר לְאוּקְדָא לְכָל אִינוּן דְּלֹא קִיָּמִי בְּקִיּוּמֵיהוּ, דְּהָא עָאֲלִין לֹון בְּתֵהוּא נֹרָא דְדָלִיק, וּמַעֲבְרִי שׁוֹלְטָנִיהוֹן מַעֲלָמָא, וּבְגִין דְּלֹא יִשְׁלוּט, אַצְטְרִיךְ עַל מוֹקְדָה עַל הַמִּזְבֵּחַ כָּל הַלֵּילָה, וְאַתְּבַפֵּיא וְלֹא שְׁלֵטָא.

לשון הקודש

שְׁהִיא זֹאת, מִשּׁוּם שְׁבָאָה לְטַהַר אֶת הָאָדָם מֵאוֹתוֹ רָצוֹן. עַל מוֹקְדָה, מִשּׁוּם שְׁנֵהָר דִּינֹור הוּא מְקוֹם לְשָׂרֵף כָּל אֵלוֹ שְׁלֹא עוֹמְדִים בְּקִיּוּמָם, שְׁהִרִי מְכַנִּיסִים אוֹתָם בְּאוֹתָהּ אֵשׁ בּוֹעֶרֶת וּמַעֲבִירִים אֶת שְׁלֵטוֹנָם מִן הָעוֹלָם, וּכְדִי שְׁלֹא יִשְׁלֹט, צְרִיךְ עַל מוֹקְדָה עַל הַמִּזְבֵּחַ כָּל הַלֵּילָה, וּנְכַנֵּעַ וְלֹא שׁוֹלֵט.

(דבר אחר) זאת תֹּרֶת - זוּ בְּנִסְת יִשְׂרָאֵל. הָעוֹלָה - זוּ מַחֲשָׁבָה רָעָה שְׁהִיא עוֹלָה עַל רָצוֹנוֹ שֶׁל הָאָדָם לְהַסִּיט אוֹתוֹ מִדְּרֹךְ אֱמֶת. הִיא הָעוֹלָה - הִיא שְׁעוֹלָה וּמַשְׁטִינָה עַל הָאָדָם, וְצְרִיךְ לְשָׂרֵף אוֹתָהּ בְּאֵשׁ כְּדִי לֹא לָתֵת לָהּ מְקוֹם לְהִשְׁטִין. וּמִשּׁוּם כֵּךְ, עַל מוֹקְדָה עַל הַמִּזְבֵּחַ כָּל הַלֵּילָה. מִי הַלֵּילָה? זוּ בְּנִסְת יִשְׂרָאֵל,

וְעַל דָּא, בַּד אֶתְכַפִּיָּא הָאִי, סִלְקָא בְּנִסְתָּ
 יִשְׂרָאֵל, דְּאִיהִי רוּחַ קֳדָשָׁא, דְּסִלְקָא
 וְאֶתְעַטְרָא לְעִילָא, דְּהָא סְלִיקוּ דִּילָהּ, בַּד
 אֶתְכַפִּיָּא הָאִי חֵילָא אַחֲרָא, וְאֶתְפָּרַשׁ מִנָּה. וּבְגִין
 בְּדָ בְּעִינָן בְּרִזָּא דְקַרְבָּנָא, לְאַפְרָשָׁא לְהָאִי סִטְרָא,
 מִרוּחַ קֳדָשָׁא, וּלְמִיָּהֵב לָהּ חוּלְקָא, בְּגִין דְּרוּחַ
 קֳדָשָׁא תִסְתַּלַּק לְעִילָא.

רַבִּי אָחָא פָּתַח וְאָמַר, וְהָאֵשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ תֻּקַּד בּוֹ
 וְגו', וְהָאֵשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ תֻּקַּד בּוֹ, אֲמַאי. וּבְעֵר
 עָלֶיהָ הַכֹּהֵן עֲצִים בַּבֶּקֶר בַּבֶּקֶר, אֲמַאי. וּבִהְנֵא
 אֲמַאי. וְהָא תַנִּינָן אֵשָׁא בְּכָל אֶתֶר דִּינָא הוּא,
 וּבִהְנֵא מִסִּטְרָא דִּימִינָא קָא אֲתִי, וְרַחֲמִיקָא הוּא מִן
 דִּינָא, דְּהָא בִּהְנֵא לָא אֲזִידְמִן בְּדִינָא לְעֵלְמִין, וְהָכָא
 הוּא בְּעִי לְאוּקְדָא דִּינָא בְּעֵלְמָא, דְּכִתִּיב וּבְעֵר
 עָלֶיהָ הַכֹּהֵן.

לשון הקודש

תוקד בו וגו'. והאש על המזבח תוקד בו,
 למה? ובער עליה הכהן עצים בבקר
 בבקר, למה? וכהן למה? והרי שנינו
 שאש בכל מקום היא דין, וכההן בא
 מצד הימין, ורחוק הוא מן הדין, שהרי
 אין בהן מזדמן לדין לעולמים, וכאן הוא
 צריך לשרף דין בעולם, שכתוב ובער
 עליה הכהן?

וְלָכֵן, בְּשׁוּה נִכְנַע, עוֹלָה בְּנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל,
 שְׁהִיא רוּחַ הַקֹּדֶשׁ שְׁעוֹלָה וּמִתְעַטְרָת
 לְמַעְלָה, שְׁהִרִי עֲלִיתָהּ זֶה בְּשִׁנְכְּנַע הַכֹּחַ
 הָאֲחֵר הַזֶּה וְנִפְרָד מִמֶּנָּה, וְלָכֵן צְרִיכִים
 בְּסוּד הַקֶּרֶבֶן, לְהַפְרִיד אֶת הַצֵּד הַזֶּה
 מִרוּחַ הַקֹּדֶשׁ, וְלָתֵת לוֹ חֶלֶק, בְּדִי שְׁרוּחַ
 הַקֹּדֶשׁ תִּתְעַלָּה לְמַעְלָה.

רַבִּי אָחָא פָּתַח וְאָמַר, וְהָאֵשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ

אַלָּא הָכִי אוֹלִיפֶנָּא, בַּר נָשׁ דְּאֵתִי לְמַחֲטִי קָמִי
מֵאֲרִיָּה, הוּא אוֹקִיד גְּרָמִיָּה בְּשִׁלְהוּבִיתָא

דִּיִּצְר הָרַע. וַיִּצְר הָרַע מִסְטָרָא דְרוּחַ (דף כ"ז

ע"ב) מִסְטָבָא קָא אֲתִיָּא, וְהָא שְׂרִיא בִּיה רוּחַ

מִסְטָבָא. וְלִזְמָנִין אֲשֶׁתְּמוּדֶעֶן קָרַבְנִי דְאֲתִיָּין מֵהָאִי

סְטָרָא, וּבָעָא לְקָרְבָּא עַל מַדְבָּחָא כְּדָמִי לִיה. וְלֹא

אֲשֶׁתִּצִּי, וְלֹא אֲתַבְטֵל תְּהוּא רוּחַ מִסְטָבָא, בֵּין מִבַּר

נָשׁ, וּבֵין מֵהָהוּא סְטָרָא דְאֵתִי מְנִיָּה, אַלָּא בְּאִשָּׁא

דְּמַדְבָּחָא, דְּתְהוּא אִשָּׁא מִבְּעָרָא רוּחַ מִסְטָבָא, וְזִינִין

בִּישִׁין מַעְלָמָא, וּבְהֵנָּא בְּדָא אֲתַבְּוּוֹן, לְתַקְנָא אִשָּׁא

דִּיבְעֵר זִינִין בִּישִׁין מַעְלָמָא.

וְעַל דָּא בָּעִי, דְּלֹא יִדְעֻכוֹן לִיה לְעֵלְמִין, וְלֹא

יִתְחַלֵּשׁ חֵילָא וְתוֹקְפָא דִּילִיָּה, לְתַבְרָא חֵילָא

דְּתוֹקְפָא אַחֲרָא בִּישָׁא מַעְלָמָא, וְעַל דָּא לֹא תַכְבָּה.

וּבְהֵנָּא יִסְדֵּר עָלֶיהָ אִשָּׁא בִּבְקָר בִּבְקָר, בְּזִמְנָא

לשון הקודש

מֵהָאֲדָם וּבֵין מֵאוֹתוֹ הַצֵּד שָׂבָא מִמֶּנּוּ,
אַלָּא רַק בָּאֵשׁ שֶׁל הַמִּזְבֵּחַ, שְׁאוֹתָהּ הָאֵשׁ
מִבְּעֶרֶת אֶת רוּחַ הַטְּמֵאָה וּמִיָּנִים רָעִים מִן
הָעוֹלָם. וְהַכֵּהֵן מִתְּכַוֵּן בָּזֶה לְתַקֵּן אֵשׁ
שֶׁתִּבְעֵר מִיָּנִים רָעִים מִן הָעוֹלָם.

וְלָכֵן צָרִיךְ שְׁלֹא תַכְבָּה לְעוֹלָמִים וְלֹא
יִחַלֵּשׁ הַכֹּחַ וְהַתְּקֵף שֶׁלָּהּ, כְּדִי לִשְׁבֹּר
הַכֹּחַ הָרַע הָאֲחֵר מִן הָעוֹלָם, וְלָכֵן לֹא

אַלָּא כִּד לְמַדְנֹה, אָדָם שָׂבָא לְחַטָּא לְפָנֵי
רַבּוֹנוֹ, הוּא שׁוֹרֵף אֶת עֲצָמוֹ בְּשִׁלְהֶבֶת
הַיִּצְר הָרַע, וַיִּצְר הָרַע בָּא מִצֵּד שֶׁל רוּחַ
הַטְּמֵאָה, וְהָרִי שׁוֹרֵף בּוֹ רוּחַ טְמֵאָה.
וְלִפְעָמִים נוֹדְעִים הַקִּרְבָּנוֹת שְׂבָאִים
מֵהַצֵּד הַזֶּה, וְצָרִיךְ לְהַקְרִיב עַל הַמִּזְבֵּחַ
אֶת מַה שְׁדוּמָה לוֹ, וְלֹא מִתְּכַלֵּה וְלֹא
מִתְּבַטֵּל אוֹתָהּ רוּחַ הַטְּמֵאָה בֵּין

דְּשִׁלְטָא סְטָרָא דִּילִיָּה וְאַתְעָר בְּעֵלְמָא, בְּגִין לְבִסְמָא
עֵלְמָא (ס"א וּלְבִסְמָא דִּינָא), וְאַתְבְּפִין דִּינִין, וְלֹא מִתְעָרִי
בְּעֵלְמָא, וְעַל דָּא תִּנְיָן, אִית אִשָּׁא אַכְלָא אִשָּׁא.
אִשָּׁא דְלֵעִילָא אַכְלָא אִשָּׁא אַחְרָא, אִשָּׁא דְמִדְבָּחָא
אַכְלָא אִשָּׁא אַחְרָא, וְעַל דָּא, אִשָּׁא דָּא לֹא תִכְבָּה
לְעֵלְמִין, וְכִהְנָא מִסְדֵּר לִיָּה בְּכָל יוֹמָא.

רעיא מהימנא

פֿקוּדָא לַעֲשׂוֹת הָעוֹלָה בְּמִשְׁפָּטָה, וְעָלָה אֶתְמַר זֹאת תּוֹרַת
הָעוֹלָה וְגו'. חֲמֵשׁ אֲשִׁים הָיוּ נִחְתִּין עַל קָרְבָּנָא. אִשׁ
אוֹכֵל וְאִינוּ שׁוֹתָה. אִשׁ שׁוֹתָה וְאִינוּ אוֹכֵל. אִשׁ אוֹכֵל וְשׁוֹתָה.
אִשׁ אוֹכֵל לַחִים וַיִּבְשִׁים. אִשׁ שְׂאִינוּ אוֹכֵל וְאִינוּ שׁוֹתָה.
לְקַבְּלִיָּהּ אִינוּ, זֹאת תּוֹרַת הָעוֹלָה, חֵד. הִיא הָעוֹלָה עַל מוֹקְדָּה,
ב'. עַל הַמִּזְבֵּחַ, ג'. כָּל הַלֵּילָה, ד'. וְאִשׁ הַמִּזְבֵּחַ תּוֹקֵד בּוֹ ה'.
וְאוֹקְמוּהָ מֵאֲרִי מִתְנִיתִין, עוֹלָה כּוֹלָה סֶלְקָא לְגַבּוּהָ. וְדָא
בִּינָה, ה', ה' מֵרָאוּת דִּילָהּ. י', בֵּית יְחִידָה, (שְׁמוֹת)

לשון הקודש

נֶאֱמַר זֹאת תּוֹרַת הָעֵלָה וְגו'. חֲמִשָּׁה
אֲשִׁים הָיוּ יוֹרְדִים עַל הַקָּרְבָּן: אִשׁ אוֹכֵל
וְאִינוּ שׁוֹתָה. אִשׁ שׁוֹתָה וְאִינוּ אוֹכֵל. אִשׁ
אוֹכֵל וְשׁוֹתָה. אִשׁ אוֹכֵל לַחִים וַיִּבְשִׁים.
אִשׁ שְׂאִינוּ אוֹכֵל וְאִינוּ שׁוֹתָה. בְּנִגְדָם
הֵם: זֹאת תּוֹרַת הָעֵלָה – אַחַת. הִיא
הָעֵלָה עַל מוֹקְדָּה – שְׁתֵּים. עַל הַמִּזְבֵּחַ –
שְׁלֹשׁ. כָּל הַלֵּילָה – אַרְבַּע. וְאִשׁ הַמִּזְבֵּחַ
תּוֹקֵד בּוֹ – חֲמֵשׁ.

וּפֶרֶשׁוּהָ בְּעֵלֵי הַמִּשְׁנָה, הָעוֹלָה כְּלָה
עוֹלָה לְגַבּוּהָ, וְזוֹ בִּינָה, ה', ה' מֵרָאוּת

תִּכְבָּה. וְכִהְנָה יְסֹדֵר עָלֶיהָ אִשׁ בְּבִקְרָא
בְּבִקְרָא, בְּזִמְנֵי שְׁשׁוּלֵט הַצֵּד שְׁלוֹ וּמִתְעוֹרֵר
בְּעוֹלָם כְּדִי לְבָשֵׁם אֶת הָעוֹלָם (וּלְבִסְמָא דִּינִין),
וְהַדִּינִים נִכְנָעִים וְלֹא מִתְעוֹרְרִים בְּעוֹלָם.
וְעַל זֶה שְׁנִינּוּ, יֵשׁ אִשׁ אוֹכֵלָת אִשׁ. אִשׁ
שְׁלֹמֶעֱלָה אוֹכֵלָת אִשׁ אַחְרָתָה, אִשׁ
הַמִּזְבֵּחַ אוֹכֵלָת אִשׁ אַחְרָתָה. וְעַל זֶה הָאִשׁ
הַזֶּה לֹא תִכְבָּה לְעוֹלָמִים, וְכִהְנָה מִסְדֵּר
אוֹתָהּ בְּכָל יוֹם.

רעיא מהימנא

מִצְוָה לַעֲשׂוֹת הָעוֹלָה בְּמִשְׁפָּטָה, וְעָלֶיהָ

(כד) וּמֵרָאָה כְּבוֹד יי' בְּאֵשׁ אֹכֶלֶת. ו' אֹר שֶׁל דְּבַת עֵינָא, וְהִיא אֵשׁ שׁוֹתָה כָּל מִיּוֹן דְּאוֹרֵייתָא, וְאֹכֶלֶת כָּל קֶרְבָּנִין דְּעֻלּוֹתָא. וְאֹכֶלֶת לַחִין וַיִּבְשִׁין, אֵינּוֹן פְּשְׁטֵי דְּאוֹרֵייתָא דְּאֵינּוֹן כְּעֵצִים וַיִּבְשִׁים. וְרַזֵּי אוֹרֵייתָא אֵינּוֹן כְּעֵצִים לַחִים. וְהִיא אִיהוּ אֵשׁ אֹכֶלֶת לַחִין וַיִּבְשִׁין.

וְעוֹד אֹכֶלֶת לַחִין, כָּל קֶרְבָּנִין דִּהּוּ קֶרְבִּין בְּעֻלּוֹתָא, עַל מִצּוֹת עֲשֵׂה. וַיִּבְשִׁין, כָּל קֶרְבָּנִין דִּהּוּ קֶרְבִּין בְּעֻלּוֹתָא, עַל מִצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה. וְהִיא אִיהוּ, סְקִילָה שְׂרִיפָה הָרֵג וְחַנֵּק, עַל מִצּוֹת עֲשֵׂה, וְעַל מִצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה, אֵלִין אֵינּוֹן קֶרְבָּנֵי דְּשְׂכִינְתָא, עֻלּוֹתָא, דְּפִקּוּדִין דְּעֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה. וְלִקְבֹּל ה' מֵרָאוֹת אֵלִין, תְּקִינּוּ חֲמֵשׁ עֻלּוֹתֵי בְיוֹמָא דְּכַפּוּרִי. וְלִקְבֹּל בֵּית עֵינָא, אֵינּוֹן עֲשֶׂרֶת יְמֵי הַתְּשׁוּבָה ה' לִקְבֹּל אֹר דְּבַת עֵינָא. ה' עֲנוּיִין, לִקְבֹּל ה' בַּתְּרָאָה.

פִּקּוּדָא בְּתַר דָּא, לַעֲשׂוֹת הַחֲטָאת כְּמִשְׁפָּטָה. תְּנַאִים וְאַמּוֹרָאִים, אֵתוֹן דְּמִסְטָרָא דְּמַדּוֹת דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתִיתָנוּ, דְּטַרְחַתּוֹן סָגִי לְנִקְאָה בְּרַתָּא דִּילִי דְּאִיהִי הִלְכָה,

לשון הקודש

הָרֵג וְחַנֵּק, עַל מִצּוֹת עֲשֵׂה, וְעַל מִצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה. אֵלִין הֵם הַקֶּרְבָּנוֹת שֶׁל הַשְּׂכִינָה, תִּפְלָה, שֶׁל מִצּוֹת עֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה. וּבִגְגֵד חֲמֵשׁ הַמֵּרָאוֹת הִלְלוּ תְּקִינּוּ חֲמֵשׁ תִּפְלוֹת בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים. וּבִגְגֵד בֵּית עֵין אוֹתָם עֲשֶׂרֶת יְמֵי תְשׁוּבָה. חֲמִשָּׁה בִּגְגֵד הָאוֹר שֶׁל בֵּית עֵין. חֲמִשָּׁה עֲנוּיִים בִּגְגֵד ה' אַחֲרוֹנָה.

חֲמִצְוָה אַחֵר זֶה, לַעֲשׂוֹת אֶת הַחֲטָאת כְּמִשְׁפָּטָה. תְּנַאִים וְאַמּוֹרָאִים, אֵתוֹם שְׂמִצֵּד מִדּוֹתֵינוּ שֶׁל הַקּוּדֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאַתָּם, שְׂטַרְחַתָּם הִרְבָּה לְנִקּוֹת אֶת

שְׁלָה. י' בֵּית יְחִידָה, (שְׁמוֹת כג) וּמֵרָאָה כְּבוֹד ה' בְּאֵשׁ אֹכֶלֶת. ו' אֹר שֶׁל בֵּית עֵין, וְהִיא אֵשׁ שׁוֹתָה כָּל הַמִּיּוֹם שֶׁל הַתּוֹרָה, וְאֹכֶלֶת אֶת כָּל הַקֶּרְבָּנוֹת שֶׁל הַתִּפְלָה. וְאֹכֶלִים לַחִים וַיִּבְשִׁים, אוֹתָם פְּשְׁטֵי הַתּוֹרָה שֶׁהֵם כְּמוֹ עֵצִים וַיִּבְשִׁים, וְסוּדוֹת הַתּוֹרָה הֵם כְּמוֹ עֵצִים לַחִים. וְזוֹהִי אֵשׁ הָאֹכֶלֶת לַחִים וַיִּבְשִׁים.

וְעוֹד אֹכֶלֶת לַחִים, כָּל הַקֶּרְבָּנוֹת שֶׁהִיוּ קֶרְבִּים בַּתִּפְלָה עַל מִצּוֹת עֲשֵׂה. וַיִּבְשִׁים – כָּל הַקֶּרְבָּנוֹת שֶׁהִיוּ קֶרְבִּים בַּתִּפְלָה עַל מִצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה. וְזוֹהִי סְקִילָה שְׂרִפָּה

מֵאלֵינָן קְלִיפִּין, דְּעָרְב רַב, קוּשְׁיִין בִּישִׁין, דְּלִית לֹון תִּירוּץ, וְלֹא פֶרוּקָא, דְּעֲלִיָּהוּ אֲתָמֵר, (קהלת א) מְעֻנָּת לֹא יוּכַל לְתַקֵּן, וְחֶסְרוֹן לֹא יוּכַל לְהַמְנוֹת, אֲלֵא אֲתָמֵר תִּיקוּ בְּחוּן. וְכָל תִּיקוּ דְּאִסּוּרָא לְחוּמָרָא, וְאִיהוּ תִיקוּ חֶסֶר ו' דְּלִית לִיהּ תַקֵּן. חֶסֶר נוּן, דְּאִיהִי עֲלָמָא דְּאִתִּי, דְּתִיקוּ דְּעֲלָמָא דְּאִתִּי, שְׁתִּיקָה. בְּגוֹן שְׁתוּק בְּדַ עָלָה בְּמַחְשָׁבָה.

וְאִית קוּשְׁיִין דְּאִינוּן לְבוּשִׁין דְּהִלָּכָה, דְּאֲתָמֵר בְּחוּן מִשְׁבָּצוֹת זָהָב. הָדָא הוּא דְּכֶתִיב, (תהלים מה) כָּל כְּבוֹדָה בֵּת מִלֶּךְ פְּנִימָה מִמִּשְׁבָּצוֹת זָהָב לְבוּשָׁה. וְאֲתוּן, פֶּסְקִין לֹון בְּכֶמָה פֶּסְקוֹת, וּלְבַתֵּר מִתַּקְנִין וּמִפְּרָקִין לֹון בְּכֶמָה פֶּרוּקִין.

וְאִי חֶסֶר שׁוּם פֶּסֶק מִמִּתְנִיתִין, כְּמָה דְּאִוקְמוּהָ זֶה חֶסֶר מִן הַמִּשְׁנָה, אֲתוּן מִתַּקְנִין לֹון, וְהִיא הוּא חֶסְרוֹן שְׁיוּכַל לְהַמְנוֹת. וְאִי יִיתִי טַפֵּשׁ וַיִּפִּיק שׁוּם בִּישׁ עַל הַהוּא אִוקְמוּנָא דְּחֶתִיד לְבוּשִׁין, וַיִּימָא וְכִי אֲזִירִיתָא אִיהִי חֶסֶר, וְהֵא כְּתִיב (תהלים יט) תוֹרַת יי' תְּמִימָה, תְּמִימָה בְּכָל אֲבָרִין דְּגוּפָא, דְּאִינוּן רמ"ח פְּקוּדִין. הָדָא הוּא דְּכֶתִיב, (שיר השירים ד) כָּלֶךְ יָפָה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵין

לִשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

מִמִּשְׁבָּצוֹת זָהָב לְבוּשָׁה. וְאַתֶּם פּוֹסְקִים אוֹתֶם בְּכֶמָה פֶּסְקִים, וְאַחֵר כְּדֵ מִתַּקְנִים וּמִיִּשְׁבִּים אוֹתֶם בְּכֶמָה פֶּרוּקִים.

וְאַם חֶסֶר פֶּסֶק כְּלָשְׁהוּ מִן הַמִּשְׁנָה, כְּמוֹ שְׁבָאֲרוּהָ זֶה חֶסֶר מִן הַמִּשְׁנָה, אֲתֶם מִתַּקְנִים אוֹתֶם, וְהוּא חֶסְרוֹן שְׁיוּכַל לְהַמְנוֹת. וְאַם יָבֵא טַפֵּשׁ וַיִּוצִיא שֵׁם רַע עַל אוֹתוֹ אֲמֵן שְׁחוּתָד לְבוּשִׁים, וַיֹּאמֶר: וְכִי הַתּוֹרָה הִיא חֶסֶרָה?! וְהִרִי כְּתוּב תּוֹרַת ה' תְּמִימָה, תְּמִימָה בְּכָל אֲבָרֵי הַגּוּף, שְׁהֵם רמ"ח מִצְוֹת, וְהוּא שְׁכָתוּב (שיר ד) כָּלֶךְ יָפָה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵין

הַבֵּת שְׁלִי, שְׁהִיא הִלָּכָה, מֵאוֹתָן הַקְּלָפוֹת שֶׁל עָרְב רַב, שְׁהֵן קִשְׁיוֹת רַעוֹת שְׁאִין לָהֶם תִּירוּץ וְלֹא פֶרוּק, שְׁעֲלִיָּהֶם נֹאמֵר (קהלת א) מְעֻנָּת לֹא יוּכַל לְתַקֵּן וְחֶסְרוֹן לֹא יוּכַל לְהַמְנוֹת, אֲלֵא נֹאמֵר בָּהֶם תִּיקוּ. וְכָל תִּיקוּ שֶׁל אִסּוּר – לְחֶמְרָה. וְהוּא תִיקוּ חֶסֶר ו', שְׁאִין לוֹ תַקֵּן. חֶסֶר נוּן, שְׁהוּא הָעוֹלָם הַבָּא, שְׁתִּיקוּ שֶׁל הָעוֹלָם הַבָּא שְׁתִּיקָה, כְּמוֹ: שְׁתֵּן, כְּדֵ עָלָה בְּמַחְשָׁבָה. וַיֵּשׁ קִשְׁיוֹת שְׁהֵן הִלָּכָה שֶׁל הִלָּכָה, שְׁנֹאמֵר בָּהֶם מִשְׁבָּצוֹת זָהָב. וְהוּא שְׁכָתוּב (תהלים מה) כָּל כְּבוֹדָה בֵּת מִלֶּךְ פְּנִימָה

בָּךְ. תְּמִימָה בְּלִבּוֹשָׁהּ, וְאִיךְ חֶסֶד מִן הַמִּשְׁנָה.

אֶתוֹן תִּימְרוֹן לִיה, דּוֹק וְתִשְׁפַּח חֲתִיכָה, וְתִשְׁפַּח לָהּ מְעוֹרְבֵת
בְּשָׂאָר פְּסָקוֹת וּמִשְׁנִיּוֹת. דְּאוֹרַח אוֹמְנָא לְמַחְתֵּךְ לְבוֹשִׁין
בְּכֻמָּה חֲתִיכוֹת, וְתִלְמִיד דִּלָּאוּ אִיהוּ בָקִי לְמַקְשֵׁר הַהֲלָכָה בְּאֵלִין
חֲתִיכוֹת, מִתְחַלְפִּי לִיה פְּסָקוֹת וְקוֹשְׁיִין, וְלֹא אִשְׁפַּח לֹזן פְּרוֹקָא.
עַד דִּיִּיתִי אוֹמְנָא, וּפְרִיק לֹזן כָּל אֵלִין סְפָקוֹת דִּלְהוֹן. בְּהָהוּא
זְמַנָּא, הֲלָכָה דְּאִיהִי בְּרֵתָא, סְלִיקַת קָדָם מַלְכָּא, שְׁלִימָא בְּכָלָא,
בְּגוּפָא בְּלִבּוֹשָׁא וּבִתְכִשִּׁיטָהּ, וְאַתְקִיִּים בָּהּ (בראשית ט) וְרֵאִיתִיהָ
לְזִכּוֹר בְּרִית עוֹלָם. וְלִזְמַנִּין אֵיתִי לְאוֹמְנָא תִלְמִיד בָּקִי, דִּישְׁדֹּר
לִיה לְתַקְנָא לֹזן.

קָמּוּ בְּלָהּ וְאָמְרוּ, וְדָאִי אַנְתָּ הוּא אוֹמְנָא רַעְיָא מִהֵימְנָא.
דְּאַתְמַר בָּךְ מִשָּׁה קָבֵל תּוֹרָה מִסִּינִי, וּמִתַּמֶּן וְאִילָךְ בְּלָהּ
תִּלְמִידִים אֵינּוּן דִּילָךְ, מִן יְהוֹשֻׁעַ עַד סוֹף כָּל דְּרִין. הָדָא הוּא
דְּאָמַר וּמִסְרָה לִיהוֹשֻׁעַ, וִיהוֹשֻׁעַ לְזֻקְנִים, וְזֻקְנִים לְנִבְיָאִים, עַד
סוֹף בְּלָהּ. תִּלְמִיד בָּקִי דִּילָךְ מָאן הוּא הָא חֲזִינָא דְּאַתְמַר, הַבֵּל
יְהִי מוֹנֵחַ עַד שְׂיָבֵא אֵלֶיָּהּ.

לשון הקודש

בְּלִבּוֹשָׁהּ וּבִתְכִשִּׁיטָהּ, וּמִתְקִיִּים
בָּהּ (בראשית ט) וְרֵאִיתִיהָ לְזִכּוֹר בְּרִית עוֹלָם.
וְלִפְעָמִים יֵשׁ לְאָמֵן תִּלְמִיד בָּקִי שִׁישְׁלַח
לוֹ לְתַקֵּן אוֹתָם.

קָמּוּ כָּלֵם וְאָמְרוּ, וְדָאִי שְׂאֵתָה הוּא
הָאָמֵן, רוּעָה הַנֶּאֱמָן, שְׁבָךְ נֶאֱמַר מִשָּׁה
קָבֵל תּוֹרָה מִסִּינִי, וּמִשָּׁם וְאִילָךְ כָּל
הַתִּלְמִידִים הֵם שְׁלָךְ, מִיהוֹשֻׁעַ וְעַד סוֹף
כָּל הַדּוֹרוֹת. וְהוּא שְׂאֵמַר וּמִסְרָה לִיהוֹשֻׁעַ,
וִיהוֹשֻׁעַ לְזֻקְנִים, וְזֻקְנִים לְנִבְיָאִים, עַד
הַסּוֹף שֶׁל כָּלֵם. הַתִּלְמִיד הַבָּקִי שְׁלָךְ מִי
הוּא? הָרִי רְאִינוּ שְׂנֵאמַר, הַבֵּל יְהִי מוֹנֵחַ

בָּךְ, תְּמִימָה בְּלִבּוֹשִׁיהָ, וְאִיךְ חֶסֶד מִן
הַמִּשְׁנָה?

אַתֶּם תֹּאמְרוּ לוֹ: דִּיךְ וְתִמְצָא חֲתִיכָה,
וְתִמְצָא אוֹתָהּ מְעֻרְבֵת עִם שְׂאֵר פְּסָקִים
וּמִשְׁנִיּוֹת. שְׁדִרְךָ הָאָמֵן לְחֲתִיךָ לְבוֹשִׁים
לְכֻמָּה חֲתִיכוֹת, וְהַתִּלְמִיד שְׂאִינוּ בָקִי
לְקִשֵּׁר אֶת הַהֲלָכָה בְּחֲתִיכוֹת הַלָּלוּ,
מִתְחַלְפוֹת לוֹ פְּסָקוֹת וְקִשְׁיּוֹת וְלֹא מוֹצֵא
לָהֶם פְּרוֹק, עַד שְׂיָבֵא הָאָמֵן וּמִפְּרָק
אוֹתָם אֶת כָּל הַפְּסָקוֹת הַלָּלוּ שְׁלָהֶם.
בְּאוֹתוֹ זְמַן, הֲלָכָה שְׁהִיא בֵּת, עוֹלָה
לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ שְׁלָמָה בְּכָל, בְּגוּפָהּ

אָמַר לוֹן, וְדָאִי הָכִי הוּא, דְּאִיהוּ תַלְמִיד חֵבֶר, דְּעָלִיהּ
 אֲתָמַר (במדבר כה) בֶּן אֶהְרֹן הַכֹּהֵן. פִּגְוּוֹנָא דְאֲתָמַר
 בְּאֶהְרֹן (שמות ד) הוּא יְהִי לָךְ לִפְהּ, (דף כ"ח ע"א) הָכִי נָמִי בְרִיהּ, יְהִי
 לִי לִפְהּ, דְּאִיהִי אֲוִרִיתָא דְבַעַל פָּה. בְּגִין דְּהִיכִי דִחְוִינָא
 בְּקַדְמִיתָא כְּבֵד פָּה וּכְבֵד לְשׁוֹן, וְהָכִי יוֹקִים לִי קַדְשָׁא בְרִיד
 הוּא, כְּבֵד פָּה בְּאֲוִרִיתָא דְבַעַל פָּה, וּכְבֵד לְשׁוֹן בְּאֲוִרִיתָא
 שְׂבַכְתָּב, דִּלָּא יִימְרוּן אֵלֵין דִּלָּא אֲשַׁתְּמוּדְעִין לִי, אֲחֵרָא אִיהוּ.
 וְאֵלִיהוּ הוּא יְהִי לִי לִפְהּ, יִיתִי לְתַקְנָא כָּל אֵלֵין סִפְקוֹת,
 וּלְפָרְקָא לוֹן.

בְּהָהוּא זְמָנָא, זֹאת תּוֹרַת הָעוֹלָה, בְּרֵתָא, דִּהְיוֹת מְהֻדְקָא
 שְׂפָלָה בְּגִלּוּתָא, סְלִיקַת עַל כָּל דְּרָגִין דְּלַעִילָא, הָדָא
 הוּא דְכֵתִיב, (משלי לא) רַבּוֹת בָּנוֹת עָשׂוּ חֵיל וְאֵת עֲלִית עַל כָּלָנָה,
 וּסְלִיקוּ דִילָּה תִּהְיֶה לְאֵבָא דְאִיהוּ לִימִינָא חֶסֶד, דְּבִיהּ הָרוּצָה
 לְהַחֲכִים יְדָרִים, מִתַּמָּן חֲכָמָ"ה, כ"ח מ"ה.

אָמַר חַד תֵּנָא, בְּוֹדָאִי בְּגִין דָּא אֲתָמַר בְּךָ, מוֹלִיד לִימִין מוֹשֶׁה
 בְּגִין כָּלָה דִילָךְ, דִּלָּא יְהֵא לָךְ שְׁלִימוֹ אֶלָּא בָּהּ. דְּכֵד אֲנִתְּ

לשון הקודש

הוּא יְהִי לִי לִפְהּ, יבֵּא לְתַקֵּן אֵת כָּל
 הַסִּפְקוֹת הַלָּלוּ וּלְיִשֵּׁב אוֹתָם.

בְּאִוְתוֹ זְמַן – זֹאת תּוֹרַת הָעוֹלָה, הַבְּתָּא,
 שֶׁהִיטָה לְחוּצָה שְׂפָלָה בְּגִלּוּת, עוֹלָה עַל
 כָּל הַדְּרָגוֹת שְׁלֻמְעָלָה. זֶהוּ שְׂבַתוֹב (משלי
 לא) רַבּוֹת בָּנוֹת עָשׂוּ חֵיל וְאֵת עֲלִית עַל
 כָּלָנָה, וְעֲלִיתָהּ תִּהְיֶה לְאֵבָא שְׁהוּא לִימִין
 שֶׁל חֶסֶד, שְׂבֹו הָרוּצָה לְהַחֲכִים יְדָרִים,
 מִשָּׁם חֲכָמָ"ה, כ"ח מ"ה.

אָמַר תֵּנָא אַחֵר, וְדָאִי שְׂבַגְלָל בְּךָ נֶאֱמַר
 בְּךָ, מוֹלִיד לִימִין מוֹשֶׁה, מִשׁוּם הַכָּלָה

עַד שִׁיבָא אֵלִיהוּ.

אָמַר לָהֶם, וְדָאִי בְּךָ זֶה, שְׁהוּא תַלְמִיד
 חֵבֶר, שְׁעָלִיו נֶאֱמַר (במדבר כה) בֶּן אֶהְרֹן
 הַכֹּהֵן, כְּמוֹ שְׁנֶאֱמַר בְּאֶהְרֹן, (שמות ד) הוּא
 יְהִי לָךְ לִפְהּ, בְּךָ נִם בְּנֵי יְהִי לִי לִפְהּ,
 שְׁהִיא הַתּוֹרָה שְׂבַעַל פָּה. מִשׁוּם שְׁאִיד
 שְׁהִיטִי בְּרֵאשׁוֹנָה כְּבֵד פָּה וּכְבֵד לְשׁוֹן,
 וְכָךְ יָקִים אוֹתִי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא – כְּבֵד
 פָּה בַּתּוֹרָה שְׂבַעַל פָּה, וּכְבֵד לְשׁוֹן
 בַּתּוֹרָה שְׂבַכְתָּב, שְׁלָא יֵאמְרוּ אֵלּוּ שְׁלָא
 מִבִּירִים אוֹתִי, זֶה מִיִּשְׁהוּ אַחֵר. וְאֵלִיהוּ

תִּהְיֶה שְׁלִימָא בָּהּ, אֶתְמַר בֶּן (במדבר יב) פָּה אֵל פָּה אֲדָבָר בּוֹ
וּמִרְאָה וְלֹא בְּחִידוֹת. בְּמִרְאָה: כְּגוֹנוֹנָא דְכֻלָּה דְאַתְפִּשְׁטַת
מִלְּבוּשָׁהּ, וּמִתִּיחַדַת עִם בַּעֲלָה בְּקִירֹב בָּשָׂר, בְּרַמ"ח אַבְרִים
דִּילָהּ, וְלֹא כְּסִיאת אֲבָר חַד מִנָּה. וְהָאִי אִיהוּ בְּמִרְאָה רַמ"ח
בְּחוּשָׁבֵן. (נ"א אֶתְחַזֵּי לָהּ דְאַתְמַר בִּיה).

אָמַר בּוֹעִינָא קִדִּישָׁא, בְּקִדְמִיתָא אֶתְחַזֵּי לָךְ הָאִי חִיזוֹ, דְאַתְמַר
בָּהּ בְּמִרְאָה, דְּאִיהוּ לָךְ הַמִּרְאָה הַגָּדוֹל בְּסִנְה, דְּאֲדָבָר
בִּיה חֲמִשָּׁה זְמָנִין הַסִּנְה. וְכַעַן אֶתְגַּלִּיא לָךְ חִיזוֹ דָּא, בְּרַמ"ח
פְּקוּדִין, דְּאִינוּן בְּחִמְשָׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה. וְלֹא בְּחִידוֹת, דְּאִינוּן
לְבוּשֵׁין דִּילָהּ, דְּבַחוּן חִזוֹ כָּל נְבִיאִי. דְּלִית אֲרַח לְאַתְגַּלָּא כְּלָה
בְּקִירֹב בָּשָׂר, אֱלֹא לְחַתָּן דִּילָהּ.

בְּהָהּוּא זְמָנָא יִתְקִיִּים בְּהוּ, (בראשית ב) וַיְהִי שְׁנֵיהֶם עֲרוּמִים
הָאָדָם וְאִשְׁתּוֹ וְלֹא יִתְבוּשָׁשׁוּ. כְּגוֹן אָדָם וְאִשְׁתּוֹ
דְּכִבֵּר אֶתְעַבֵּר עֲרֻבֻבִיא בִישָׂא, עֲרַב רַב, קוּשִׁיא בִישָׂא מַעֲלָמָא,
דְּאִינוּן עֲרִיין דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָהּ הוּא וְשְׂכִינְתִּיהּ, עֲרִיין דִּישְׂרָאֵל. כָּל
שָׁבֵן עֲרִיין דִּילָךְ רַעֲיָא מְהִימָנָא. וּמַחֲלָכָה דִּילָךְ. דְּבִגְנִינִיהוּ צְרִידָהּ

לשון הקודש

הַתְּגַלָּה לָךְ הַמִּרְאָה הַזֶּה בְּרַמ"ח מִצְוֹת
שֶׁהֵם בְּחִמְשָׁה חֲמִשֵּׁי תוֹרָה. וְלֹא בְּחִידוֹת,
שְׂאוֹתֶם לְבוּשִׁים שְׁלָה, שְׂבָהֶם רָאוּ כָּל
הַנְּבִיאִים. שְׂאִין דְּרַךְ שֶׁתְּגַלָּה כְּלָה
בְּקִירֹב בָּשָׂר אֱלֹא לְחַתָּן שְׁלָה.

בְּאוֹתוֹ זְמַן יִתְקִיִּים בָּהֶם, (בראשית ב) וַיְהִי
שְׁנֵיהֶם עֲרוּמִים הָאָדָם וְאִשְׁתּוֹ וְלֹא
יִתְבוּשָׁשׁוּ. כְּמוֹ אָדָם וְאִשְׁתּוֹ שְׂבָכָר הָעֶבֶר
הָעֲרַבִּים הָרַע שֶׁל עֲרַב רַב, קִשְׁיָה רַעָה
מִן הָעוֹלָם, שֶׁהֵם הָעֲרִיּוֹת שֶׁל הַקְּדוּשָׁה
בְּרוּךְ הוּא וְשְׂכִינְתּוֹ, הָעֲרִיּוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל.
כָּל שָׁבֵן הָעֲרִיּוֹת שְׁלָה, רוּעָה הַנֶּאֱמָן.

שְׁלָה שְׁלֹא תִהְיֶה לָךְ שְׁלָמוֹת אֱלֹא עֲמָה.
שְׂבָשְׂאָתָה תִּהְיֶה שְׁלָם עֲמָה, נֹאמַר בֶּן
פָּה אֵל פָּה אֲדָבָר בּוֹ וּמִרְאָה וְלֹא בְּחִידוֹת.
בְּמִרְאָה, כְּמוֹ כְּלָה שְׂפּוֹשְׁטַת מִלְּבוּשֶׁיהָ
וּמִתִּיחַדַת עִם בַּעֲלָה בְּקִירֹב בָּשָׂר,
בְּרַמ"ח אִיבְרִים שְׁלָה, וְלֹא מְכַסֶּה אִיבָר
אֶחָד מִמֶּנָּה. וְזֶה בְּמִרְאָה, רַמ"ח בְּחֻשָּׁבֵן

(ראוי לָהּ שְׁנֵימָר בּוֹ).

אָמַר הַמְּנוּרָה הַקְּדוּשָׁה, בְּרֵאשׁוֹנָה
נִרְאָה לָךְ הַמִּרְאָה הַזֶּה, שְׁנֵימָר בּוֹ
בְּמִרְאָה, שֶׁהוּא לָךְ הַמִּרְאָה הַגָּדוֹל בְּסִנְה
שְׁנוֹכֵר בּוֹ חֲמֵשׁ פְּעָמִים הַסִּנְה. וְכַעַתָּה

לְכַסְּאָה רִזִּין דְּאוֹרִייתָא, כְּמָה דְּאוֹקְמוּהָ (משלי כה) כְּבוֹד אֱלֹהִים
הִסְתֵּר דְּבַר, עַד דְּמַתְּעִבְרִין מֵעֲלָמָא. וְלִית מְלָכִים אֱלָא יִשְׂרָאֵל,
כְּמָה דְּאוֹקְמוּהָ, כֹּל יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מְלָכִים הֵם, בְּהִחוּא זְמָנָא, וּכְבוֹד
מְלָכִים חֲקוֹר דְּבַר. אָמַר רַעְיָא מְהִימָנָא, בְּרִיד אַנְתָּ לְעֵתִיק
יּוֹמִין, דְּמַתְּמָן אַנְתָּ, כְּעִנְפָא דְּאַתְּפִשֵּׁט מֵאִילָנָא, הָכִי נִשְׁמַתִּין
עֲנַפָּא מִנִּיהָ.

תַּנְאִים וְאַמּוֹרָאִין, הָא וּדְאֵי עוֹלָה וְחֻטָּאת וְאַשָּׁם, תִּלְת פְּקוּדִין
אֵינּוּן, תִּלְת אַבְהָן. שְׁלָמִים מִטְּרוּנִיתָא. אֶבֶר, דְּאִיחֵי
תִּשְׁלוּמִין דְּכָל אֶבֶר, כְּגוּוֹנָא דִּיּוֹמָא קַדְמָאָה דְּחָג. (ס"א אַתְר דְּאִיחוּ
תִּשְׁלוּמִים דְּכָלָא כְּגוּוֹנָא).

מִי שְׁלֹא חָג בְּיוֹם טוֹב רָאשׁוֹן, אֵין תִּשְׁלוּמִים לְרָאשׁוֹן, וּשְׁאָר
יּוֹמִין תִּשְׁלוּמִין זֶה בָּזָה, וּבְהוֹן וְחֶסְרוֹן לֹא יוּכַל לְהַפְּנוֹת
אַבְל מִי שְׁלֹא חָג יוֹם טוֹב הָרָאשׁוֹן שֶׁל חָג עָלֶיהָ אֶתְמַר (קהלת
א) מַעֲנוֹת לֹא יוּכַל לְתַקֵּן וְחֶסְרוֹן לֹא יוּכַל לְהַפְּנוֹת. וְהֵאֵי אִיחוּ
חֻטָּאת דְּמַעֲכָב לְעוֹלָה. (מֵאֵי טַעְמָא) חֻטָּא אִיחוּ דְּבַר. חֻטָּאת,
נּוֹקְבָא. וּלְזִמְנִין דְּהָא אֶתְבָּסַם חֻטָּאת, וְאַתְפָּרֵשׁ מֵעוֹלָה. בְּהִחוּא

לִשּׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

שְׁלֹשָׁה אַבּוֹת. שְׁלָמִים הַגְּבִירָה. אֵיבֶר
שְׁהִיא תִּשְׁלוּמִים שֶׁל כָּל אֵיבֶר, כְּמוֹ
הַיּוֹם הָרָאשׁוֹן שֶׁל חָג. (מְקוֹם שֶׁהוּא תִּשְׁלוּמִים
שֶׁל הַכֹּל כְּדָגְמוֹת).

מִי שְׁלֹא חָג בְּיוֹם טוֹב רָאשׁוֹן, אֵין לוֹ
תִּשְׁלוּמִים לְרָאשׁוֹן, וּשְׁאָר הַיָּמִים
תִּשְׁלוּמִין זֶה בָּזָה, וּבְהֵם וְחֶסְרוֹן לֹא יוּכַל
לְהַפְּנוֹת. אַבְל מִי שְׁלֹא חָג יוֹם טוֹב
רָאשׁוֹן שֶׁל חָג, עָלָיו נֶאֱמַר מַעֲנוֹת לֹא יוּכַל
לְתַקֵּן וְחֶסְרוֹן לֹא יוּכַל לְהַפְּנוֹת, וְזוּהִי
הַחֻטָּאת שְׁמַעֲכַבְתָּ אֶת הָעוֹלָה. (מִדָּה הִטְעַם)
הַחֻטָּא הוּא זָכַר. הַחֻטָּאת נִקְבְּהָ.

וּמִהֶחֱלָכָה שְׁלָד, שְׁבִשְׁבִילֵם צְרִיד לְכַסּוֹת
אֶת סוּדוֹת הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שְׁבִאֲרוּהָ (משלי
כה) כְּבוֹד אֱלֹהִים הִסְתֵּר דְּבַר, עַד
שְׁעוֹבְרִים מִן הָעוֹלָם. וְאֵין מְלָכִים אֱלָא
יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שְׁבִאֲרוּהָ, כֹּל יִשְׂרָאֵל בְּנֵי
מְלָכִים הֵם. בְּאוֹתוֹ זְמַן, וּכְבוֹד מְלָכִים
חֲקוֹר דְּבַר. אָמַר הָרוּעָה הִנָּאֲמִן, בְּרוּךְ
אַתָּה לְעֵתִיק הַיָּמִים, שְׁמַשֵּׁם אַתָּה, כְּעִנְפָּה
שְׁמַתְפִּשֵּׁט מִן הָאֵילָן, כִּד הַנִּשְׁמוֹת עֲנָה
מִמֶּנּוּ.

תַּנְאִים וְאַמּוֹרָאִים, הָרִי וּדְאֵי עוֹלָה
וְחֻטָּאת וְאַשָּׁם הֵן שְׁלֹשׁ מַצְוֹת,

שְׁעִיר, וְאֶתְמַר (במדבר טו) וּשְׁעִיר עִזִּים אֶחָד לַחֲטָאת.

אֲשֶׁם תִּלְוִי אֶחָד בְּתִרְוּיָהּ, כִּמְאֵן דְּאֶחָד לְכָאן וּלְכָאן, וְאִיהוּ תִלְוִי בְּאֻמְצֵיתָא. כְּגוֹן, הַכֹּל תִּלְוִי עַד שִׁיבָא אֵלָיָהּ, וַיִּפְרִישׁ לָהּ מִתְּמֹן. הֵכִי אֲשֶׁם תִּלְוִי, אִיהוּ אֶחָד בְּתִרְוּיָהּ, עַד דִּי־הִבִּין לִיָּה מְזוֹנָא דִּילִיָּה, שׁוֹחַד דִּילִיָּה, וַיִּתְּפֹרֵשׁ מִתְּמֹן, וּמִתְקַרְבִּין אֲבָרִין דְּכֻלָּהּ דָּא לְדָא. דְּהֵכִי אִיהוּ אֲשֶׁם וְחֲטָאת, כְּסִרְכּוֹת דְּאֶחָדֵן בְּרִיָּאָה, וְלֹא מְנִיחִין לָהּ לְפִרְחָא לְסִלְקָא לְגַבִּי עֵילָא, לְנִשְׁבָּא בְּרוּחָא דְקוּדְשָׁא.

שָׁה אִיהוּ לְעוֹלָה, דְּכֻתִּיב, (בראשית כב) וְאִיָּה הִשָּׁה לְעוֹלָה. וְאֶתְמַר בִּיָּה (שמות יב) שָׁה תָּמִים זָכָר, הָדָא הוּא דְכֻתִּיב אִישׁ תָּמִים. וְהָא צָרִיד לְמִשְׁאֵל, דְּהָא שָׁה אִיהוּ לִימִינָא, שְׁעִיר אִיהוּ לְשִׁמְאֵלָא, דְּהֵינּוּ שְׁעִיר עִזִּים אֶחָד לַחֲטָאת, וְאִית שְׁעִיר, וְאִית שְׁעִיר. שְׁעִיר אֶחָד לִיָּי, וּשְׁעִיר אֶחָד לְעֻזְאֵל. וְהֵינּוּ דְכֻתִּיב, (ויקרא טז) וְנָתַן אַהֲרֹן עַל שְׁנֵי הַשְּׁעִירִים גּוֹרְלוֹת גּוֹרֵל אֶחָד לִיָּי וְגוֹרֵל אֶחָד לְעֻזְאֵל.

וּבְהֵהוּא שְׁעִיר, אֶתְמַר בְּעֵשׂוֹ, (בראשית כז) אִישׁ שְׁעִיר. וְדָא כְּבֵד.

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

לְנִשְׁבַּ בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ.

הִשָּׁה הוּא לְעוֹלָה, שְׁכָתוּב (בראשית כב) וְאִיָּה הִשָּׁה לְעוֹלָה. וְנֶאֱמַר בּוֹ שָׁה תָּמִים זָכָר. וְהוּ שְׁכָתוּב אִישׁ תָּמִים. וְהִרִי צָרִיד לְשִׁמְאֵל, שְׁהִרִי שָׁה הוּא לִימִין, וְהַשְּׁעִיר הוּא לְשִׁמְאֵל, שְׁהֵינּוּ שְׁעִיר עִזִּים אֶחָד לַחֲטָאת. וַיֵּשׁ שְׁעִיר וַיֵּשׁ שְׁעִיר. שְׁעִיר אֶחָד לָהּ, וּשְׁעִיר אֶחָד לְעֻזְאֵל. וְהֵינּוּ שְׁכָתוּב (ויקרא טז) וְנָתַן אַהֲרֹן עַל שְׁנֵי הַשְּׁעִירִים גּוֹרְלוֹת גּוֹרֵל אֶחָד לָהּ וְגוֹרֵל אֶחָד לְעֻזְאֵל.

וּבִבְאוֹתָיו שְׁעִיר נֶאֱמַר בְּעֵשׂוֹ (בראשית כז)

וּלְפָעֲמִים שְׁהִרִי הַחֲטָאת מִתְבַּשְּׂמֶת וְנִפְרֶדֶת מִעוֹלָה בְּאוֹתוֹ שְׁעִיר, שְׁנֶאֱמַר (במדבר כח) וּשְׁעִיר עִזִּים אֶחָד לַחֲטָאת.

אֲשֶׁם תִּלְוִי אֶחָד בְּשִׁנְיָהֶם, כְּמִי שְׁאוּחֹז לְכָאן וּלְכָאן, וְהוּא תִלְוִי בְּאֻמְצֵעַ. כְּמוֹ, הַכֹּל תִּלְוִי עַד שִׁיבָא אֵלָיָהּ וַיִּפְרִידוּ מִשָּׁם. כִּךְ אֲשֶׁם תִּלְוִי הוּא אֶחָד בְּשִׁנְיָהֶם עַד שְׁנוֹתֵנִים לוֹ אֶת מְזוֹנוֹ, הַשְּׁחָד שְׁלוֹ, וַיִּפְרֵד מִשָּׁם, וּמִתְקַרְבִּים הַאיִבְרִים שֶׁל הַכֹּלָה זֶה לָזֶה. שְׁכָךְ הוּא אֲשֶׁם וְחֲטָאת, כְּמוֹ סִרְכּוֹת שְׁאוּחוֹזוֹת בְּרִאָה, וְלֹא מְנִיחִים אוֹתָם לְפִרְחָ לְעוֹלָת כֻּלְפִי מַעֲלָה

דְּנָטִיל כָּל אֵינוֹן שְׁמָרִים דְּדָם. (דַּמְתָּמִּין) שְׁחִין אֲבַעְבוּעוֹת פּוֹרְחוֹת, סִפְחוֹת, וְכָל מִינֵי צָרַעַת. וְהֵינּוּ דְכֶתִיב, (ויקרא טז) וְנָשָׂא הַשָּׁעִיר עָלָיו אֶת כָּל עֲוֹנוֹתָם אֶל אֶרֶץ גִּזְרָה. וְאֵינוֹן עֲוֹנוֹת תָּם, דְּאִיהוּ לָבָא, וּכְדִין אֲתַפְּרֵשׁ מִלְּעֲרָבָא בְּלָבָא, וּכְדִין אֲתַבְּסֵם, וְאִיהוּ כְּבֵד בְּאֵלֵין חוּבִין, וְלֹא קָל לְסַלְקָא לְגַבִּי יַעֲקֹב אִישׁ תָּם. חָדוּ מֵאֲרֵי מִתְנִיתִין דְּמִתִּיבְתָּאן, דְּקָא נַחְתִּי עִם תְּנָאִין וְאִמּוֹרָאִין.

קָם חֵד מִנֵּיהּ וְאָמַר, רַעֲיָא מְהִימָנָא, הֵב לִי רִשּׁוֹ לְמִשְׁאֵל, בְּתֵר דְּזִכִּינָא לְמִשְׁמַע מַלְּיָן יְקִירִין אֵלֵין מְפּוּמָּךְ, דְּאִוְרִייתָא דָּא דִּנְפַקַת מְפּוּמָּךְ (משלי ג) יְקָרָה הִיא מִפְּנִינִים וְכָל חִפְצִיךָ לֹא יִשּׁוּ בָּהּ, וְעַל כָּל דָּא הִלְכָּה הִיא וְלִלְמוֹד אֲנִי צָרִיךְ. הָא שָׁעִיר דַּעְזָאזֵּל שְׁפִיר, אָשֵׁם תְּלוּי בָּאן אֲתֵר אִיהוּ.

אָמַר לִיה, בְּרִיךְ אַנְתָּ בְּרִי, שְׁפִיר קָא שְׁאַלְתָּ. אֵלָּא, מַה עֲמוּדָא דְּאִמְצְעִיתָא, אֲחִיד בִּיה יְמִינָא וּשְׁמַאלָא, דְּאֵינוֹן חֶסֶד וּגְבוּרָה, כְּגוּפָא דְּאֲחִיד בֵּין תֵּרִין דְּרוּעִין דְּבֵר נֶשׁ. אוּ כְּנֶשֶׁר, דְּאֲחִידֵן בִּיה תֵּרִין גְּדַפִּין לְפָרְחָא בְּהוּן. וְכִינָה, דְּאֲחִידַת בָּהּ

לשון הקודש

רְשׁוֹת לְשָׂאֵל, אַחֲרָ שְׁזִכִּיתִי לְשִׁמְעַ דְּבָרִים נִכְבָּדִים אֵלּוּ מִפִּיד, שְׁהִתְוָרָה הוּא שְׁיִוצָאֵת מִפִּיד (משלי ג) יְקָרָה הִיא מִפְּנִינִים וְכָל חִפְצִיךָ לֹא יִשּׁוּ בָּהּ, וְעִם כָּל זֶה הִלְכָּה הִיא, וְלִלְמוֹד אֲנִי צָרִיךְ. בְּשָׁעִיר הַזֶּה לַעְזָאזֵּל זֶה נָאָה, אִךְ אָשֵׁם תְּלוּי בְּאִיזָה מְקוֹם הוּא?

אָמַר לוֹ, בְּרוּךְ אַתָּה בְּנִי, יִפָּה שְׁאַלְתָּ. אֵלָּא מַה הַעֲמוּד הָאִמְצְעִי אֲחוּזִים בּוֹ זְמִין וּשְׁמַאל, שְׁהֵם חֶסֶד וּגְבוּרָה, כְּמוֹ גּוֹף שְׁאֲחוּז בֵּין שְׁתֵּי הַזְרוּעוֹת שֶׁל הָאָדָם. אוּ כְּמוֹ נֶשֶׁר, שְׁאֲחוּזִים בּוֹ שְׁתֵּי כְּנָפָיִם

אִישׁ שָׁעִיר. וְזֶה הַכְּבֵד שְׁנוּטֵל אֶת כָּל אוֹתָם הַשְּׁמָרִים שֶׁל הָדָם – (שְׁמִשָּׁם) שְׁחִין אֲבַעְבוּעוֹת פּוֹרְחוֹת, סִפְחוֹת, וְכָל מִינֵי צָרַעַת. וְהֵינּוּ שְׁכֶתוֹב (ויקרא טז) וְנָשָׂא הַשָּׁעִיר עָלָיו אֶת כָּל עֲוֹנוֹתָם אֶל אֶרֶץ גִּזְרָה. וְהֵם עֲוֹנוֹת תָּם, שְׁהוּא הֵלֵב, וְאִזְנֵי נִפְרָד מִלְּהִתְעָרֵב בְּלֵב, וְאִזְנֵי מִתְבַּשֵּׁם, וְהוּא כְּבֵד בְּחֻטָּאִים הִלְלוּ וְלֹא קָל לַעֲלוֹת אֶל יַעֲקֹב אִישׁ תָּם. שְׁמַחוּ בְּעֵלֵי הַמִּשְׁנָה שֶׁל הַיְּשִׁיבוֹת, שִׁירְדוּ עִם הַתְּנָאִים וְהָאִמּוֹרָאִים.

קָם אֶחָד מֵהֶם וְאָמַר, רוּעָה הַנְּאֻמָּן, תֵּן לִי

תָּרִין גִּדְפִין, דְּאִמְתִּילַת לְאֹרִייתָא, וְגִדְפִין (דף כ"ח ע"ב) דִּילָהּ
לְמַצּוֹת עֲשֵׂה, וּבִהוּן הִיא הָעוֹלָה, וּפְרַחַת לְעִילָא. הָכִי פְקוּדִין
דְּלֹא תַעֲשֶׂה, אֵינוֹן תַּפְּיִשׁוּ דִילָהּ, כְּגוֹן צִפְרִים הַנֶּאֱחָזִים בַּפֶּה.
וְכָל תַּפְּשִׁין דִּילָהּ, דְּמַעֲכָבִין לָהּ לְפִרְחָא, אֶתְקָרְיָאוּ סְרָכוֹת
כְּאֵלִין סְרָכוֹת, דְּמַעֲכָבִי לְכַנְפֵי רִיָּאָה, לְנִשְׁבָּא.

הָכִי אֵשֶׁם. דִּישְׁרָאֵל אֶחִיד בְּגִדְפֵי דְשְׂכִינְתָא, דְּאֵינוֹן חִינוּן
דְּכוּרְסִיָּא, דְּלֹא תִהְיֶה עוֹלָה בְּהוּן בּוֹכּוֹן דִּישְׁרָאֵל, לְגַבִּי
קֶדְשָׁא בְּרִידָה הוּא, וּמַעֲכָבִין לָהּ, וּמַכְבִּידִין גִּדְפָאָה חֵי"ת חֵי"ת
הַטָּאוֹת דְּלַחוּן. וְאֵשֶׁם אִימָא דְעַרְב רַב, סְרָכָא אֶחִידָא
בְּכוּרְסִיָּא, דְּתַמּוֹן מַטְרוֹנִיתָא, וְלֹא מִנְחַת לָהּ לְסִלְקָא מְגֻלוֹתָא.
וְזִכּוֹן אֶחִידִין בְּהּ לְסִלְקָא, אֲשֶׁתְּאַרְת בְּאֹיֶרָא, כְּגוֹן סְרָכָא תְּלוֹי
בְּאֹיֶרָא. וְדָא עֲמוּדָא דְאַמְצַעִיתָא. (דְּאִיְהוּ אֹיֶרָא) הָכִי אֵשֶׁם תְּלוֹי
בְּצִדִיק, דְּאִיְהוּ אֶחִיד בֵּין שְׁמַיָּא וְאַרְעָא.

חֲטָאוֹת אִיְהִי יוֹתֶרֶת הַכְּבֵד, אֲכַבִּידַת עָלָה בְּחֲטָאוֹת, דְּלִכְלוּכִין
דְּחוּבִין דִּישְׁרָאֵל, כְּגוֹנוֹנָא דְכְּבֵד מַכְבִּיד שְׁמָרִים, דְּאֵינוֹן

לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ

וּמַכְבִּידִים אֶת כְּנָפֶיהָ חֵי"ת חֵי"ת
הַחֲטָאוֹת שְׁלָהֶם. וְאֵשֶׁם, אִמָּם שֶׁל עַרְב
רַב, הַסְרָכָה הָאֲחֻזָּה בְּכַסָּא, שְׁשֵׁם
הַגְבִּירָה, וְלֹא מְנִיחָה אוֹתָהּ לַעֲלוֹת מִן
הַגְּלוּת, וְחֻזְקִיּוֹת אֲחֻזּוֹת בְּהּ לְהַעֲלוֹתָהּ,
וְנִשְׁאַרְת בְּאֹיֶר כְּמוֹ סְרָכָה שְׁתִּלּוּיָה
בְּאֹיֶר. וְזֶהוּ הָעֲמוּד הָאֲמֻצָּעִי (שְׁהוּא אֹיֶר). כֶּךָ
אֵשֶׁם תְּלוֹי בְּצִדִיק, שְׁהוּא אֲחֻזּוֹ בֵּין
שְׁמַיָּם וְאַרְצָן.

הַחֲטָאוֹת הִיא יוֹתֶרֶת הַכְּבֵד, מַכְבִּידָה
עָלֶיהָ בְּחֲטָאוֹת שֶׁל לִכְלוּכִים שֶׁל חֲטָאֵי
יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁהַכְּבֵד מַכְבִּיד עַל
הַשְּׁמָרִים, שֶׁהֵם דְּמִים, עַל הָעֶרְקִים שֶׁל

לְפִרְחָ בְּהוּן. וְכֵמוּ יוֹנָה שְׁאֲחֻזִּים בְּהּ שְׁתֵּי
כְּנָפִים, שְׁנִמְשָׁלָה לְתוֹרָה, וּכְנָפֶיהָ
לְמַצּוֹת עֲשֵׂה, וּבְהוּן הִיא הָעוֹלָה, וּפְרַחַת
לְמַעְלָה. כֶּךָ מַצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה הֵן
הַמְלַכְּדַת שְׁלָהּ, כְּמוֹ צִפְרִים הַנֶּאֱחָזִים
בַּפֶּה. וְכָל הַמְלַכּוּדוֹת שְׁלָהּ שְׁמַעֲכָבוֹת
אוֹתָהּ מְלַפְּרַח נִקְרְאוֹת סְרָכוֹת, כְּמוֹ
הַסְרָכוֹת הִלְלוּ שְׁמַעֲכָבוֹת אֶת כְּנָפֵי
הָרָאָה מְלַנְשָׁב.

כֶּךָ אֵשֶׁם. שִׁישְׁרָאֵל אֲחֻזִּים בְּכַנְפֵי
הַשְּׂכִינָה, שֶׁהֵן חֵי"ת הַכַּסָּא, שֶׁלֹּא תִהְיֶה
עוֹלָה בְּהֵם בּוֹכִיּוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל
לְקָדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמַעֲכָבִים אוֹתָהּ,

דְּמִים, עַל עֶרְקִין דְּלֵבָא. הָכִי אֵלִין חֲטָאוֹת, מִכְּבִידִין עַל גְּדִפּוּי
 דְּשִׁכְיִנְתָּא, דְּאִינוּן פְּקוּדִין דְּעֵשָׂה, דְּדִמְיִין לְכִנְפֵי יוֹנָה. לֹא תַעֲשֶׂה
 כַּד אִינוּן מִכְּבִידִין עַל עֵשָׂה, דְּאִינוּן כַּד חוּבִין דִּישְׂרָאֵל מְרוּבִין
 מִזְכּוֹן, אֲתָמַר בְּאוֹרֵייתָא דְּאִיהוּ גּוֹפָא, (דניאל ח) וְתִשְׁלַךְ אֶמֶת
 אֶרְצָה, וְאִיהִי צוּחָת (איכה א) נִתְּנִי יְיָ בְּיָדִי לֹא אוֹכַל קוֹם (עמוס
 ה) נִפְלָה לֹא תוֹסִיף קוֹם.

וּבְגִין דָּא, תְּקִינוּ תַנְאִים וְאִמּוּרָאִים צְלוֹתִין בְּאַתֵּר דְּקַרְבְּנִין,
 לְאַעְבְּרָא חֲטָאוֹת וְאַשְׁמוֹת מִינָהּ. וּבְגִין דָּא תְּקִינוּ
 צְלוֹתָא דְּשַׁחְרִית, בְּקַרְבֵּן הַשַּׁחַר. וְצְלוֹתָא דְּמִנְחָה, בְּקַרְבֵּן בֵּין
 הָעֶרְבִים. וְצְלוֹתָא דְּעֶרְבִית, בְּאִמּוּרִים וּפְדָרִים דְּהוּוּ מִתְאַפְּלִים
 כָּל הַלֵּילָה. וְתַלְתָּ אֲבָהֶן דְּתְקִינוּ תַלְתָּ צְלוֹתִין, לְקַבֵּל מְרַבְּתָא
 דְּאִינוּן קְטִירִין בָּהּ. כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ, הָאֲבוֹת הֵן הֵן הַמְרַבְּתָה,
 דְּאִינוּן פְּנֵי אֲרִיָּה אֶל הַיָּמִין לְאַרְבַּעַתָּם וְגו'. (ע"כ רעיא מהימנא).

זֶהר:

אֵשׁ תָּמִיד תּוֹקֵד עַל הַמִּזְבֵּחַ לֹא תִכָּבֶּה. (ויקרא ו) **רַבִּי**
חֲזִיָּא פְתַח, (בראשית כב) וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל אַבְרָהָם

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

שַׁחְרִית כְּמוֹ קַרְבֵּן הַשַּׁחַר, וְתַפְלַת מִנְחָה
 כְּמוֹ קַרְבֵּן בֵּין הָעֶרְבִים, וְתַפְלַת עֶרְבִית
 כְּמוֹ אִמּוּרִים וּפְדָרִים שֶׁהֵיוּ מִתְאַפְּלִים כָּל
 הַלֵּילָה. וְשְׁלֹשֶׁת הָאֲבוֹת שֶׁתְּקִינוּ שְׁלֹשׁ
 תַּפְלוֹת, בְּגִיד הַמְרַבְּתָה שֶׁהֵם קְשׁוּרִים
 בָּהּ, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְוָה, הָאֲבוֹת הֵן הֵן
 הַמְרַבְּתָה, שֶׁהֵם פְּנֵי אֲרִיָּה אֶל הַיָּמִין
 לְאַרְבַּעַתָּם. (ע"כ רעיא מהימנא).

אֵשׁ תָּמִיד תּוֹקֵד עַל הַמִּזְבֵּחַ לֹא תִכָּבֶּה.
 רַבִּי חֲזִיָּא פְתַח, (בראשית כב) וַיֹּאמֶר יִצְחָק
 אֶל אַבְרָהָם אָבִיו וַיֹּאמֶר אָבִי וַיֹּאמֶר הֲגִנִי

הַלֵּב. כִּד הַחֲטָאוֹת הִלְלוּ מִכְּבִידוֹת עַל
 כְּנָפֵי הַשִּׁכְיָנָה, שֶׁהֵן מִצּוֹת עֵשָׂה,
 שְׂדוּמוֹת לְכִנְפֵי יוֹנָה. וְלֹא תַעֲשֶׂה, כְּשֶׁהֵן
 מִכְּבִידוֹת עַל עֵשָׂה, שֶׁהֵן כְּשַׁחְטָאֵי
 יִשְׂרָאֵל מְרַבִּים מִן הַזִּכּוֹיֹת, נֹאמַר בְּתוֹרָה
 שֶׁהִיא גּוֹף, (דניאל ח) וְתִשְׁלַךְ אֶמֶת אֶרְצָה,
 וְהִיא צוּחָת, (איכה א) נִתְּנִי ה' בְּיָדִי לֹא
 אוֹכַל קוֹם, (עמוס ה) נִפְלָה לֹא תוֹסִיף קוֹם.

וּמִשּׁוּם זֶה תְּקִינוּ תַנְאִים וְאִמּוּרָאִים
 תַּפְלוֹת בְּמָקוֹם קַרְבְּנוֹת, לְהַעֲבִיר מִמֶּנָּה
 חֲטָאוֹת וְאַשְׁמוֹת, וּמִשּׁוּם כִּד תְּקִינוּ תַּפְלַת

אָבִיו וַיֹּאמֶר אָבִי וַיֹּאמֶר הִנְנִי בְנִי וְגו', וַיֹּאמֶר וַיֹּאמֶר
תִּלְתָּ זְמַנִּין דִּיצְחָק, וַיֹּאמֶר חַד דְּאַבְרָהָם, אֲמֵאִי
הָבִי. אֱלֹא, ג' לְמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, דְּאֵינוֹן תִּלְתָּ
דִּיצְחָק הָיוּ. וְחַד דְּאַבְרָהָם בְּרַבִּיעִי, דְּכִתִּיב הִנְנִי בְנִי
דְּחִיקָא (ס"א וְדִיקָא) הִנְנִי. וְכִתִּיב, (בראשית א) יְהִי מְאֹרֹת
בְּרַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם מְאֹרֹת חֹסֶר.

וְאִי תִימָא וַיֹּאמֶר וַיֹּאמֶר יְתִיר אֵינוֹן. אֱלֹא, אֵינוֹן
סְתִימִין הָיוּ בְּמַחְשָׁבָה. וְאֵלִין, אֶתְגַּלִּיין מִגּוֹ
חֲשׂוֹכָא. וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל אַבְרָהָם, וְכִתִּיב (בראשית
א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹר וַיְהִי אֹר. וַיֹּאמֶר אָבִי,
וְכִתִּיב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רַקִּיעַ בְּתוֹךְ הַמָּיִם וַיְהִי
מִבְּדִיל בֵּין מַיִם לְמָיִם. וַיֹּאמֶר הִנֵּה הָאֵשׁ, וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים יִקְווּ הַמָּיִם. וַיֹּאמֶר הִנְנִי, וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
יְהִי מְאֹרֹת.

לשון הקודש

אֱלֹא שֶׁהֵם הָיוּ נִסְתָּרִים בְּמַחְשָׁבָה, וְאֵלֹ
הַתְּגַלּוּ מִתּוֹךְ הַחֲשָׁכָה. וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל
אַבְרָהָם – וְכִתּוּב (בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
יְהִי אֹר וַיְהִי אֹר. וַיֹּאמֶר אָבִי – וְכִתּוּב
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רַקִּיעַ בְּתוֹךְ הַמָּיִם וַיְהִי
מִבְּדִיל בֵּין מַיִם לְמָיִם. וַיֹּאמֶר הִנֵּה הָאֵשׁ
– וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקְווּ הַמָּיִם. וַיֹּאמֶר הִנְנִי
– וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֹת.

בְּנִי וְגו'. וַיֹּאמֶר וַיֹּאמֶר, שְׁלֹשׁ פַּעֲמִים שָׁל
יִצְחָק, וַיֹּאמֶר אֶחָד שָׁל אַבְרָהָם. לָמָּה זֶה
כֵּךְ? אֱלֹא שְׁלֹשָׁה לְמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית,
שֶׁהֵם הָיוּ הַשְּׁלֹשׁ שָׁל יִצְחָק, וְאֶחָד שָׁל
אַבְרָהָם בְּרַבִּיעִי, שְׁכִתּוּב הִנְנִי בְנִי, דְּחֹק
(וְדֹקָא) הִנְנִי. וְכִתּוּב (בראשית א) יְהִי מְאֹרֹת
בְּרַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם, מְאֹרֹת חֹסֶר.
וְאֵם תֹּאמֶר, וַיֹּאמֶר וַיֹּאמֶר הֵם יוֹתֵר –

רעיא מהימנא

וְעוֹד אֵשׁ תָּמִיד תּוֹקֵד עַל הַמִּזְבֵּחַ וְגו'. דא אורייתא, דא תמור
 בָּהּ (ירמיה כג) הֲלֹא כֹה דִּבַּרְתִּי כְּאֵשׁ נֶאֱמַר יי'. לא תכבה ודאי,
 דעבירה אינה מכבה תורה. אַבְל עֲבִירָה מְכַבֶּה מִצְוָה, וּמֵאֵן
 דעביר עבירה דמכבה מצוה דאיהי גר, הכי מכבה גר דיליה,
 דא תמור בָּהּ (משלי כ) גֵּר יֵי' נִשְׁמַת אָדָם מִגּוֹפִיָּה, וְהָאִי הוּא כַּבּוּי,
 דא שתאר גופא בחשוכא. וְהָכִי מֵאֵן דְּסָלִיק שְׂכִינְתָּא מֵאַתְרָהּא,
 גָּרִים (לְכָל הָעוֹלָם) כַּבּוּי וְחֲשׂוֹכָא לְהַהוּא אַתְר. וְחֲשׂוֹכָא אִיהִי
 עֲבִירָה, (משלי ל) וְשִׁפְחָה כִּי תִירֶשׁ גְּבִירָתָהּ.

וּסְלִיקוּ דְּמִצְוָה מִסְטָרָא דְּעַמִּי הָאָרֶץ, לְהוֹן מְכַבֶּה מִצְוָה,
 לְקַיָּים בְּהוֹן, (שמואל א ב) וְרָשָׁעִים בַּחֲשָׁךְ יִדְמוּ. אַבְל
 לְגַבִּי מֵאֲרִי תוֹרָה, לִית לִיה פְּבִיָּה עוֹלָמִית, בְּהוֹן דְּנִתְרִין לָהּ
 בְּכַמָּה רִזִּין דְּאוֹרֵייתָא, דְּאוֹר ר"ז אַתְקָרִי. וּמִצְוֹת דְּאוֹרֵייתָא
 דְּמַקְיָמִין לָהּ רַבָּנָן, תוֹרָה אִיהוּ לְגַבִּיָּהּ, לִילָה וְיוֹמָם לָא תִכְבֶּה
 עֲלֵיָּהּ, בְּגִין דְּמַקְיָמִין בָּהּ (יהושע א) וְהָגִיתָ בּוֹ יוֹמָם וּלְיָלָה.
 וְעַשְׂן דְּסָלִיק מִפּוֹמִיָּהּ בְּמַלִּי דְּאוֹרֵייתָא, אִיהוּ עַשְׂן הַמַּעֲרָכָה,

לשון הקודש

רעיא מהימנא (רד"ק נאמן)

עבירה, (משלי ל) וְשִׁפְחָה כִּי תִירֶשׁ גְּבִירָתָהּ.
 וְעֲלִית הַמִּצְוָה שֶׁל עַם הָאָרֶץ מְכַבֶּה
 לָהֶם אֶת הַמִּצְוָה, לְקַיָּים בָּהֶם וְרָשָׁעִים
 בַּחֲשָׁךְ יִדְמוּ. אַבְל לְבַעֲלֵי תוֹרָה אֵין לָהּ
 כְּבִיָּה עוֹלָמִית בָּהֶם, שְׂמָאִירִים לָהּ בְּכַמָּה
 סוּדוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה, שְׂאוֹר נִקְרָא ר"ו.
 וּמִצְוֹת הַתּוֹרָה שְׂמַקְיָמִים אוֹתָן חֻקִּים,
 זוֹ תוֹרָה לְגַבִּיָּהֶם, לִילָה וְיוֹמָם לָא תִכְבֶּה
 עֲלֵיהֶם, מְשׁוּם שְׂמַקְיָמִים בָּהּ וְהָגִיתָ בּוֹ
 יוֹמָם וּלְיָלָה.

וְהַעֲשֵׂן שְׂעוּלָה מִפִּיהֶם בְּדִבְרֵי תוֹרָה,

וְעוֹד אֵשׁ תָּמִיד תּוֹקֵד עַל הַמִּזְבֵּחַ וְגו' –
 זוֹ הַתּוֹרָה, שְׂנַאֲמַר בָּהּ (ירמיה כג) הֲלֹא כֹה
 דִּבַּרְתִּי כְּאֵשׁ נֶאֱמַר ה'. לָא תִכְבֶּה וְדַאי,
 שְׂעִבְרָה אֵינָה מְכַבֶּה תוֹרָה. אַבְל עֲבִירָה
 מְכַבֶּה מִצְוָה, וּמִי שְׂעוֹבֵר עֲבִירָה שְׂמַכְבֶּה
 מִצְוָה, שְׂהִיא גֵר, כִּךְ מְכַבֶּה אֶת גֵּר,
 שְׂנַאֲמַר (משלי ב) גֵּר ה' נִשְׁמַת אָדָם, מִגּוֹפּוֹ,
 וְהוּא כַּבּוּי, שְׂנַשְׂאָר הַגּוֹף בַּחֲשָׁכָה. וְכִךְ מִי
 שְׂמַסְלֵק שְׂכִינָה מִמְּקוֹמָהּ, גָּרִים (לְכָל הָעוֹלָם)
 כַּבּוּי וְחֲשָׁכָה לְאוֹתוֹ מְקוֹם. וְחֲשָׁכָה הִיא

דִּמְסֻדְרִין לָהּ, וּמַעְרִיכִין לָהּ לְגַבִּי בַעֲלָהּ, כְּגוֹן (במדבר ח) בְּהַעֲלוֹתָךְ
אֶת הַנְּרוֹת, דְּאִתְמַר בְּהוֹן לְהַעֲלוֹת גַּר תְּמִיד. וּבַעֲשֵׁן חַמְעָרְכָּה
וְעֵנָן חֲקֻמָּתָהּ, דְּאִוְרִייתָא עֲשֵׁן דִּילָהּ, יתַּעַר מַלְבָּא, לְגַבִּי
חֲכָמָתָא, דְּאִיהוּ כְּמוֹחָא, כְּגוֹנוֹנָא דַּעֲנָנָא. דְּאִתְעָרוּתָא דַּעֲנָנָא
מַלְבָּא, הָדָא הוּא דְכֻתִּיב (בראשית ב) וְאֵד יַעֲלֶה מִן הָאָרֶץ, וּלְבַתֵּר
וְהִשְׁקָה אֶת כָּל פְּנֵי הָאָדָמָה.

הָכִי יתַּעַר עֲשֵׁן, מְבִינָה, דְּאִיהוּ בַלְבָּא, דְּאִוְקְמוּהָ לְגַבִּיָּהּ, הֵלֵב
מִבִּין. וְסָלִיק לְגַבִּי חֲכָמָה, דְּאִיְהִי (דף כ"ט ע"א) (נ"א
כְּמוֹחָא) כְּמוֹחָא. (ומאן) וּמֵאִי עֲשֵׁן. (דעת) דָּא, עֲמוּדָא דְאַמְצְעִיתָא,
דַּעַת, לֵב מִבִּין דַּעַת.

לְבַתֵּר דְּנַחֲתִית עֲשֵׁן, חֲכָמָה לְגַבִּי בִינָה, דְּאִינוּן דָּא לְשִׁמְאָלָא,
וְדָא לִימִינָא. אִיהוּ נַחֲתִית מְלֵא מֵאֲבָא וְאִימָא, מְלֵא י"ה,
לְאִוְקְדָא עֲצִים דְּאִינוּן תַּלְמִידֵי חֲכָמִים, מִסְטָרָא דַּעֲץ חַיִּים,
דְּאִינוּן אִבְרִים דְּגוּפָא, דְּתַמָּן ה' הָעֲצִים וְדָאִי, לְאִוְקְדָא לֹון
בְּשִׁלְהוֹבִין דְּאִוְרִייתָא, דְּאִתְמַר בֵּיהּ (ירמיה כג) הֲלֹא כֹה דִּבַּרְי
כָּאֵשׁ נָאִם יי'. בְּשִׁלְהוֹבִין דִּנְר מַצֹּה בְּרַחֲמִינוּ. ע"כ.

לשון הקודש

לְחֲכָמָה שְׂהִיא (במח) כְּמוֹ מַח. (ומה) וּמִי
הָעֲשֵׁן? (דעת) זֶה הָעֲמוּד הָאֲמָצְעִי, דַּעַת,
לֵב מִבִּין דַּעַת.

אַחַר שְׂיוּרֵד עֲשֵׁן, חֲכָמָה לְבִינָה, שְׂהִם
זֶה לְשִׁמְאָל וְזֶה לִימִין. הוּא יוֹרֵד מְלֵא
מֵאֲבָא וְאִמָּא, מְלֵא י"ה, לְשָׂרָף עֲצִים
שְׂהִם תַּלְמִידֵי חֲכָמִים, מַצֵּד שֶׁל עֵץ
חַיִּים, שְׂהִם אִיבְרִים שֶׁל הַגּוּף, שְׂשִׁם
ה' הָעֲצִים וְדָאִי, לְשָׂרָף אוֹתָם
בְּשִׁלְהוֹבוֹת הַתּוֹרָה, שְׂנֵאֲמַר בָּהּ הֲלֹא
כֹה דִּבַּרְי כָּאֵשׁ נָאִם ה'. בְּשִׁלְהוֹבוֹת גַּר
שֶׁל מַצֹּה בְּאַהֲבָה.

הוּא עֲשֵׁן חַמְעָרְכָּה שְׂמִסְדְּרִים אוֹתָהּ
וְעוֹרְכִים אוֹתָהּ לְבַעֲלָהּ, כְּמוֹ (במדבר ח)
בְּהַעֲלוֹתָךְ אֶת הַנְּרוֹת, שְׂנֵאֲמַר בָּהֶם
לְהַעֲלוֹת גַּר תְּמִיד. וּבַעֲשֵׁן חַמְעָרְכָּה
וּבַעֲנָן חֲקֻמָּתָהּ, שְׂהַתּוֹרָה הוּא הָעֲשֵׁן
שְׂלָהּ, יתַּעוֹרֵר מֵהֵלֵב לְחֲכָמָה, שְׂהוּא כְּמוֹ
מַח, כְּמוֹ הָעֵנָן. שְׂהַתּוֹרָה שֶׁל הָעֵנָן
הִיא מֵהֵלֵב. זֶהוּ שְׂכָתוּב (בראשית ב) וְאֵד
יַעֲלֶה מִן הָאָרֶץ, וְהִשְׁקָה אֶת
כָּל פְּנֵי הָאָדָמָה.

כְּדֵי יתַּעוֹרֵר עֲשֵׁן מְבִינָה, שְׂהִיא בַלְבָּא,
שְׂבִאָרוּהָ אֲצִלוֹ, הֵלֵב מִבִּין, וְעוֹלָה

בְּקוֹדֶשׁ לְהִקְרִיב בְּכָל יוֹמָא תְּמִידִין. וְאַבְתְּרִיהּ לְהַדְלִיק אֵשׁ, הָדָא הוּא דְכִתִּיב אֵשׁ תְּמִיד תִּקְדַּר עַל הַמִּזְבֵּחַ לֹא תִכָּבֶּה. וְאַבְתְּרִיהּ, תְּרוּמַת הַדָּשָׁן. וְאַבְתְּרִיהּ, קָרְבֵּן נֶדֶר אוֹ נִדְבָה. תְּנָאִים וְאַמֻּרָאִים, כָּל אֵלִין תְּמִידִין, אֵינֻן מִדּוֹת דְּקוֹדֶשׁא בְּרִידָא הוּא, דְּצָרִיכִי לְמַהּוֹי לֹון גִּיחָא. וְאַף עַל גַּב דְּכָל סְפִירָן בְּלָחוּ חֲדָא, מִכָּל מְקוֹם, כָּל סְפִירָה וְסְפִירָה מִמָּנָא עַל שְׁבָתוֹת וְזִמְנִין וְיוֹמִין טָבִין, וְהָיָא מִדָּה דְשׁוֹלְטָנוּתָא דְהָהוּא זְמָנָא, כָּל סְפִירָן אֶתְכַּלִּילוּ בָּהּ, וְאַתְקַרִּיאוּ בְּלָחוּ עַל שֵׁם הָהִיא מִדָּה, בְּחֶסֶד חֶסֶדִים, בְּגִבּוּרָה גִבּוּרוֹת וְהָכִי בְּכָל מִדָּה.

וְאִיתַּתְּ הַשְּׁבָתָת מְלָאכָה, בְּגוֹן שׁוּר, דְּאִיתַּתְּ לִיהּ עוֹל. וְחֲמוּר, דְּאִיתַּתְּ לִיהּ מִשְׁאוּי. בֵּין עוֹל מְלָכוֹת שָׁמַיִם, בְּגוֹן תְּפִלִּין. בֵּין עוֹל מְלָכוֹת עֲבוּדָת פּוֹכְבִּים וּמַזְלוֹת, כְּפֻם עוֹבְדֵייהוּ, בְּאֵלִין יוֹמִין אִיתַּתְּ לֹון הַשְּׁבָתָת מְלָאכָה וְגִיחָא. מָאן דְּלֹא אֶתְעַסַּק בְּאוֹרֵייתָא וּבְפִקּוּדֵין, אִיתַּתְּ לִיהּ עוֹל מְלָכוֹת עֲבוּדָת פּוֹכְבִּים וּמַזְלוֹת. וּמָאן דְּאֶתְעַסַּק בְּאוֹרֵייתָא וּבְפִקּוּדֵין, אִיתַּתְּ לֹון עוֹל מְלָכוֹת שָׁמַיִם, דְּאִיהִי ה' בְּתִרְאָה, מְלָכוֹת שָׁמַיִם אֶתְקַרִּיאתַּת.

לשון הקודש

מִדָּה; בְּחֶסֶד חֶסֶדִים, בְּגִבּוּרָה גִבּוּרוֹת, וְכַךְ בְּכָל מִדָּה.

וְיֵשׁ הַשְּׁבָתָת מְלָאכָה, כְּמוֹ שׁוּר שֵׁישׁ לוֹ עַל, וְחֲמוּר שֵׁישׁ לוֹ מִשְׁא. בֵּין עַל מְלָכוֹת שָׁמַיִם, כְּמוֹ תְּפִלִּין, בֵּין עַל מְלָכוֹת עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת, כְּפִי מַעֲשֵׂיהֶם בְּיָמִים הַלְלוּ יֵשׁ לָהֶם הַשְּׁבָתָת מְלָאכָה וּמִנּוּחָה. מִי שֶׁלֹא מִתְעַסֵּק בְּתוֹרָה וּבְמִצְוֹת, יֵשׁ לוֹ עַל מְלָכוֹת עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת. וּמִי שֶׁמִתְעַסֵּק בְּתוֹרָה וּמִצְוֹת, יֵשׁ לוֹ עַל מְלָכוֹת שָׁמַיִם, שֶׁהִיא ה' אֲחֵרוֹנָה, שֶׁנִּקְרָאת מְלָכוֹת שָׁמַיִם.

מִצְוָה לְהִקְרִיב בְּכָל יוֹם תְּמִידִים וְאַחֲרָיו לְהַדְלִיק אֵשׁ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב אֵשׁ תְּמִיד תִּקְדַּר עַל הַמִּזְבֵּחַ לֹא תִכָּבֶּה. וְאַחֲרָיו תְּרוּמַת הַדָּשָׁן, וְאַחֲרָיו קָרְבֵּן נֶדֶר אוֹ נִדְבָה. תְּנָאִים וְאַמֻּרָאִים, כָּל אֵלֹו תְּמִידִים, הֵם מִדּוֹתָיו שֶׁל הַקּוֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁצָּרִיכִים לְהֵיוֹת לָהֶם נֶחֱת. וְאַף עַל גַּב שֶׁכָּל הַסְּפִירוֹת בְּלֵן אַחַת, מִכָּל מְקוֹם כָּל סְפִירָה וְסְפִירָה מִמָּנָה עַל שְׁבָתוֹת וְזִמְנִים וְיוֹמִים טוֹבִים, וְאוֹתָהּ מִדָּה שֶׁשׁוֹלְטָת בָּאוֹתוֹ זִמן, כָּל הַסְּפִירוֹת נִכְלָלוֹת בָּהּ, וְכֵלֵן נִקְרָאוֹת עַל שֵׁם אוֹתָהּ

עוֹל מְצוֹת אִיהִי וְדָאִי, בְּגִין דְּבֵה אֶתְבְּרִיאוּ כָל בְּרִיין דְּשָׁמַיָא
וְאַרְעָא, הָדָא הוּא דְכֶתִיב, (בראשית ב) אֱלֹה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם
וְהָאָרֶץ בְּהִבְרָאָם. בְּה' בְּרָאָם. וְכֹד יִיתִי שַׁבָּת וַיּוֹם טוֹב, נִחַתָּת
בִּינָה דְאִיהוּ יְהוָה, עַל ה', דְּאִיהִי מַלְכוּת שָׁמַיִם נִשְׁמָה יִתְרָה,
וְאִיהוּ (שמות לב) חֲרוֹת עַל הַלּוּחֹת. אֲנָכִי בִיציאת מִצְרַיִם,
וּפְרִישֶׁת גְּדַפְהָא עַל בְּרִתָא, וְעַל מִשְׁרַיִין דִּילָהּ, וְאִית לֹון נִיִּיחָא.
וְאֶתְמַר בְּמִשְׁרַיִין דְּסִמְא"ל וְנַחֲשׁ, (דברים כח) וְרָאוּ כָל עַמֵּי הָאָרֶץ
כִּי שֵׁם יְיָ נִקְרָא עָלֶיךָ וַיִּרְאוּ מִמֶּךָ, אוֹת תִּפְלִין וְאוֹת שַׁבָּת, וְאוֹת
דְּיוֹמִין טָבִין, וְאוֹת בְּרִית כְּלָהּ שְׁקוּלִין.

וְאִית אוֹת דְּשַׁד"י, דְּאִיהוּ מְטֵטְרוּ"ן עֶבֶד, וְכַמָּה עֲבָדִין תִּלְיִין
מְנִיָּה, דְּמִמְנָא עַל אֱלִין דְּעֲבָדִין פְּקוּדֵי עַל מְנָת לְקַבֵּל
פָּרָם. מְטֵטְרוּ"ן וּמִשְׁרַיִין דִּילָהּ מִמְנָן עָלֶיהוּ. בְּגִינֵיהוּ
אֶתְמַר, (שמות כג) לְמַעַן יִנּוּחַ שׁוֹרֶךְ וְחִמּוּרֶךְ וְעֲבָדֶךָ וְאַמְתָּךְ. אָבֵל
אֵינוֹן דְּעֲבָדִין פְּקוּדִין שְׁלֵא עַל מְנָת לְקַבֵּל פָּרָם, אֵינוֹן בְּנוֹי
דְּמִלְכָּא וּמְטֵטְרוּנִיתָא. וְאֵינוֹן פְּתָרִין וְתַגִּין עַל רִישָׁא דְּעֲבָדִין
בְּיוֹמִין דְּחוּל. וּבְגִינֵיהוּ אֶתְמַר וְדָא שְׁתַּמֵּשׁ בְּתַנָּא חֲלָהּ, וְהוּזַר

לשון הקודש

עַל מְצוֹת הִיא וְדָאִי, מִשּׁוּם שְׁבָה נִבְרָאוּ
כָּל הַבְּרִיּוֹת שֶׁל שָׁמַיִם וְאָרֶץ, וְהוּא שְׁכֵתוֹב
(בראשית ב) אֱלֹה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ
בְּהִבְרָאָם. בְּה' בְּרָאָם. וְכִשְׁבָּא שַׁבָּת
וַיּוֹם טוֹב, יוֹרְדָת בִּינָה, שְׁהִיא יְהוָה, עַל
ה', שְׁהִיא מַלְכוּת שָׁמַיִם נִשְׁמָה יִתְרָה,
וְהוּא (שמות לב) חֲרוֹת עַל הַלּוּחֹת. אֲנָכִי
בִיציאת מִצְרַיִם, וּפּוֹרְשֶׁת כְּנַפֶּיהָ עַל
הַבַּת וְעַל הַמַּחֲנוֹת שְׁלָהּ, וַיֵּשׁ לָהֶם
מְנוּחָה. וְנֶאֱמַר בְּמִרְכְּבוֹתָיו שֶׁל סִמְא"ל
וְנַחֲשׁ, (דברים כח) וְרָאוּ כָל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי
שֵׁם ה' נִקְרָא עָלֶיךָ וַיִּרְאוּ מִמֶּךָ. אוֹת

תִּפְלִין וְאוֹת שַׁבָּת וְאוֹת יָמִים טוֹבִים
וְאוֹת בְּרִית - כָּלָם שְׁקוּלִים.
וַיֵּשׁ אוֹת שֶׁל שַׁד"י, שְׁהוּא מְטֵטְרוּ"ן
עֶבֶד, וְכַמָּה עֲבָדִים תִּלּוּיִים מִמְנָן,
שְׁמִמְנָה עַל אֵלוּ שְׁעוֹשִׂים מְצוֹת עַל מְנָת
לְקַבֵּל פָּרָם. מְטֵטְרוּ"ן וְהַמַּחֲנוֹת שְׁלוֹ
מְנָנִים עָלֵיהֶם. בְּשִׁבְלֵם נֶאֱמַר, לְמַעַן
יִנּוּחַ שׁוֹרֶךְ וְחִמּוּרֶךְ וְעֲבָדֶךָ וְאַמְתָּךְ. אָבֵל
אוֹתָם שְׁעוֹשִׂים מְצוֹת שְׁלֵא עַל מְנָת
לְקַבֵּל פָּרָם, הֵם בְּנֵי הַמֶּלֶךְ וְהַגְּבִירָה, וְהֵם
הַכְּתָרִים וְהַתַּגִּים עַל הָרֹאשׁ הָעֲבָדִים
בְּיָמֵי הַחֹל, וּבְשִׁבְלֵם נֶאֱמַר וְדָא שְׁתַּמֵּשׁ

הַקָּרֵב לְגַבְיֵיהוּ יוֹמֵת. דְּשַׁבְּתוֹת אֶתְקָרְיָאוּ לְגַבֵּי עֲבָדִין.

וּבְגִין דָּא, אִם כְּבָנִים אִם פְּעֻבָּדִים. אִם כְּבָנִים, דְּאִתְמַר
בְּהוֹן (דברים יד) בָּנִים אַתֶּם לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם. אִם
פְּעֻבָּדִים, (ויקרא כה) כִּי לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים וְלֹא שְׂאֵר אוֹמִין.
אֲבָל אֵינוֹן חֲזִיבִיָּא דְלֹא מִשְׁתַּדְּלִין בְּאוֹרֵיתָא וּמִצְוֹת, וְלִית
עָלֵיהוּ עוֹל תּוֹרָה וְעוֹל תַּפְלִין, וּשְׂאֵר פְּקוּדֵין, אֵינוֹן עֲבָדִין
לְאוֹמִין דְּעֻלְמָא, וּמִשְׁתַּעֲבָדִין בְּהוֹ. כְּגוֹן (דברים ו) עֲבָדִים הָיִינוּ
לְפָרַעַה בְּמִצְרַיִם.

וְאִי נִטְרֵי שַׁבְּתוֹת וַיָּמִים טוֹבִים, אֶתְמַר בְּהוֹ וַיִּצְיָאֵנוּ יִי
אֱלֹהֵינוּ. וַיִּתְקַיֵּם בְּהוֹ, (שמות כג) לְמַעַן יָנוּחַ שׁוֹרֵךְ וַחֲמוּרֵךְ,
חֲמוּר בַּתּוֹרָה וּבְמִצְוֹת, וַיִּנָּפֶשׁ בֶּן אֲמִתָּה וּבְהִמָּתֵד, עִם הָאָרֶץ
בְּהִמָּה אֶקְרִי. וּלְבַתֵּר דִּייעוֹל גְּרָמִיָּה תַּחַת אָדָם בַּתּוֹרָה, יִתְקַיֵּם
בִּיהָ (תהלים לו) אָדָם וּבְהִמָּה תוֹשִׁיעַ יִי. אִם הוּא כְּסוּס דְּרָכִיב
עָלֶיהָ מְאָרִיָּה, וְסָבִיל לִיהָ, וְלֹא מִבְּעַט בְּמִאֲרִיָּה.

וּמֵאִי סָבִילוּ דְעַם הָאָרֶץ לְתַלְמִיד חָכָם. בְּגִין, דְּתַלְמִיד חָכָם
כִּיּוֹם שַׁבַּת צָרִיךְ אִיהוּ, דְּלִית לִיהָ מִדִּילִיָּה, וְאִי עִם

לשון הקודש

בְּתַנָּא חֲלָף, וְהִזְהִר הַקָּרֵב אֲלֵיהֶם יוֹמֵת. וְשִׁנְקָרָאִים שַׁבְּתוֹת אֵל הַעֲבָדִים.
וּמִשּׁוּם כֶּךָ, אִם כְּבָנִים אִם פְּעֻבָּדִים. אִם
כְּבָנִים, שְׁנֵאמַר בָּהֶם בָּנִים אַתֶּם לַיהוָה
אֱלֹהֵיכֶם. אִם פְּעֻבָּדִים, כִּי לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל
עֲבָדִים, וְלֹא שְׂאֵר הָאֻמוֹת. אֲבָל אוֹתָם
הִרְשָׁעִים שְׂאִין מִשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה
וּבְמִצְוֹת וְאִין עָלֵיהֶם עַל תּוֹרָה וְעַל
תַּפְלִין וּשְׂאֵר מִצְוֹת, הֵם עֲבָדִים לְאֻמוֹת
הָעוֹלָם וּמִשְׁתַּעֲבָדִים בָּהֶם, כְּמוֹ עֲבָדִים
הָיִינוּ לְפָרַעַה בְּמִצְרַיִם.

וְאִם שׁוֹמְרִים שַׁבְּתוֹת וַיָּמִים טוֹבִים,
נֵאמַר בָּהֶם וַיִּצְיָאֵנוּ ה' אֱלֹהֵינוּ. וַיִּתְקַיֵּם
בָּהֶם, לְמַעַן יָנוּחַ שׁוֹרֵךְ וַחֲמוּרֵךְ, חֲמוּר
בַּתּוֹרָה וּבְמִצְוֹת, וַיִּנָּפֶשׁ בֶּן אֲמִתָּה
וּבְהִמָּתֵד, עִם הָאָרֶץ נִקְרָא בְּהִמָּה. וְאַחַר
שִׁיכְנִים אֶת עֲצָמוֹ תַּחַת אָדָם בַּתּוֹרָה,
יִתְקַיֵּם בּוֹ אָדָם וּבְהִמָּה תוֹשִׁיעַ ה'. אִם
הוּא כְּמוֹ סוּס שְׂרוּכָב עָלָיו אֲדוֹנוֹ, וְסוּבָל
אוֹתוֹ, וְלֹא בּוֹעֵט בְּאֲדוֹנוֹ.
וּמִזְהוּ הַסָּבִל שְׁעַם הָאָרֶץ לְתַלְמִיד
חָכָם? מִשּׁוּם שֶׁתַּלְמִיד חָכָם כְּמוֹ יוֹם

הָאָרֶץ סָבִיל לִיה בְּמִמּוֹנֶיהָ, וְאַתְנָהִיג בִּיה כְּפֹם רְעוּתֶיהָ
לְשִׁמְשָׁא לִיה, וְלֹאֲתַנְהֵגָא בְּכַקּוּדִין כְּפֹם רְעוּתֶיהָ, יִתְקַיִים בִּיה
אָדָם וּבִהְמָה תּוֹשִׁיעַ יְיָ. יוֹשִׁיעַ לִיה מִשּׁוֹר וּגְזֵלָה, יוֹשִׁיעַ לִיה
מִמְלָאךְ הַמָּוֶת, דְּלֹא שְׁלִיט עָלֶיהָ, וְיִשְׁחַט לִיה בְּסַכִּין פָּגוּם
דִּילִיה. וְכָל מָאן דְּשָׁחִיט בְּסַכִּין פָּגוּם, נִבְלָה אִיהוּ, דְּאַתְמָר בִּיה
לְכָלֵב תִּשְׁלִיכּוּן אוֹתוֹ, דְּאִיהוּ סְמָא"ל.

וְנִפְשָׁא דְתַלְמִיד חָכָם אֲתַקְרִיאת שַׁבַּת מַלְכָּתָא, נֶפֶשׁ יִתִּירָה
דְּשַׁבַּת. וְעֵנָג דִּילִיה נִשְׁמַת חַיִּים, וְרוּחַ שְׁכָלִי. וְאֵינּוֹן
נִשְׁמָה יִתִּירָה, רוּחַ יִתִּירָה, עַל נִשְׁמָה וְרוּחָא וְנִפְשָׁא, דְּאֵינּוֹן
עֲבָדִין, דְּשִׁלְטִין בְּגוּפָא, דִּיּוֹמִין דְּחוּל. נִשְׁמָה יִתִּירָה, נִשְׁמַת כָּל
חַי, כְּתֵר בְּרָאשׁ צְדִיק, דְּאִיהוּ יוֹם שַׁבַּת. וּבִהְיָ נִשְׁמָה יִתִּירָה
תַּחֲלִיל יְה, דְּאֵינּוֹן אָבָא וְאִמָּא, דְּעָלָה אֲתַמָּר, (ישעיה סד) עֵין לֹא
רְאָתָה אֱלֹהִים זּוֹלָתָהּ, בְּגִין דְּאִיהוּ מְרַכְּבָה לְעֵלֶת הָעֲלֹת, דְּאִיהוּ
מְבוֹסָה וְלֹא שְׁלִיט עָלֶיהָ עֵינָא, וּבְגִין דָּא עֵין לֹא רְאָתָה.
רוּחָא יִתִּירָה, נָהָר דְּנִפְיָק מַעְדָן, מִבִּין אָבָא וְאִמָּא. וּמַחֲלָכוֹ
חֲמִשׁ מָאָה שָׁנִין, וּמִטִּי לְשִׁתִּיתָאָה דְּאִיהוּ צְדִיק.

לשון הקודש

שְׁלָה נִשְׁמַת חַיִּים וְרוּחַ שְׁכָלִי. וְהֵם נִשְׁמָה
יִתִּירָה, רוּחַ יִתִּירָה, עַל נִשְׁמָה וְרוּחַ וְנִפְשָׁא,
שְׁהֵם עֲבָדִים שְׁשׁוּלְטִים בְּגוּף שֶׁל יְמוֹת
הַחַל. נִשְׁמָה יִתִּירָה, נִשְׁמַת כָּל חַי, כְּתֵר
הָרָאשׁ צְדִיק, שְׁהוּא יוֹם הַשַּׁבָּת. וּבִנְשָׁמָה
הַיִּתִּירָה הַזֶּה תַּחֲלִיל יְה, שְׁהֵם אָבָא וְאִמָּא,
שְׁעֲלִיָּהֶם נֶאֱמָר (ישעיה סד) עֵין לֹא רְאָתָה
אֱלֹהִים זּוֹלָתָהּ, מִשּׁוּם שְׁהִיא מְרַכְּבָה
לְעֵלֶת הָעֲלֹת, שְׁהוּא מְכַסֶּה וְלֹא שׁוֹלֵט
עָלָיו הָעֵין, וּמִשּׁוּם כִּךְ עֵין לֹא רְאָתָה.

רוּחַ יִתִּירָה, הַנָּהָר שְׁיּוּצָא מַעְדָן מִבִּין
אָבָא וְאִמָּא, וּמַחֲלָכוֹ חֲמִשׁ מָאָה שָׁנָה,

הַשַּׁבָּת הוּא צְרִיד, שְׁאִין לוֹ מִשְׁלוֹ. וְאֵם
עִם הָאָרֶץ סוֹבֵל אוֹתוֹ בְּמִמּוֹנֹ וְנוֹהֵג בּוֹ
כְּפִי רְצוֹנוֹ לְשִׁמְשָׁא אוֹתוֹ וּלְהַתְנַהֵג
בְּמִצְוֹת כְּפִי רְצוֹנוֹ, יִתְקַיִם בּוֹ – אָדָם
וּבִהְמָה תּוֹשִׁיעַ ה'. יוֹשִׁיעַ אוֹתוֹ מִשּׁוֹר
וּמִגְזֵלָה, יוֹשִׁיעַ אוֹתוֹ מִמְלָאךְ הַמָּוֶת
שְׁלֹא יִשְׁלַט עָלָיו וְיִשְׁחַט אוֹתוֹ בְּסַכִּינוֹ
הַפָּגוּמָה. וְכָל מִי שֶׁנִּשְׁחַט בְּסַכִּין פָּגוּמָה,
הוּא נִבְלָה, שְׁנֶאֱמָר בּוֹ לְכָלֵב תִּשְׁלִכּוּן
אוֹתוֹ, שְׁהוּא סְמָא"ל.

וְהַנֶּפֶשׁ שֶׁל תַּלְמִיד חָכָם נִקְרֵאת שַׁבַּת
הַמְלָכָה, נֶפֶשׁ יִתִּירָה שֶׁל שַׁבַּת, וְהָעֵנָג

לְהַשְׁקוֹת אֶת הַנֶּגֶן, וְאֵיחִי נֶפֶשׁ יִתְיַרְה, מַלְכוּת.

נִשְׁמָה דְּשִׁלְטָא בְיוֹמִין דְּחוּלָא, עַל עֶבֶד יִי, אֵיחִי מִכְסָא
הַכְּבוֹד. כְּמָה דְּאוֹקְמוּהָ (דף כ"ט ע"ב) מְאִירי מִתְּנִיתִין, כָּל
הַנִּשְׁמוֹת גְּזוּרוֹת מִתַּחַת כְּסֵא הַכְּבוֹד. וְרוּחַ דְּשִׁלְטָא בְיוֹמִי דְּחוּל,
עַל עֶבֶד יִי, אֵיחִי מַעְבְּדָא דְּמַלְכָא מִטְטְרוּן, כָּלִיל שִׁית סְדְרִי
מִשְׁנָה, וְאֵיחִי שֵׁשׁ מַעְלוֹת לְכֶסֶּא. וְנֶפֶשׁ דְּשִׁלִּיט בְּחוּל, אֵיחִי
מִכְסָא דִּין, סְנַדְלָפוֹן, תְּכֵלֶת שְׁבָצִיצִית, כְּמַעֲשֵׂה לְבַנֵּת הַסְּפִיר.
אֲבָל בְּרֵתָא דְּמַלְכָא. בְּפִסְחָא, אֵיחִי נֶפֶשׁ הַשְּׁכֵלִית, לֵיל שְׁמוּרִים,
מִצָּה שְׁמוּרָה, וְרוּחַ שְׁמוֹר לְקַבְלִיהָ אֵיחִי יוֹם טוֹב, וְאֵיחִי יוֹם
שַׁבָּת, זְכוֹר וְשְׁמוֹר. בְּגִין דְּאֵיחִי אֲצִילוֹת מִמַּלְכוּת.

וְהָבִי תַלְמִידֵי חֲכָמִים, בְּנוֹי דְּמַלְכָא וּמִטְרוּנִיתָא, אֶתְקַרְיָאוּ
שַׁבָּתוֹת וַיָּמִים טוֹבִים, וְלִית לֹון מִדְּלָחוֹן, דְּלָאוּ אֵינוֹן
בְּעָלֵי מְלָאכָה, כְּשָׂאָר עֶבְדֵּין בְּנוֹי דְּחוּלִין. אֲנָרָא דְּלָחוֹן בְּעָלְמָא
דִּין, וּבְעָלְמָא דְּאֵתִי, לְעִנְגָא לֹון בְּכָל מִינֵי מַאֲכָל וּמִשְׁתָּה,
וְלֹאֲקָרָא לֹון בְּלָבוּשֵׁין שְׁפִירִין, כְּגוֹנוּנָא דְּשַׁבָּת, דְּאֵתְמַר בֵּיה,
כְּפִדְהוּ בְּכִסּוֹת נִקְיָה. כָּל מַה דְּעֶבֶד בְּרַ נֶשׁ לְשַׁבָּתוֹת וַיָּמִים
טוֹבִים, אֵית לְמַעְבַּד לֹון.

לשון הקודש

לְבַנֵּת הַסְּפִיר. אֲבָל בַּת הַמֶּלֶךְ, בְּפִסְחָא,
הִיא נֶפֶשׁ הַשְּׁכֵלִית, לֵיל שְׁמוּרִים, מִצָּה
שְׁמוּרָה, וְרוּחַ שְׁמוֹר כְּגוֹנָהּ הִיא יוֹם טוֹב,
וְהִיא יוֹם שַׁבָּת, זְכוֹר וְשְׁמוֹר, מְשוּם
שֶׁהִיא אֲצִילוֹת מִמַּלְכוּת.

וְכַךְ תַלְמִידֵי חֲכָמִים, בְּנוֹי הַמֶּלֶךְ
וְהַמֶּלֶכָה, נִקְרְאוּ שַׁבָּתוֹת וַיָּמִים טוֹבִים,
וְאֵין לָהֶם מְשָׁלָהֶם, שְׂאִינֶם בְּעָלֵי מְלָאכָה
כְּמוֹ שְׂאָר הָעֶבְדִּים בְּנוֹי הַחֲלִין. שְׂכָרָם
בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא לְעִנְגַּת אוֹתָם
בְּכָל מִינֵי מַאֲכָל וּמִשְׁתָּה, וּלְכַבְּדָם

וּמַגִּיעַ לְשֵׁשִׁי שֶׁהוּא צָדִיק לְהַשְׁקוֹת אֶת
הַנֶּגֶן, שֶׁהִיא נֶפֶשׁ יִתְיַרְה, מַלְכוּת.

חֵן שְׁמָה שְׁשׁוּלְטַת בִּימוֹת הַחַל עַל עֶבֶד
ה' הִיא מִכְסָא הַכְּבוֹד, כְּמוֹ שְׁבָאֲרוּהָ
בְּעָלֵי הַמִּשְׁנָה, כָּל הַנִּשְׁמוֹת גְּזוּרוֹת
מִתַּחַת כְּסֵא הַכְּבוֹד. וְרוּחַ שְׁשׁוּלְטַת
בִּימוֹת הַחַל עַל עֶבֶד ה', הִיא מַעְבְּד
הַמֶּלֶךְ מִטְטְרוּן, כוֹלֵל שֵׁשׁ סְדְרֵי
מִשְׁנָה, וְהִיא שֵׁשׁ מַעְלוֹת לְכֶסֶּא. וְהַנֶּפֶשׁ
שְׁשׁוּלְטַת בִּימוֹת הַחַל הִיא מִכְסָא דִּין,
סְנַדְלָפוֹן, תְּכֵלֶת שְׁבָצִיצִית, כְּמַעֲשֵׂה

וּמֵאֵן דְּמַחְלִיל שַׁבַּת חַיִּיב סְקִילָה. וְהָכִי מָאֵן דְּאַשְׁתַּמֵּשׁ בְּתַנָּא,
חֲלָף. וְהָכִי הוּא הַמִּשְׁתַּמֵּשׁ בְּמִי שְׁשׁוּנָה הַלְכוֹת, דְּמַחְלִיל
תּוֹרַתִּיהָ. וְכָל שַׁבֵּן הַמְּבֻזָּה לִיהָ, בְּאִילוּ מְבֻזָּה שַׁבָּתוֹת וּמוֹעֲדוֹת.
וְאוֹקְמוּהָ מֵאִרֵּי מַתְּנִיתִין, כָּל הַמְּבֻזָּה אֶת הַמוֹעֲדוֹת, בְּאִילוּ
כּוֹפֵר בְּעִיקָר.

וּבְגִוּוֹנָא דְכָל מָאֲנִי בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְאַתְקַרִּיאוּ קֳדָשׁ, הָכִי כָל
אֵינוֹן דְּמִשְׁמָשִׁי תַלְמִידֵי חֲכָמִים, אַתְקַרִּיאוּ קֳדָשׁ.
וְתַלְמִידֵי דְרַב דְּאֵינוֹן לְקַבֵּל אַבְרָם דְּגוּפָא, אַתְקַרִּיאוּ קֳדָשׁ
קֳדָשִׁים. וְרָזָא דְמַלְכָּה קָא רָמִיז בְּהוּן, (שְׁמוֹת כו) וְהַבְדִּילָה הַפְּרָכַת
לָכֶם בֵּין הַקֳּדָשׁ וּבֵין קֳדָשׁ הַקֳּדָשִׁים. וּמַטְטְרוּ"ן, אֶת וּמִשְׁרִיין
דִּילָךְ, צָרִיכִין לְקַרְבָּא לֹון קַרְבָּנָא קָדָם יי' בְּכָל לֵילִיא.

עֲשִׂיָּה לְקַבֵּל עָלֶיהָ עוֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם, דָּא קַבְּלַת יְסוּרִין
דְּעֲנִיּוֹת לְתַלְמִיד חָכָם אִיהוּ מָוֶת לְגוּפָא דְבְּעִירָן.
דְּמוֹזֵנָא דְּאוֹרִייתָא, אִיהוּ מוֹזֵנָא דְּנִשְׁמָתָא וְרוּחָא וְנַפְשָׁא
שְׁכָלִיִּים, דְּאֵינוֹן בְּהֵן לֹוי וְיִשְׂרָאֵל. בְּהֵן בִּיהָ יי', חֲכָמָה וְדָאִי. לֹוי,

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

חֲכָמִים נִקְרָאִים קֳדָשׁ. וְתַלְמִידֵי רַב,
שֶׁהֵם בְּנֵגֶד אֵיבְרֵי הַגּוֹף, נִקְרָאוּ קֳדָשׁ
קֳדָשִׁים. וְסוּד הַדְּבָר רָמִיז בָּהֶם, (שְׁמוֹת
כו) וְהַבְדִּילָה הַפְּרָכַת לָכֶם בֵּין הַקֳּדָשׁ וּבֵין
קֳדָשׁ הַקֳּדָשִׁים. וּמַטְטְרוּ"ן, אַתְהָ
וּמַחְנוּתִיד, צָרִיכִים לְהַקְרִיבָם קֶרֶן לְפָנֵי
ה' בְּכָל לֵילָה.

עֲשִׂיָּה, לְקַבֵּל עָלָיו עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם, זֹו
קַבְּלַת יְסוּרִים שֶׁל עֲנִיּוֹת לְתַלְמִיד
חֲכָמִים, שֶׁהוּא מָוֶת לְגוֹף הַבְּהֻמּוֹת.
שְׁמוֹזֵן הַתּוֹרָה הוּא מוֹזֵן שֶׁל הַנִּשְׁמָה וְרוּחַ
וְנַפְשׁ הַשְּׁכָלִיִּים, שֶׁהֵם בְּהֵן לֹוי וְיִשְׂרָאֵל.
בְּהֵן בּוֹ יי', חֲכָמָה וְדָאִי. הַלּוֹי בּוֹ ה',

בְּלְבוּשִׁים יָפִים כְּמוֹ שֶׁשַּׁבָּת, שְׁנֵאֲמַר
בָּהּ, בְּבִדְהוּ בְּכִסּוֹת נִקְיָה. כָּל מַה
שֶׁעוֹשֶׂה אָדָם לְשַׁבָּתוֹת וְיָמִים טוֹבִים, יֵשׁ
לַעֲשׂוֹת לָהֶם.

וּמִי שֶׁמַּחְלִיל שַׁבָּת חַיִּיב סְקִילָה. וְכֵן מִי
שֶׁמִּשְׁתַּמֵּשׁ בְּכֶתֶר חוּלָף. וְכֵן מִי
שֶׁמִּשְׁתַּמֵּשׁ בְּמִי שְׁשׁוּנָה הַלְכוֹת, שֶׁמַּחְלִיל
אֶת תּוֹרָתוֹ. וְכָל שַׁבֵּן הַמְּבֻזָּה אוֹתוֹ, בְּאִילוּ
מְבֻזָּה שַׁבָּתוֹת וּמוֹעֲדוֹת. וּפְרָשׁוּהָ בְּעָלֵי
הַמִּשְׁנָה, כָּל הַמְּבֻזָּה אֶת הַמוֹעֲדוֹת, בְּאִילוּ
כּוֹפֵר בְּעִיקָר.

וְכִמּוֹ שְׁכָל כָּלִי בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁנִּקְרָאוּ
קֳדָשׁ, כֵּךְ כָּל אוֹתָם שֶׁמִּשְׁמָשִׁים תַּלְמִידֵי

בִּיה ה', תְּבוּנָה. יִשְׂרָאֵל, בִּיה דַּעַת, וְדָא ו'. נֶפֶשׁ יִתְיָרָה, ה' בְּתֵרָאָה, רמ"ח מַצּוֹת עֲשֵׂה ושס"ה לֹא תַעֲשֶׂה. וְתוֹרָה דָּא אָדָם, הָדָא הוּא דְכִתִּיב, (במדבר יט) זֹאת הַתּוֹרָה אָדָם. וְדָא כָּלִיל שְׁמָא מִפְּרֶשׁ, יו"ד ה"א וָא"ו ה"א. הָאִי אִיהוּ אוֹרִייתָא מְזוּנָא לְאָדָם, בְּד' אֲנָפִין דִּילִיה. מְזוּנָא דְבַעֲיָרָן, נֶחֱמָא וְחִמְרָא וּבִשְׂרָא, וְכָל מִינֵי פִירוֹת, (קהלת ז) זֶה לַעֲמֹת זֶה עֲשֵׂה הָאֱלֹהִים.

וְצָרִיד בְּר נֶשׁ, לְקָרְבָּא בְּכָל לֵילִיא, קָרְבָּן נֶפֶשָׁא וְרוּחָא וְנִשְׁמָתָא דְבַעֲיָרָן, קָדָם יי'. וְיִתְוֹדָה בְּכַמָּה מִינֵי וְדוּיִין, וְיִסְלַק לֹון בְּמַחְשַׁבְתִּיה, קָרְבָּנָא קָדָם יי'. לֹאֲפָקָא לֹון בְּקָרִיאַת שְׁמַע, (בלב אחר) לְקָמִי קִדְשָׁא בְּרִיד הוּא, וְיִפִּיק רוּחִיה דְּרַפִּיק בְּעֶרְקִין דְּלִבָּא. נֶפֶשׁ, יְכוּיָן בְּשִׁרְפָתָהּ, וּבִשְׁחִיטָתָהּ, וּבְנִחִירָתָהּ, דִּחֹו נִחִירִין בְּהִנְיָא, הָדָא הוּא דְכִתִּיב וּמֶלֶךְ אֶת רֹאשׁוֹ מִמּוֹל עֶרְפוֹ וְלֹא יִבְדִּיל. וְהִינּוּ חֲנֹק. וְתִלְתָּא מִיתוֹת אֱלִין, הֹוּ בְּמָרָה סוּמָקָא, יְרוּקָא, אוּכְמָא. דְּאִינוּן בְּכַבֵּד בְּמָרָה בְּטָחוּל, וְאִינוּן בְּתִלְת קְלִיפִין דְּאִינוּן.

לשון הקודש

בְּמַחְשַׁבְתּוֹ קָרְבָּן לִפְנֵי ה'. לְהוֹצִיא אוֹתָם בְּקָרִיאַת שְׁמַע (בלב אחר) לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְיוֹצִיא אֶת רוּחוֹ שְׂדוּפֶק בְּעוֹרְקֵי הַלֵּב. הַנֶּפֶשׁ, יְכוּיָן בְּשִׁרְפָתָהּ וּבִשְׁחִיטָתָהּ וּבְנִחִירָתָהּ, שְׁהִיו הַכֹּהֲנִים נוֹחֲרִים, וְהוּ שְׁכָתוּב וּמֶלֶךְ אֶת רֹאשׁוֹ מִמּוֹל עֶרְפוֹ וְלֹא יִבְדִּיל. וְהִינּוּ חֲנֹק. וּשְׁלֹשׁ הַמִּיתוֹת הִלְלוּ הָיוּ כְּמוֹ מָרָה אֲדָמָה, יִרְקָה וּשְׁחָרָה, שְׁהִם בְּכַבֵּד, בְּמָרָה וּבְטָחוּל, וְהִם כְּשִׁלֵּשׁ קְלָפוֹת הָאִינוּן.

תְּבוּנָה. יִשְׂרָאֵל בּו דַּעַת, וְזוּ ו'. נֶפֶשׁ יִתְיָרָה, ה' אַחֲרֹנָה, רמ"ח מַצּוֹת עֲשֵׂה ושס"ה לֹא תַעֲשֶׂה. וְתוֹרָה זוֹ אָדָם. וְהוּ שְׁכָתוּב זֹאת הַתּוֹרָה אָדָם. וְזֶה כּוֹלֵל אֶת הַשֵּׁם הַמִּפְרֶשׁ יו"ד ה"א וָא"ו ה"א. וְהוּ הַתּוֹרָה מְזוּן לְאָדָם בְּאַרְבַּע הַפָּנִים שְׁלֹו. מְזוּן הַבְּהֻמוֹת לָחֶם וְיֵינ וּבִשָּׁר וְכָל מִינֵי פִירוֹת, (קהלת ז) זֶה לַעֲמֹת זֶה עֲשֵׂה הָאֱלֹהִים.

וְצָרִיד אָדָם לְהִקְרִיב בְּכָל לֵילָה קָרְבָּן נֶפֶשׁ וְרוּחַ וְנִשְׁמָה שֶׁל בְּהֻמוֹת לִפְנֵי ה', וְיִתְוֹדָה בְּכַמָּה מִינֵי וְדוּיִים, וְיַעֲלֶה אוֹתָם

וְקוֹדֶם דָּא, יִתְקַן מִזְבַּח אֲבָנִים, וַיְכַוֵּן לְמַעַבְדָּה סְקִילָה, מִמָּרָה חוּרָא, דְּשִׁלְטַת בְּכַנְפֵי רִיָּאָה, בְּאִינוּן סְרָכוֹת דְּאֵלִין בְּעִירָן תְּפוּסִין תַּמָּן. וְנִחִיתָת אִשָּׁא תִּבְלָא, וַיִּשְׁעִי לֹון, וַיַּחֲזֵן חִינוּן וּבְעִירָן וְעוֹפִין דְּכִיִּין, לְקָרְבָּא לֵיָי, וּלְשִׁרְיָא שְׁמִיָּה עַלְיָהּ. בְּהֵוָה זְמַנָּא יִתְקַיֵּים בְּהוּ, (דברים ד) וְאַתֶּם הִדְבַּקִּים בֵּיָי אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים. וַיַּחֲזֵן בְּסוּסִיָּא דְרָכִיב מֵאֲרִיָּה עַלְיָהּ, הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (חבקוק ג) כִּי תִרְכַּב עַל סוּסִיד מִרְכַּבּוֹתֶיךָ יִשׁוּעָה, וּבְהֵוָה זְמַנָּא (תהלים לו) אָדָם וּבְהֵמָה תוֹשִׁיעַ יֵי.

וְתִלְמִיד חָכָם אִיהוּ שְׁקִיל לְכָל מְאֲרֵי תוֹרָה, וְחָכִי צָרִיד לְמַהוּי שְׁקִיל גְּרָמִיָּה מִסְטָרָא דְאֲוִרִיָּתָא, וּמִסְטָרָא דְאַבְרָם דְּגוֹפָא, צָרִיד לְמַשְׁקַל גְּרָמִיָּה לְכָל עַמִּי הָאָרֶץ. בְּמָה דְאֻקְמוּהָ מְאֲרֵי מִתְנִיתִין, לְעוֹלָם יִרְאָה אָדָם עֲצֻמוֹ, בְּאֵלוֹ כָּל הָעוֹלָם כָּלוּ תִלּוּי בּוֹ. וַיְכַוֵּן בְּנַפְשִׁיָּהּ וּבְרוּחִיָּהּ וּבְנִשְׁמָתִיָּהּ, לְמַעַבְדַּ לֹון קָרְבָּנִין, עִם כָּל בְּנֵי עֲלָמָא. וְקוֹדֶשָׁא בְּרִיד הוּא מְצָרָף מִחֲשָׁבָה טוֹבָה לְמַעֲשֶׂה. וּבְדָא אָדָם וּבְהֵמָה תוֹשִׁיעַ יֵי. קָמוּ כָלְהוּ תַנְאִין וְאִמּוֹרָאִין לְגַבִּיָּה, וְאָמְרוּ כָלְהוּ בְּקָלָא חָדָא,

לשון הקודש

וְקִדְּם לְכֹון יִתְקַן מִזְבַּח אֲבָנִים, וַיְכַוֵּן לְעִשׂוֹת סְקִילָה מִמָּרָה הַלְבָנָה שְׁשׁוּלְטַת בְּכַנְפֵי רִיָּאָה בְּאוֹתָן סְרָכוֹת שְׁאוֹתָן הַבְּהֵמוֹת תְּפוּסוֹת שָׁם. וַיִּוֹרְדַת אִשׁ תִּבְלַת וּמִכְלָה אוֹתָם, וַיְהִיו חַחִיּוֹת וְהַבְּהֵמוֹת וְהַעוֹפוֹת מְהוֹרִים לְקָרְבַּ לְה' וּלְהַשְׁרוֹת שְׁמוֹ עֲלֵיהֶם. בְּאוֹתוֹ זְמַן יִתְקַיֵּים בְּהוּ, (דברים ד) וְאַתֶּם הִדְבַּקִּים בְּה' אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים. וַיְהִיו כְּמוֹ סוֹם שְׁאֲדוֹנוֹ רוֹכֵב עָלָיו. וְהוּא שְׁפָתוֹב (חבקוק ג) כִּי תִרְכַּב עַל סוּסִיד מִרְכַּבּוֹתֶיךָ יִשׁוּעָה. וּבְאוֹתוֹ זְמַן אָדָם וּבְהֵמָה תוֹשִׁיעַ ה'.

וְחַתְלָמִיד חָכָם שְׁקוֹל לְכָל בְּעָלֵי הַתּוֹרָה, וְכֹךְ צָרִיד לְשָׁקַל עֲצֻמוֹ מִצְדָּה שֶׁל הַתּוֹרָה, וּמִצְדַּד הָאֵיבָרִים שֶׁל הַגּוֹף צָרִיד לְשָׁקַל לְעֲצֻמוֹ לְכָל עַמִּי הָאָרֶץ, כְּמוֹ שֶׁבְּאֲרוּחַ בְּעָלֵי הַמִּשְׁנָה, לְעוֹלָם יִרְאָה אָדָם עֲצֻמוֹ בְּאֵלוֹ כָּל הָעוֹלָם כָּלוּ תִלּוּי בּוֹ. וַיְכַוֵּן בְּנַפְשׁוֹ וּבְרוּחוֹ וּבְנִשְׁמָתוֹ לְעִשׂוֹת אוֹתָם קָרְבָּנוֹת עִם כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם. וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְצָרָף מִחֲשָׁבָה טוֹבָה לְמַעֲשֶׂה. וּבְהוּ, אָדָם וּבְהֵמָה תוֹשִׁיעַ ה'. קָמוּ כָּל הַתַּנְאִים וְהָאִמּוֹרָאִים אֵלָיו, וְאָמְרוּ כֻלָּם בְּקוֹל

אַנְתָּ הוּא רַעֲיָא מְהִימָנָא, דְּאִית לָךְ רִשּׁוֹ לְמַעַבְד כָּל דָּא, דְּאַנְתָּ שְׁקִיל לְכָל יִשְׂרָאֵל, וּבְגִין דָּא שְׁלַח לָךְ קַדְשָׁא בְּרִיד הוּא בִּינְיָהּוּ. (ע"כ רעיא מהימנא).

תוספתא

(ויקרא ו) זֹאת תִּזְכֹּר תְּהִי עוֹלָה. אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, הָאִי קָרָא אֲזִיקִמָּנָא לִיה בְּהָאִי גִּוּוֹנָא, זֹאת תִּזְכֹּר: דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. הָעוֹלָה דָּא מִחֲשֻׁבָּה רַעָה, דְּאִיהִי סִלְקָא עַל רַעוּתָא דְּבַר נֶשׁ, לְאַסְטָאָה לִיה מֵאַרְחָא דְּקִשּׁוּט. הִיא הָעוֹלָה: הִיא הִיא דְּסִלְקָא וְאַסְטָיָה לִיה לְבַר נֶשׁ, בְּעִי לְאוֹקְדָא לִיה (דף ק"ז ע"א) בְּנוּרָא. בְּגִין דְּלֹא יִתְיַהֵיב לִיה דּוּכְתָא לְאַסְטָאָה, וּבְגִין כֶּךָ עַל הַמִּזְבֵּחַ כָּל הַלֵּילָה. מָאן לֵילָה. דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, דְּאִיהִי זֹאת לְאַתְדַּכָּאָה בַּר נֶשׁ מִהֵוּא רַעוּתָא.

עַל מוֹקְדָּה, בְּגִין דְּנִהַר דִּי נֹר אִיהוּ אֲתֵר לְאוֹקְדָא, לְכָל אֵינֹן דְּלֹא קִיָּמִי בְּקִיּוּמֵיהוּ, דְּהָא עָאֲלִין לֹון בְּהֵוּא נֹרָא דְּדִלִיק וּמַעַבְרֵי שׁוֹלְטָנֵיהוֹן מַעֲלָמָא. וּבְגִין דְּלֹא תִשְׁלוּט (ס"א אַצְטְרִיד) עַל מוֹקְדָּה כָּל הַלֵּילָה, וְאַתְכַּפֵּיָּא וְלֹא שְׁלֵטָא. (ע"כ תוספתא).

לשון הקודש

אותו באש, כְּדִי שְׁלֹא יִנָּתֵן לוֹ מְקוֹם לְהִשְׁטִין. וְלִכְּנֹן, עַל הַמִּזְבֵּחַ כָּל הַלֵּילָה. מִי הַלֵּילָה? זֶה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא זֹאת, לְמַהֲרָא אֶת הָאָדָם מֵאוֹתוֹ רִצּוֹן.

עַל מוֹקְדָּה, מִשּׁוּם שְׁנֵהֲרָ דִּינֹר הוּא מְקוֹם לְשַׂרְף אֶת כָּל אֵלוֹ שְׁלֹא עוֹמְדִים בְּקִיּוּמָם, שֶׁהֵרִי מְכַנְּסִים אוֹתָם לְאוֹתָהּ אֵשׁ בּוֹעֶרֶת וּמַעֲבִירִים אֶת שְׁלִיטָתָם מִן הָעוֹלָם. וְכִדִּי שְׁלֹא תִשְׁלֹט, (צִרְדָּה) עַל מוֹקְדָּה כָּל הַלֵּילָה, וְתִכְנַע וְלֹא תִשְׁלֹט.

(ע"כ תוספתא).

אָחֵר: אֵתָהּ הוּא הָרוּעָה הַנֶּאֱמָן שִׁישׁ לָךְ רִשּׁוֹת לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל זֶה, שֶׁאֵתָהּ שְׁקוֹל לְכָל יִשְׂרָאֵל, וּמִשּׁוּם כֶּךָ שְׁלַח אוֹתָךְ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בִּינְיָהֶם. (ע"כ

הרעיא מהימנא).

תוספתא

זֹאת תִּזְכֹּר הָעֹלָה. אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, אֵת הַפְּסוּק הַזֶּה בְּאַרְנוֹ בְּגִין הַזֶּה: זֹאת תִּזְכֹּר – זֶה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. הָעֹלָה – זֶה מִחֲשֻׁבָּה רַעָה, שֶׁעוֹלָה עַל רִצּוֹנוֹ שֶׁל אָדָם לְהִסְטוֹ מִדְּרֹךְ הָאֱמֶת. הִיא הָעֹלָה – הִיא הִיא שֶׁעוֹלָה לְהִסְטִין עַל הָאָדָם, וְרוּעָה לְשַׂרְף

כְּתִיב (מלכים א' יט) וְהָיָה יְיָ עִבְרָ וְגו' וְרוּחַ גְּדוּלָּה וְחֹזֶק
וְגו'. רוּחַ גְּדוּלָּה דְּאַמְרָן, וְכְתִיב לֹא בְרוּחַ
יְיָ. וְאַחֲרֵי הָרוּחַ רַעַשׁ דְּכְתִיב, (יחזקאל ג) וַתִּשָּׂאֲנִי רוּחַ
וְאַשְׁמַע אַחֲרֵי קוֹל רַעַשׁ גְּדוֹל. הֲרִי רַעַשׁ אֲבִתְרִיָּה
דְּרוּחַ. וְאַחֲרֵי הָרַעַשׁ אֵשׁ, דָּא הוּא דְּכְתִיב (דניאל
ז) נֹהַר דִּי נֹר נָגִיד וְנִפְק מִן קַדְמוּתֵי וְגו'.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר הֵינִנוּ דְּכְתִיב, (יחזקאל א) וְדַמּוּת
הַחַיּוֹת מֵרְאִיָּהֶן כְּגַחְלֵי אֵשׁ בּוֹעֲרוֹת כְּמֵרְאָה
הַלְפִידִים הִיא מִתְהַלֶּכֶת בֵּין הַחַיּוֹת וְנִגְהָ לָאֵשׁ וּמִן
הָאֵשׁ יוֹצֵא בָרֶק וְאַחֲרֵי הָאֵשׁ קוֹל דְּמָמָה דְּקָה. קוֹל
דָּא, קוֹל בְּתִרְאָה, דְּהִיא דְּמָמָה, דְּלִית לָהּ מִלָּה
פְּרָטָא, אֱלָא הִיא דְּמָמָה מִגְּרָמָה. וְכֵד מִתְפַּנְשִׁי
עָלֶיהָ, הִיא אֲשֶׁתִּמַּע בְּכֻלָּהּ עֲלָמִין, וְכֻלָּהּ מְזִדְעָזְעִי
מִנָּה. דְּמָמָה דְּקָה, אֲמַאי הִיא דְּקָה. בְּגִין (ס"א
דְּאִיחִי) (דְּאַתִּיָּא) זַעֲרָא מְכַלָּא.

לשון הקודש

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, הֵינִנוּ שְׂכָתוֹב (יחזקאל א)
וְדַמּוּת הַחַיּוֹת מֵרְאִיָּהֶם כְּגַחְלֵי אֵשׁ
בְּעֲרוֹת כְּמֵרְאָה הַלְפִידִים הִיא מִתְהַלֶּכֶת
בֵּין הַחַיּוֹת וְנִגְהָ לָאֵשׁ וּמִן הָאֵשׁ יוֹצֵא
בָרֶק. וְאַחֲרֵי הָאֵשׁ קוֹל דְּמָמָה דְּקָה, הַקוֹל
הַזֶּה קוֹל אַחֲרוֹן, שֶׁהוּא דְּמָמָה דְּקָה, שְׂאִין
לָהּ דְּבַר פְּרָט מְשַׁלָּה, אֱלָא הִיא דּוּמָמָת
מַעֲצָמָה. וְכִשְׁמִתְפַּנְסִים עָלֶיהָ, הִיא

כְּתוֹב (מלכים-א' יט) וְהָיָה ה' עִבְרָ וְרוּחַ
גְּדוּלָּה וְחֹזֶק וְגו'. רוּחַ גְּדוּלָּה שְׁאַמְרָנוּ,
וְכְתוֹב לֹא בְרוּחַ ה'. וְאַחֲרֵי הָרוּחַ רַעַשׁ,
שְׂכָתוֹב (יחזקאל א) וַתִּשָּׂאֲנִי רוּחַ וְאַשְׁמַע
אַחֲרֵי קוֹל רַעַשׁ גְּדוֹל. הֲרִי רַעַשׁ אַחֲרֵי
הָרוּחַ. וְאַחֲרֵי הָרַעַשׁ אֵשׁ, זֶהוּ
שְׂכָתוֹב (דניאל ז) נֹהַר דִּינֹר יוֹצֵא וְשׁוֹפֵעַ
מִלְּפָנָיו וְגו'.

רַבִּי חֵיָּיא אָמַר, אֵשׁ תָּמִיד תּוֹקֵד עַל הַמִּזְבֵּחַ לֹא
תִכָּבֶה, דָּא אִשּׁוּ דִּיצְחָק. דְּכִתִּיב, (בראשית
כב) הִנֵּה הָאֵשׁ וְהָעֵצִים, וְהִינֵנוּ אֵשׁ תָּמִיד, דְּקִיָּמָא
תְּדִיר. וְהָעֵצִים, אֵלִין עֵצִים דְּאַבְרָהָם, דְּכִתִּיב וּבֵעַר
עָלֶיהָ חֲבֵהֵן עֵצִים בִּבְקָר בִּבְקָר.

תַּנָּן, מֵאִשָּׁא דִּיצְחָק נָגִיד וּמָטִי לְהָאִי מִזְבֵּחַ,
וְנָפִיק גּוֹמָרָא חַד לְסִטְר מִזְרַח, וְגּוֹמָרָא חַד
לְסִטְר מַעְרָב, וְגּוֹמָרָא חַד לְסִטְר צָפוֹן, וְגּוֹמָרָא חַד
לְסִטְר דְּרוֹם, לְד' זְווּיִין דְּמִדְּבַחָא, וְכִהְנָא אֶסְחָר
לָהּ לְד' זְווּיִין.

בְּמִדְּבַחָא (ס"א בַּמִּזְרָח) אֵת כָּבֵשׁ חַד, בְּדֶרֶגֶין
יְדִיעָן. וְדֶרֶגָא תַתָּא, מָטִי וְנִחִית
לְתַהוּמָא עֲלָאָה, מִגּוֹ שִׁית חַד. וּבִשְׁעֵתָא דְּאִינוּן

לשון הקודש

שְׁנֵינֵנוּ, מֵהָאֵשׁ שֶׁל יִצְחָק שׁוֹפֵעַ וּמִגִּיעַ
לְמִזְבֵּחַ הַזֶּה, וְיוֹצֵאת גַּחְלֵת אַחַת לְצַד
מִזְרָח, וְגַחְלֵת אַחֶרֶת לְצַד מַעְרָב, וְגַחְלֵת
אַחַת לְצַד צָפוֹן, וְגַחְלֵת אַחַת לְצַד דְּרוֹם,
לְאַרְבַּע קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ, וְחֲבֵהֵן מְסוּבָב
אוֹתָהּ לְאַרְבַּע קַרְנוֹת.

בַּמִּזְבֵּחַ (בַּמִּזְרָח) יֵשׁ כָּבֵשׁ אֶחָד בְּדֶרֶגֶת
יְדוּעוֹת, וְהַדֶּרֶגָה הַתַּתְּחוּנָה מִגִּיעָה
וְיוֹרֶדֶת לְתַהוֹם הָעֲלִיוֹן, מִתּוֹךְ שֵׁשׁ אַחַת.

נִשְׁמַעַת בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וּבְכֹל מִזְדַּעְזָעִים
מִמֶּנָּה. דְּמִמָּה דְקָה, לָמָּה הִיא דְקָה?
מִשּׁוֹם (שְׁהִיא) (שְׁבָאָה) הַקְטָנָה מְכֻלָּן.

רַבִּי חֵיָּיא אָמַר, אֵשׁ תָּמִיד תּוֹקֵד עַל
הַמִּזְבֵּחַ לֹא תִכָּבֶה – זֶה אִשּׁוּ שֶׁל יִצְחָק,
שְׁכָתוֹב (בראשית כב) הִנֵּה הָאֵשׁ וְהָעֵצִים,
וְהִינוּ אֵשׁ תָּמִיד, שְׁעוֹמְדַת תָּמִיד. וְהָעֵצִים
– אֵלוֹ הָעֵצִים שֶׁל אַבְרָהָם, שְׁכָתוֹב וּבֵעַר
עָלֶיהָ חֲבֵהֵן עֵצִים בִּבְקָר בִּבְקָר.

גוֹמְרִין מָטוּ לְד' זְוויין, חַד זִיקָא אֲתָעַר וְנָחִית
לְהָהוּא תְּהוּמָא עֲלָאָה.

וּבְהָהוּא אֲתֵר, אִית חַיִּילִין חַיִּילִין דְּאִמְרֵי קְדוּשׁ,
בְּקַל רַב עֲלָאָה. וּמִסְטָרָא אַחְרָא אִמְרֵי
קְדוּשׁ, בְּקַל נְעִימוּתָא עֲלָאָה. וּמִסְטָרָא אַחְרָא,
חַיִּילִין אַחְרָנִין דְּאִמְרֵי קְדוּשׁ. וְכֵן לְד' זְוויין. שִׁית
מָאָה אֶלֶף רַבּוּן חַיִּילִין בְּכָל זְוויָא אֲשֶׁתְּבַח,
וְעֲלִיָּהּ חַד מְמָנָא, וּבְלָהוּ מִתְּלַבְּשֵׁי אִפּוּדָא, וְקִיָּמִי
לְסִדְרָא פּוֹלְחָנָא דְּמִדְבָּחָא לְקַבֵּל תַּתְּאִי.

בְּאַתֵּר אַחְרָא מִשְׁתַּבְּחֵי גִלְגְּלִי יָמָא דְּנִהְמִין,
וְנִחְתִּין בְּדִרְגִין יְדִיעֵן, וְתַמָּן חַיִּילִין אִמְרִין
בְּקַל נְעִימוּתָא, (יחזקאל ג) בְּרוּךְ כְּבוֹד יי' מִמְּקוֹמוֹ.
וּבְלָהוּ מִשְׁבְּחֵי בְּשִׁירָתָא, וְלֹא מִשְׁתַּכְּבִי בִּימָמָא
וּבְלִילִיָּא, וּבְלָהוּ מִסְדְּרֵי שְׁבָחָא בְּקַל נְעִימוּתָא.

לשון הקודש

נִמְצָאִים, וְעֲלִיהֶם מְמָנָה אַחַד, וְכֻלָּם
לְבוּשִׁים אִפּוּד, וְעוֹמְדִים לְסִדְר עֲבוּדָת
הַמִּזְבֵּחַ בְּנֶגֶד הַתַּחֲתוֹנִים.

בְּמִקוֹם אַחֵר נִמְצָאִים גְּלִי הָיִם שְׁנוֹהֵמִים
וְיוֹרְדִים בְּדִרְגוֹת יְדוּעוֹת, וְשֵׁם צְבָאוֹת
שְׂאוֹמְרִים בְּקוֹל נְעִימוּת, בְּרוּךְ כְּבוֹד ה'
מִמְּקוֹמוֹ. וְכֻלָּם מִשְׁבָּחִים בְּשִׁירָה וְלֹא
שׁוֹקְמִים בַּיּוֹם וּבְלִילָהּ, וְכֻלָּם מִסְדְּרִים
שְׁבַח בְּקוֹל נְעִימוּת.

וּבִשְׁעָה שְׂאוֹתָן הַנְּחָלִים מְגִיעוֹת לְאַרְבַּע
הַקְּרָנוֹת, רוּחַ אַחַת מִתְּעוֹרְרָת וְיוֹרְדָת
לְאוֹתוֹ הַתְּהוֹם הָעֲלִיּוֹן.

וּבְאוֹתוֹ מְקוֹם יֵשׁ צְבָאוֹת צְבָאוֹת
שְׂאוֹמְרִים קְדוּשׁ בְּקוֹל גָּדוֹל עֲלִיּוֹן. וּמִצַּד
אַחֵר אוֹמְרִים קְדוּשׁ בְּקוֹל נְעִימוּת
עֲלִיוֹנָה. וּמִצַּד אַחֵר צְבָאוֹת אַחֲרִים
שְׂאוֹמְרִים קְדוּשׁ. וְכֵן לְאַרְבַּע הַקְּרָנוֹת.
שֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף רַבְּבוֹת צְבָאוֹת בְּכָל קֶרֶן

בְּאַתֵּר אַחֲרָא, מִשְׁתַּכְּחֵי חֵיִלִּין חֵיִלִּין, קִיּוּמִין
בְּדַחִילוֹ בְּזִיעַ בְּרִתָּת, בְּמָה דְּאֵת
אָמַר (יחזקאל א) וְנִגְהָ לָּהֶם וְיִרְאָה לָּהֶם. (וְנִגְבַּה לָּהֶם וְיִרְאָה
לָּהֶם). וְכִלְהוֹ מִסְתַּכְּלֵי לְגַבִּי הֵהוּא מִדְּבַחָא דְלַעִילָא.

וּבְשַׁעֲתָא דְמַטִּי אִשָּׁא דִּיצְחָק עַל גַּבִּי מִדְּבַחָא,
בְּמָה זִיקִין סְלָקִין וְנִחְתִּין לְכָל עִיבְר,
וּמִתְלַהֲטִין מִנִּיּהוּ, בְּמָה תְקִיפִין מְאִרִי דְחִילָא,
גִּיבְרִין דְעֶלְמָא. וְאַלְמָלָא דְכַחֲנָא קָאִים עַל מִדְּבַחָא,
וּמִסְדֵּר אָעִין, לָא יָכִיל עֶלְמָא לְמִיקָם קְמִיּהוּ.
מֵאֵלִין גּוֹמְרִין וְזִיקִין דְנַפְקִין, מִתְלַהֲטִין גִּבְיָחוֹן
דְּאֵינוֹן חִיוּן, בְּמָה דְאֵת אָמַר וּדְמוֹת הַחַיּוֹת
מִרְאִיָּהֶם בְּנִחְלֵי אֵשׁ בּוֹעֲרוֹת בְּמִרְאָה הַלְפִידִים.

מִסְטָרָא דִּימִינָא דְאֵינוֹן חִיוּן, אֵתְעַר רוּחָא חָדָא
מִלַּעִילָא, נָשִׁיב וְיָתִיב בְּהֵהוּא אִשָּׁא,

לשון הקודש

בְּעָלֵי כַח, גְּבוּרִים שֶׁל הָעוֹלָם. וְאַלְמָלָא
שֶׁהִכְהֵן עוֹמֵד עַל הַמִּזְבֵּחַ וּמִסְדֵּר עֲצִים,
לֹא יָכוֹל הָעוֹלָם לַעֲמֹד לִפְנֵיהֶם. מֵאֵלָה
הַנִּחְלָטִים וְהַזִּיקִים שְׂיוּצָאִים, לֹוֹהֲטִים
גִּבְיָהֶם שֶׁל אוֹתָן חַיּוֹת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
וּדְמוֹת הַחַיּוֹת מִרְאִיָּהֶם בְּנִחְלֵי אֵשׁ
בְּעֲרוֹת בְּמִרְאָה הַלְפִידִים.

מִצַּד יָמִין שֶׁל אוֹתָן הַחַיּוֹת מִתְעוֹרְרֶת

בְּמִקְוֶה אַחֵר נִמְצָאִים צְבָאוֹת צְבָאוֹת,
עוֹמְדִים בְּפַחַד, בְּזִיעַ, בְּרִתָּת, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (יחזקאל א) וְנִגְהָ לָּהֶם וְיִרְאָה לָּהֶם.
(וְנִגְבַּה לָּהֶם וְיִרְאָה לָּהֶם). וְכִלְהוֹ מִסְתַּכְּלִים אֶל
אוֹתוֹ מִזְבֵּחַ שְׁלֹמֶעֱלָה.

וּבְשַׁעֲתָא שְׁמִנְיָה הָאֵשׁ שֶׁל יִצְחָק עַל
גַּבִּי הַמִּזְבֵּחַ, בְּמָה זִיקִים עוֹלִים וְיוֹרְדִים
לְכָל עִבְר, וְלֹוֹהֲטִים מֵהֶם בְּמָה תְקִיפִים

וּמִתְלַהֵטָא וּמִתְבַּסְמָא, וְלֵהִיט, וְשָׂכִיךְ בְּזִיּוּא
 יִקְיָרָא, וְנִהִיר לְבָמָה חֵיילִין דְּקַיִּימִין בְּסִטְרָא
 דִּימִינָא. מִסִּטְרָא דְשִׁמְאָלָא, אֲתַעֵר רוּחָא אַחֲרָא
 תְּקִיפָא, מִתְבָּר טַנְרִין, וְנָשִׁיב (ס"א וְיָתִיב) בְּתַהוּא
 אִשָּׁא, וְאֲתַתְקַף וְאֲתַנְבֵּר. בְּדִין אֲתַלְבֵּשׁ מִיָּה
 תַּהוּא רוּחָא דְמִסִּטְרָא דְשִׁמְאָלָא, וְנִהִיר (ס"א וְלֵהִיט)
 לְבָמָה חֵיילִין דְּקַיִּימִין לְתַהוּא סִטְר. וְכֵן לְאַרְבַּע
 סִטְרִין, לְד' מִשְׁרִיין. וְכִלְהוּ מִתְבַּסְמֵן בְּשַׁעֲתָא
 דְּבַתְּנָא סָלִיק עַל מִדְּבַחָא.

אָמַר רַבִּי אָבָא תַרִּין מִדְּבַחָן אֵינֻן לְתַתָּא, וְתַרִּין
 לְעִילָא. חַד פְּנִימָאָה דְכָלָא, (דף 2' ע"ב) דְּמִתְקַרֵּב
 בֵּיהּ קְטָרֶת פְּנִימָאָה, וְדָקָה. קְשׁוּרָא דְמַהִימְנוּתָא,
 וְכַתְּנָא עֲלָאָה מְכָלָא, אֲתַקְשֹׁר (נ"א אֲקִשֵּׁר) קְטוּרֶתָא דָא,
 בְּקְשׁוּרָא דְמַהִימְנוּתָא, וְדָא אֲתַקְרִי מִזְבַּח הַזֹּהֵב,

לשון הקודש

שְׁעוּמָדִים בָּאוּתוּ צַד, וְכֵן לְאַרְבַּעַת
 הַצְּדִידִים, לְאַרְבַּע מַחֲנוֹת. וְכֻלָּם
 מִתְבַּשְּׂמִים בְּשַׁעָה שֶׁהִכְהֵן עוֹלָה עַל
 הַמִּזְבֵּחַ.

אָמַר רַבִּי אָבָא, שְׁנֵי מִזְבְּחוֹת הֵם לְמִטָּה,
 וְשְׁנַיִם לְמַעְלָה, אֶחָד פְּנִימִי שֶׁל הַכֹּל,
 שֶׁנִּקְרָאת בּוֹ הַקְטָרֶת הַפְּנִימִית וְדָקָה,
 קֶשֶׁר הָאֲמוּנָה, וְהַכְהֵן הָעֲלִיּוֹן מֵהַכֹּל
 קוֹשֶׁר (מְקַטֵּיר) אֶת הַקְטָרֶת הַזֶּה בְּקֶשֶׁר

רוּחַ אַחַת מְלַמְעָלָה, נוֹשֶׁבֶת וְיוֹשֶׁבֶת
 בָּאוּתָהּ הָאֵשׁ, וּמִתְלַהֶטֶת וּמִתְבַּשְּׂמֶת,
 וְלוֹהֶטֶת, וְשׁוֹכֶכֶת בְּזִיּוּ יִקְר, וּמֵאִירָה
 לְבָמָה צְבָאוֹת שְׁעוּמָדִים בְּצַד יָמִין.
 וּמִצַּד הַשְּׂמָאל מִתְעוֹרֶרֶת רוּחַ אַחֲרָת
 חֹזֶקֶה מִשְׁבֶּרֶת סִלְעִים וְנוֹשֶׁבֶת (וְיוֹשֶׁבֶת)
 בָּאוּתָהּ הָאֵשׁ וּמִתְחַזֶּקֶת וּמִתְנַבֶּרֶת. וְאִזּוּ
 מִתְלַבֶּשֶׁת מִמֶּנָּה אוֹתָהּ רוּחַ שְׁמִצָּד
 שְׂמָאל, וּמֵאִירָה (וְלוֹהֶטֶת) לְבָמָה צְבָאוֹת

וּמִהָכָא אַתְקִטֵּר וְאַתְקִשֵּׁר קִשְׁרָא דְמַהֲיִמְנוּתָא, בְּחַד
קִשְׁרָא. וְחַד מַדְבַּחָא אַחְרָא, וְאַקְרִי מִזְבַּח הַנְּחֻשֶׁת,
וְדָא הוּא לִבֵּר, (רַבְרָבָא עֲלָאָה) וּמִיכָאֵל הַשֵּׁר הַגָּדוֹל,
מִקְרִיב עָלֶיהָ קֶרְבָּנָא נִיחָא דִּקְוֹדִשָׁא בְּרִיךְ הוּא.
וְלִתְתָּא, מִזְבַּח הַזֶּהב, וּמִזְבַּח הַנְּחֻשֶׁת, בְּדָא קִטְרֵת.
וּבְדָא חֲלָבִין וְאַמּוּרִין.

וְעַל דָּא כְּתִיב, (משלי כז) שֶׁמֶן וּקְטֹרֶת יִשְׁמַח לֵב.
וְלֹא כְּתִיב שֶׁמֶן וְחֲלָבִין וְאַמּוּרִין יִשְׁמַח,
אֵף עַל גַּב דְּאַתְבַּסְמוּתָא דְּרוּגְזָא וְדִינָא אִינוּן.
אַבֵּל שֶׁמֶן וּקְטֹרֶת, חֲדוּתָא דְּכָלָא אִיהוּ, וְלֹא
מִסְטָרָא דְּרוּגְזָא וְדִינָא. וְדָא מַדְבַּחָא דְּאִיהוּ
פְּנִימָאָה דְּקִטְרֵת (ס"א דְּאִינוּן פְּנִימָאָה דְּקִטְרֵת) דְּקָה,
בְּדִקּוּתָא דְּכָלָא, בְּקִשּׁוּרָא דְּמַהֲיִמְנוּתָא, אַקְרִי קוּל
דְּמָמָה דְּקָה, וּבְגִין דְּאִיהוּ מַדְבַּחָא פְּנִימָאָה,
דְּאַתְקִשֵּׁר בְּקִשּׁוּרָא דְּמַהֲיִמְנוּתָא.

לשון הקודש

וְעַל זֶה כְּתוּב, (משלי כז) שֶׁמֶן וּקְטֹרֶת
יִשְׁמַח לֵב. וְלֹא כְּתוּב שֶׁמֶן וְחֲלָבִים
וְאַמּוּרִים יִשְׁמַח, אֵף עַל גַּב שְׁהִם
הַתְּבַשְּׁמוֹת שֶׁל הַרְגֵּז וְהַדִּין. אַבֵּל שֶׁמֶן
וּקְטֹרֶת הֵם שְׂמֹחַת הַכֹּל, וְלֹא מִצַּד הַרְגֵּז
וְהַדִּין. וְהַמִּזְבֵּחַ הַזֶּה שֶׁהוּא פְּנִימִי שֶׁל
קִטְרֵת (שְׁהִם פְּנִימִיּוֹת הַקִּטְרֵת) דְּקָה, בְּדִקּוּת שֶׁל
הַכֹּל, בְּקִשּׁוּר הָאֱמוּנָה, נִקְרָא קוּל דְּמָמָה

הָאֱמוּנָה, וְזֶה נִקְרָא מִזְבַּח הַזֶּהב. וּמִכָּאֵן
נִקְטֵר וְנִקְשֵׁר קִשְׁר הָאֱמוּנָה בְּקִשּׁוּר אַחַד.
וּמִזְבַּח אַחַד אַחֵר שֶׁנִּקְרָא מִזְבַּח הַנְּחֻשֶׁת,
וְזֶהוּ בַּחוּץ, (גָּדוֹל עֲלִיּוֹן) וּמִיכָאֵל הַשֵּׁר הַגָּדוֹל
מִקְרִיב עָלָיו קֶרְבֵּן נִיחָח לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא. וְלִמְטָה – מִזְבַּח הַזֶּהב וּמִזְבַּח
הַנְּחֻשֶׁת, בְּזֶה קִטְרֵת, וּבְזֶה חֲלָבִים
וְאַמּוּרִים.

מִדְבַּחַא אַחֲרָא, אַקְרִי מִזְבֵּחַ הַחֲצוֹן. וּפְנִימָא
אַקְרִי מִזְבֵּחַ יי'. אַחֲרָא, אַקְרִי מִזְבֵּחַ
הַנְּחֻשֶׁת, כְּמֹה דְאַתְּ אָמַר (מלכים א, ח) מִזְבֵּחַ הַנְּחֻשֶׁת
אֲשֶׁר לִפְנֵי יי' קִטְּן מִהָכִיל וְגו'. רַבִּי יוֹסִי אָמַר
מִהָכֵּא, (דברים לג) וְכָלִיל עַל מִזְבֵּחֶךָ, תִּירִי. וּכְתִיב עַל
מִזְבְּחֹתַי לְרִצּוֹן.

רַבִּי אַבָּא (אָהָא) אָמַר, כְּתִיב (שמות יז) וַיִּבֶן מֹשֶׁה מִזְבֵּחַ
וְגו', לְקַבֵּל הַחַוָּא פְּנִימָא בְּנֵה הָאֵי, וְעַל דָּא
אַתְקִירִי יי' נָסִי. מַהוּ נָסִי. דְרָשִׁים רְשִׁימָא דְאַתְּ
קִיִּימָא קִדִּישָׁא. דְבִשְׁעָתָא דַּעֲמִילָא אַתָּא לְאַעֲבָרָא
הָאֵי רְשִׁימָא קִדִּישָׁא מְנִיִּהּ דִּישְׂרָאֵל, הָאֵי מִזְבֵּחַ
קִיִּימָא לְקַבְּלִיהּ לְנִקְמָא הַחַוָּא נִוְקָמָא דְאַתְּ קִיִּימָא,
וְעַל דָּא אַתְקִירִי (ויקרא כו) חָרֵב נִוְקָמַת נָקָם בְּרִית.
וְדָא אַתְקִינַת לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל רְשִׁימָא קִדִּישָׁא. וּמֹשֶׁה

לשון הקודש

רַבִּי אַבָּא (אָהָא) אָמַר, כְּתוּב (שמות יז) וַיִּבֶן
מֹשֶׁה מִזְבֵּחַ וְגו', כְּנָגֵד אוֹתוֹ פְּנִימִי בְּנֵה
אַתְּ זֶה, וְעַל זֶה נִקְרָא ה' נָסִי. מַה זֶה נָסִי?
שְׂרָשָׁם אַתְּ הָרָשָׁם שֶׁל אוֹת הַבְּרִית
הַקְדוּשָׁה. שְׁבִשְׁעָה שְׁעֵמֶלֶךְ בָּא לְהַעֲבִיר
אַתְּ הָרָשָׁם הַקְדוּשׁ הַזֶּה מִיִּשְׂרָאֵל, הַמִּזְבֵּחַ
הַזֶּה עֲמִיד כְּנָגֵדוֹ לְנָקָם אוֹתָהּ נִקְמַת אוֹת
הַבְּרִית, וְלָכֵן נִקְרָא (ויקרא כו) חָרֵב נִקְמַת
נָקָם בְּרִית. וְזוֹ הַתְּקִינָה לְיִשְׂרָאֵל רָשָׁם

דְקָה, וּמִשּׁוּם שֶׁהוּא הַמִּזְבֵּחַ הַפְּנִימִי
שְׁנִקְשֶׁר בְּקִשְׁרֵי הָאֱמוּנָה.
מִזְבֵּחַ אַחֵר נִקְרָא מִזְבֵּחַ הַחֲצוֹן,
וְהַפְּנִימִי נִקְרָא מִזְבֵּחַ ה'. הָאֵחֶר נִקְרָא
מִזְבֵּחַ הַנְּחֻשֶׁת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (מלכים-א ח)
מִזְבֵּחַ הַנְּחֻשֶׁת אֲשֶׁר לִפְנֵי ה' קִטְּן
מִהָכִיל וְגו'. רַבִּי יוֹסִי אָמַר מִכָּאן, (דברים
לג) וְכָלִיל עַל מִזְבֵּחֶךָ, שְׁנַיִם. וְכְתוּב עַל
מִזְבְּחֹתַי לְרִצּוֹן.

בָּנָה לָקֵבֶל הָאֵי מִזִּבְחָה, וְקָרִי לִיהּ יִי נָסִי. וְדָא הוּא
מִזִּבְחָה פְּנִימִי, (מלכים א, יט) קוֹל דְּמִמָּה דְקָה.

וְעַל דָּא אִשׁ תָּמִיד תּוֹקֵד עַל הַמִּזְבֵּחַ וְגו', אִשׁ
דְּאִשְׁתַּבַּח תְּדִירָא. וּמֵאֵי אִיהוּ. אִשָּׁא דִּי צִחָק.
וּבְדִין, שְׂמָא דָּא, אֲדִנְי. וְכֵד יִסְדֵּר עָלָה בְּהֵנָּה
אֵינֹן אָעִין, אֶתְבַּסְמָא בְּשִׁמָּא, וְקָרִינֵן לָהּ בְּשִׁמָּא
דְּרַחֲמִי, יִי, וְקָרִינֵן לָהּ בְּשִׁמָּא דָּא. וְלִזְמִינֵן קִיִּימָא
כְּגִוּוֹנָא דָּא, וְלִזְמִינֵן קִיִּימָא כְּגִוּוֹנָא דָּא. רַבִּי שְׁמַעוֹן
אָמַר, תִּרִי הוּו, וּפְנִימָאָה קִיִּימָא עַל הַהוּא דְלִבֵּר,
וּמִנָּה אֶתְזֵן, וְאֶתְקַשְׂרָא דָּא בְּדָא.

זֶה קָרְבֵּן אֶהְרֹן. (ויקרא ו) רַבִּי חֲזַקִּיָּה פָתַח, (תהלים
קמה) צִדִּיק יִי בְּכָל דְּרָכָיו וְחֲסִיד בְּכָל מַעֲשָׂיו.
צִדִּיק יִי בְּכָל דְּרָכָיו, הָא תִּינֵן, כְּמָה אֵית לֹון לְבָנִי
נָשָׂא לְאִסְתַּבְּלָא בִּיקְרָא דְּמֵאֲרִיחֹון, וְלֹא יִסְטוּ

לשון הקודש

כְּמוֹ זֶה, וְלִפְעָמִים עוֹמֶדֶת כְּמוֹ זֶה. רַבִּי
שְׁמַעוֹן אָמַר, שְׁנַיִם הָיוּ, וְהַפְּנִימִי עוֹמֵד
עַל אוֹתוֹ אַחֵד שְׁבָחוּן, וּמִכְּמוֹ נִזּוֹן,
וְנִקְשָׁרִים זֶה עִם זֶה.

זֶה קָרְבֵּן אֶהְרֹן. רַבִּי חֲזַקִּיָּה פָתַח, (תהלים
קמה) צִדִּיק ה' בְּכָל דְּרָכָיו וְחֲסִיד בְּכָל
מַעֲשָׂיו. צִדִּיק ה' בְּכָל דְּרָכָיו, הָרִי שְׁנִינֹן,
כְּמָה יֵשׁ לְבָנִי אָדָם לְהַתְּבוֹנֵן בְּכִבּוּד
רְבוּנָם שְׁלֹא יִסְטוּ מִדְּרָכָם הַחוּצָה, שְׁהִרִי

קְדוּשָׁה. וּמִשָּׁה בָּנָה כְּגִוּוֹדָה מִזִּבְחָה, וְקָרָא לוֹ
ה' נָסִי, וְהוּו מִזִּבְחָה הַפְּנִימִי, (מלכים-א יט) קוֹל
דְּמִמָּה דְקָה.

וְעַל כֵּן, אִשׁ תָּמִיד תּוֹקֵד עַל הַמִּזְבֵּחַ וְגו',
אִשׁ שְׁנַמְצָאֵת תָּמִיד. וּמִי הִיא? הָאִשׁ שֶׁל
יִצְחָק. וְאִזּוּ הַשֵּׁם הַזֶּה – אֲדִנְי. וּבְשִׁימְדֵּר
עָלָיו הַכֹּהֵן אוֹתָם עֲצִים, הוּא מִתְּבַשֵּׁם
בְּשֵׁם, וְקוֹרְאִים לוֹ בְּשֵׁם הַרְחֲמִים – יִי,
וְקוֹרְאִים לָהּ בְּשֵׁם הַזֶּה. וְלִפְעָמִים עוֹמֶדֶת

מֵאַרְחֵיהֶו לְבַר. דִּהָא בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא דִּינָא תְּלִי
בְּעִלְמָא, בְּגִין דְּעִלְמָא עַל דִּינָא אֲתַבְּרִי וְקִיִּמָּא.

וְעַל דָּא, בְּעִי בַר נָשׁ לְאַסְתְּמָרָא מִחוּבּוּי, דִּלָּא
יָדַע זְמָנָא דִּדִּינָא שְׂרִיא עֲלוּי. יְתִיב בְּבִיתִיה,
דִּינָא שְׂרִיא עֲלוּי. נָפֶק מִבֵּיתִיה לְבַר, דִּינָא שְׂרִיא
עֲלוּי. וְלֹא יָדַע אִי יְתוּב לְבִיתִיה אִי לָאו. נָפִיק
לְאַרְחָא, עַל אַחַת פִּמָּה וּכְמָה, דִּהָא כִּדִּין דִּינָא
נָפֶקָא קִמִּיָּה, הָדָא הוּא דְכֶתִיב, (תהלים פה) צֶדֶק לְפָנָיו
יִחְלָד. בְּגִין כֵּן, בְּעִי לְאַקְדָּמָא וּלְמַבְעֵי רַחֲמֵי קָמִי
מִלְכָּא, בְּגִין דִּישְׁתַּזִּיב מִן דִּינָא, בְּשַׁעְתָּא דְשְׂרִיא
בְּעִלְמָא. דִּהָא כָּל יוֹמָא וְיוֹמָא שְׂרִיא דִּינָא בְּעִלְמָא,
הָדָא הוּא דְכֶתִיב, (תהלים ז) וְאֵל זֹעֵם בְּכָל יוֹם.

הַשְׁתָּא אֵית לְמִימַר, הָא תַּנִּינָן, וְאַתְּעֵרוּ חֲבֵרִיא,
אֵל בְּכָל אַתֵּר חֶסֶד הוּא, פִּמָּה דְאַתְּ

לשון הקודש

בְּנִגְדוּ. וְהוּ שְׂכָתוּב (שם פה) צֶדֶק לְפָנָיו
יִחְלָד. מִשּׁוּם כֵּן צָרִיד לְהַקְדִּים וּלְבַקֵּשׁ
רַחֲמִים מִלְּפָנֵי הַמֶּלֶךְ כְּדִי שִׁינָצֵּל מִן הַדִּין
בְּשַׁעֲה שֶׁהוּא שׁוֹרָה בְּעוֹלָם, שְׁהָרִי בְּכָל
יוֹם וְיוֹם שׁוֹרָה הַדִּין בְּעוֹלָם. וְהוּ שְׂכָתוּב
וְאֵל זֹעֵם בְּכָל יוֹם.

עֲתָה יֵשׁ לִזְמַר, הָרִי שְׁנִינָן, וְהַתְּעוֹרְרוּ
הַחֲבֵרִים, אֵל בְּכָל מְקוֹם חֶסֶד הוּא,

בְּכָל יוֹם וְיוֹם הַדִּין תִּלּוּי בְּעוֹלָם, מִשּׁוּם
שֶׁהַעוֹלָם נִבְרָא וְעוֹמֵד עַל הַדִּין.

וְלִכֵּן צָרִיד אָדָם לְהַשְׁמֵר מִחֻטְאֵיו, שֶׁלֹּא
יָדַע אֵת הַזְּמַן שֶׁהַדִּין שׁוֹרָה עָלָיו. יוֹשֵׁב
בְּבֵיתוֹ – הַדִּין שׁוֹרָה עָלָיו. יוֹצֵא מִבֵּיתוֹ
הַחוּצָה – הַדִּין שׁוֹרָה עָלָיו, וְלֹא יָדַע אִם
יָשׁוּב לְבֵיתוֹ וְאִם לֹא. יוֹצֵא לְדֶרֶךְ – עַל
אַחַת פִּמָּה וּכְמָה, שְׁהָרִי הַדִּין יוֹצֵא

אָמַר (דברים י) הָאֵל הַגָּדוֹל, וְדָא נִהִירוּ דְחֻכְמָה עֲלָאָה,
וְאַתָּה אֲמַרְתָּ וְאֵל זִוְעָם בְּכָל יוֹם, שְׂבִיק קֶרָא בָּל
אֱלִין שְׂמַחָן, וְאַחִיד בְּהֵאֵי, אִי הָכִי לֹא קִיַּיִמִין מִיַּלִּי.
וְעוֹד, דְּכַתִּיב, (ישעיה ט) אֵל גְּבוּר, אוּ נֹקִים לִיה דִּינָא,
אוּ נֹקִים לִיה רַחֲמֵי.

אֵלָא הָכִי שְׂמַעְנָא, חִיִּיבָא מְהֻפְּכֵי רַחֲמֵי לְדִינָא.
דְּלִית לָךְ בְּכָל אֵינֹן כְּתָרִין עֲלָאִין דְּמַלְכָּא
קַדִּישָׁא, דְּלֹא כְּלִילָן רַחֲמֵי בְּדִינָא, וְדִינָא בְּרַחֲמֵי.
וְחִיִּיבָא, מְהֻפְּכֵי רַחֲמֵי לְדִינָא.

אָמַר לִיה רַבִּי יְהוּדָה, שְׁפִיר בְּהֵחֳוֹא דְכַתִּיב אֵל
גְּבוּר, אֵלָא אֵל זִוְעָם בְּכָל יוֹם מַהוּ, דְּהָא
בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא קִיַּיִמָּא בְּדִינָא, בֵּין דְּבָנֵי עֲלָמָא
זְכָאִין, בֵּין דְּלֹא זְכָאִין. לֹא הָוָה בִּידֵיהּ, אָתָּו שְׂאִילוֹ
לִיה לְרַבִּי שְׂמַעְוֹן. אָמַר לוֹן, וְדָאֵי אֵל זִוְעָם בְּכָל

לשון הקודש

עליונים של המלך הקדוש שלא כלולים
רחמים בדין, ודין ברחמים. ורשעים
מהפכים רחמים לדין.

אמר לו רבי יהודה, טוב בזה שכתוב
אל גבור, אלא אל זעם בכל יום מהו?
שהרי בכל יום ויום עומד בדין, בין
שבני העולם זכאים, בין שלא זכאים.
לא היה בידו. באו ושאלו לו לרבי
שמעון. אמר להם, ודאי אל זעם בכל

כמו שנאמר (דברים י) האל הגדל, וזה
אור של חכמה עליונה, ואתה אמרת
ואל זעם בכל יום. עזב הפסוק כל אלו
השמות ואחז בזה. אם כן, לא עומדים
הדברים. ועוד, שכתוב (ישעיה ט) אל
גבור, או שנעמיד אותו בדין, או
שנעמיד אותו ברחמים.

אלא כך שמענו, הרשעים מהפכים
רחמים לדין. שאין לך בכל אלו כתרים

יּוֹם, וְהָא אוֹקְמוּהָ חֲבֵרִיָּא, לְזִמְנִין הוּא דִּינָא,
 לְזִמְנִין הוּא ^(דף ל"א ע"א) רַחֲמֵי. אִי זָכְאִין בְּנֵי עֲלָמָא,
 הָא אֵל קִיִּימָא, וְהוּא חֶסֶד. וְאִי לָא זָכְאִין, הָא אֵל
 קִיִּימָא, וְאִקְרִי גִבּוֹר, וְעַל דָּא קִיִּימָא בְּכָל יוֹמָא.

אַבְל מְלָה שְׁפִיר הוּא, אֵל בְּכָל אֲתֵר,
 נִהִירו ^(רב) דְּחֻכְמָתָא עֲלָאָה הוּא, וְקִיִּימָא
 בְּקִיּוּמִיהָ בְּכָל יוֹמָא, דְּכְתִיב, ^(תהלים נב) חֶסֶד אֵל כָּל
 חַיִּים. וְאַלְמִילָא דְּהָאִי אֵל אֲתֵעֵר בְּעֲלָמָא, לָא יָכִיל
 עֲלָמָא לְמִיקָם אֲפִילוּ שַׁעְתָּא חֲדָא, מִקַּמִּי דִּינִין
 תְּקִיפִין דְּמִתְעַרְיִין בְּעֲלָמָא בְּכָל יוֹמָא, הָדָא הוּא
 דְּכְתִיב, ^(בראשית ב) אֱלֹה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ
 בְּהִפְרָאם, אֵל תְּקַרִּי בְּהִפְרָאם, אֵלָא בְּאַבְרָהָם,
 בְּאַתְעָרוּתָא דְּאַבְרָהָם קִיִּימִי, וְכֵד אֲתֵעֵר אַבְרָהָם
 בְּעֲלָמָא, כָּל אֵינּוֹן דִּינִין דְּמִשְׁתַּכְּחִי בְּכָל יוֹמָא
 וְיוֹמָא דְּחֵי לְהוּ לְבַר, וְלֹא קִיִּימִין קַמִּיהָ.

לשון הקודש

חַיִּים. וְאֵלְמִילָא שְׁאֵל הָזָה מִתְעוֹרֵר
 בְּעוֹלָם, לֹא יָכֹול הָעוֹלָם לַעֲמֹד אֲפִלוּ
 שְׁעָה אַחַת מִלְּפָנֵי הַדִּינִים הַקָּשִׁים
 שֶׁמִּתְעוֹרְרִים בְּעוֹלָם בְּכָל יוֹם. וְהוּ
 שְׁכָתוֹב ^(בראשית ב) אֱלֹה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם
 וְהָאָרֶץ בְּהִפְרָאם, אֵל תְּקַרִּי בְּהִפְרָאם
 אֵלָא בְּאַבְרָהָם, בְּהִתְעוֹרְרוֹת שֶׁל אַבְרָהָם
 עוֹמְדִים, וְכִשְׁמִתְעוֹרֵר אַבְרָהָם בְּעוֹלָם,

יּוֹם, וְהָרִי בְּאֵרוּהָ הַחֲבֵרִים, לְעֵתִים הוּא
 דִּין וְלְעֵתִים הוּא רַחֲמִים. אִם זֹכִים בְּנֵי
 הָעוֹלָם, הָרִי אֵל עוֹמֵד, וְהוּא חֶסֶד. וְאִם
 לֹא זֹכִים, הָרִי אֵל עוֹמֵד, וְנִקְרָא גִבּוֹר,
 וְעַל זֶה עוֹמֵד בְּכָל יוֹם.

אַבְל דְּבַר נְאֻהָ הוּא, אֵל בְּכָל מְקוֹם וְהוּ
 אֹר ^(רב) הַחֻכְמָה הַעֲלִיוֹנָה, וְעוֹמֵד בְּקִיּוּמוֹ
 בְּכָל יוֹם, שְׁכָתוֹב ^(תהלים נב) חֶסֶד אֵל כָּל

הָדָא הוּא דְּכָתִיב, וְאֵל זֹעֵם בְּכָל יוֹם, נִזְעֵם, אִזְּ
זְעוּם בְּכָל יוֹם, לֹא כָתִיב, אֶלֶּא זֹעֵם. בְּכָל
יוֹמָא וְיוֹמָא דְּדִינָא אֲשֶׁתִּבַּח, דְּחֵי לוֹן לְבַר, וְקִיּוּמָא
הוּא וּמִבְּסָם עֲלֵמָא, הָדָא הוּא דְּכָתִיב, (תהלים מב) יוֹמָם
יִצְוָה יי' חֲסִדּוֹ. וְאֶלְמֵלֵא הָאִי, לֹא יָכִיל עֲלֵמָא
לְמִיָּקָם אֲפִילוּ רִגְעָא חָדָא. וְעַל דָּא כֻּלָּא קִיּוּמוֹ
בְּגִינִיָּה דְּאַבְרָהָם.

וְהָאִי דְּכָתִיב אֵל גְּבוּר, לֹא דְּאִיְהוּ גְבוּר, אֶלֶּא
הָאִי קָרָא רָמִז הוּא דְּקָא רָמִז לְאַבְהָן,
וְרָמִיזָא הוּא דְּקָא רָמִז לְמִהִימְנוּתָא עֲלָאָה קְדִישָׁא,
דְּכָתִיב (ישעיה ט) פֶּלֶא יוֹעֵץ אֵל גְּבוּר אָבִי עַד שֵׁר
שָׁלוֹם. פֶּלֶא, דָּא חֲכָמְתָּא עֲלָאָה, דְּהִיא פְּלִיאָה
וְאַתְּכַסִּיא מִכְּלָא, בְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (דברים יז) כִּי יִפְּלֵא
מִמֶּךָ דְּבַר. יוֹעֵץ, דָּא הוּא נָהָר עֲלָאָה דְּנָגִיד וְנָפִיק,

לשון הקודש

לְעַמֵּד אֲפִילוּ רִנֵּעַ אַחַד. וְלִבְנֵי הַכֹּל עוֹמֵד
מִשּׁוּם אֲבָרָהָם.

זֶהוּ שְׁכָתוּב אֵל גְּבוּר. לֹא שְׁהוּא גְבוּר,
אֶלֶּא הַפְּסוּק הַזֶּה רָמִז הוּא שְׁרוּמִז
לְאַבּוֹת, וְרָמִז הוּא שְׁרוּמִז לְאַמוֹנָה
הַעֲלִיזָנָה הַקְּדוּשָׁה, שְׁכָתוּב פֶּלֶא יוֹעֵץ אֵל
גְּבוּר אָבִי עַד שֵׁר שָׁלוֹם. פֶּלֶא – זֶה
הַחֲכָמָה הַעֲלִיזָנָה שְׁמִפְּלָאָה וּמִכְּסִית
מִהַכֹּל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דברים יז) כִּי יִפְּלֵא

כָּל אוֹתָם הַדִּינִים שְׁנִמְצָאִים בְּכָל יוֹם
וְיוֹם, הוּא דוֹחָה אוֹתָם הַחוּצָה וְלֹא
עוֹמְדִים לְפָנָיו.

זֶהוּ שְׁכָתוּב וְאֵל זֵעִם בְּכָל יוֹם. נִזְעֵם
אוֹ זְעוּם בְּכָל יוֹם לֹא כָתוּב, אֶלֶּא
זֹעֵם. בְּכָל יוֹם וְיוֹם שְׁנִמְצָא דִין, דוֹחָה
אוֹתָם הַחוּצָה, וְהוּא עוֹמֵד וּמִכְּשֵׁם אֵת
הָעוֹלָם. זֶהוּ שְׁכָתוּב (תהלים מב) יוֹמָם יִצְוָה
ה' חֲסִדּוֹ. וְאֶלְמֵלֵא זֶה, לֹא יָכוֹל הָעוֹלָם

וְלֹא פִסְקָא, וְדָא יוֹעֵץ לְכָלָּא, וְאַשְׁקִי לְכָלָּא.
 אַל דָּא אַבְרָהָם, בְּמָה דְּאוֹקִימָנָא הָאֵל הַגָּדוֹל.
 גִּבּוֹר, דָּא יִצְחָק, דְּכִתִּיב הַגִּבּוֹר. אָבִי עַד, דָּא
 יַעֲקֹב, דְּאַחִיד לְהָאִי סִטְרָא וּלְהָאִי סִטְרָא, וְקִימָא
 בְּקִיּוּמָא שְׁלִים. שֵׁר שְׁלוֹם, דָּא צַדִּיק, דְּאִיהוּ שְׁלָמָא
 דְּעֵלְמָא, שְׁלָמָא דְּבֵיתָא, שְׁלָמָא דְּמִטְרוֹנִיתָא.

אַתּוּ רַבִּי חֲזַקְיָה וְרַבִּי יְהוּדָה, וְנִשְׁקֹו יְדוּי. בָּכוּ,
 וְאַמְרוּ זַבְּחָה חוֹלְקָנָא, דְּשִׁאִילָנָא הָאִי. זַבְּחָה
 הוּא דָּרָא, דְּאַתְּ שְׁאֲרִי בְּגוּיִיהוּ.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּתִיב. זֶה קָרְבֵּן אֶהְרֹן וּבָנָיו
 אֲשֶׁר יִקְרִיבוּ לִי.¹ תָּא חֲזִי, חֲתִיבִי עֲלִמָּא,
 גִּרְמִין לִיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, לְאַסְתִּילְקָא מִכְּנֶסֶת
 יִשְׂרָאֵל. הָדָא הוּא דְּכִתִּיב, (משלי טז) אִישׁ תִּהְפּוּכּוֹת
 יִשְׁלַח מִדּוֹן וְנִרְגָּן מִפְּרִיד אֱלוֹף. מָאן הוּא אֱלוֹף.

לשון הקודש

בָּאָו רַבִּי חֲזַקְיָה וְרַבִּי יְהוּדָה וְנִשְׁקֹו אֶת
 יְדוּי. בָּכוּ וְאַמְרוּ: אֲשֶׁרִי חֲלָקְנוּ שְׁשָׁאֲלָנוּ
 אֶת זֶה. אֲשֶׁרִי הִדּוּר שְׁאַתָּה שְׁרוּי בְּתוֹכוֹ.
 אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּתוּב זֶה קָרְבֵּן אֶהְרֹן
 וּבָנָיו אֲשֶׁר יִקְרִיבוּ לָהּ. בָּא רָאָה,
 הֶרְשָׁעִים שֶׁל הָעוֹלָם גּוֹרְמִים לְקִדּוּשׁ
 בְּרִידָּהּ הוּא לְהַסְתִּילְקָא מִכְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. זֶהוּ
 שְׁכֵתוֹב (משלי טז) אִישׁ תִּהְפּוּכּוֹת יִשְׁלַח
 מִדּוֹן וְנִרְגָּן מִפְּרִיד אֱלוֹף. מִי הָאֱלוֹף? זֶה

מִמֶּדֶד דְּבַר. יוֹעֵץ – זֶהוּ נָהָר עֲלִיּוֹן שְׁשׁוּפֵעַ
 וְיוֹצֵא וְלֹא פּוֹסֵק. וְזֶה יוֹעֵץ לְכָל וּמִשְׁקָה
 אֶת הַכֹּל.

אַל – זֶה אַבְרָהָם, כְּמוֹ שְׁבַאֲרָנוּ הָאֵל
 הַגָּדוֹל. גִּבּוֹר – זֶה יִצְחָק, שְׁכֵתוֹב הַגִּבּוֹר.
 אָבִי עַד – זֶה יַעֲקֹב, שְׁאוּחֻז בְּצַד הַזֶּה
 וּבְצַד הַזֶּה וְעוֹמֵד בְּקִיּוּם שְׁלָם. שֵׁר שְׁלוֹם
 – זֶה צַדִּיק, שֶׁהוּא הַשְׁלוֹם שֶׁל הָעוֹלָם,
 שְׁלוֹם הַבֵּית, שְׁלוֹם הַגְּבִירָה.

דָּא קִדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא (דְּאִיחֻוּ אֶלּוּפֻוּ שֶׁל עוֹלָם), כְּמִנְה דְּאִתְּ
אָמַר, (יִרְמִיָּה ג) אֶלּוּף נְעוּרֵי אֶתְהָ. וְאִינוּן (חֲתִיבִי)
מִפְּרִישִׁין לְזֹאת מְזָה, דְּאִיחֻוּ שְׁלָמָא דְּבִיתָא, וְאִינוּן
זוּנָא חֲדָא.

אֶתְהָ אַחֲרָן קִדְשָׁא וּבְנָיו, וְעַל יְדִיחֻוּ מִתְקַרְבִּין
תְּרוּוּיָהּ, וְאֶזְדְּוֹג זֶה בְּזֹאת. חֲדָא הוּא
דְּכְתִיב, (וִיקְרָא טז) בְּזֹאת יָבֵא אַחֲרָן אֶל הַקִּדְשׁ. זֶה
קָרְבֵּן אַחֲרָן וּבְנָיו. וְאִינוּן מְזוּנָגִי לְמִלְכָּא קִדְשָׁא
עֲלָאָה בְּמִטְרוּנִיתָא, וְעַל יְדִיחֻוּ מִתְבָּרְכָאן עֲלָאִין
וְתַתָּאִין, וּמִשְׁתַּכְחִין בְּרַכָּאן בְּכֻלְהוּ עֲלָמִין, וְאַשְׁתַּכַּח
כֹּלָא חֲדָא בְּלֹא פְרוּדָא.

וְאִי תִימָא, אֲמַאי לֹא כְתִיב זֹאת קָרְבֵּן, לְקָרְבָּא
זֹאת לְאַתְרִיָּה. לֹא חָבִי, דְּהָא כְּהֵנָּה מִעִילָא
קָא שְׂרִי לְאַיִתָּאָה זְוֹנָא לָהּ לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, עַד
דְּמַטִּי לְהֵאִי זֶה, לְאַזְדְּוֹנָא בְּזֹאת וּלְקָרְבָּא לֹון

לשון הקודש

הַקִּדּוּשׁ הַעֲלִיּוֹן בְּגִבְרָה, וְעַל יְדִיחֻוּ
מִתְבָּרְכִים עֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים וְנִמְצְאוֹת
בְּרָכוֹת בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וְנִמְצָא הַכֹּל אֶחָד
בְּלִי פְרוּד.

וְאִם תֹּאמַר, לָמָּה לֹא כְתוּב זֹאת קָרְבֵּן,
לְקָרֵב זֹאת לְמִקְוָמָה? לֹא כֵּן, שֶׁהֲרֵי
הַכֹּהֵן מִמְעַלָּה שׁוֹרָה לְהִבְיֵא אֶת הַזְּוֹנָה
לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, עַד שֶׁמִּגִּיעַ לְזֶה הָיָה לְזוּנָא

הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא (שְׁהוּא אֶלּוּפֻוּ שֶׁל עוֹלָם), כְּמִן
שְׁנֵאמַר אֶלּוּף נְעוּרֵי אֶתְהָ. וְהֵם
(הַרְשִׁיעִים) מִפְּרִידִים אֶת זֹאת מְזָה, שֶׁהִיא
שְׁלוֹם הַבֵּית, וְהֵם זְוֹנֵי אֶחָד.

כֹּא אַחֲרָן הַקִּדּוּשׁ וּבְנָיו, וְעַל יְדִיחֻוּ
נִקְרָבִים שְׁנִיחֻוּ וּמִזְדְּוֹנִים זֶה עִם זֹאת. וְהוּ
שְׁכֵתוֹב, בְּזֹאת יָבֵא אַחֲרָן אֶל הַקִּדְשׁ. זֶה
קָרְבֵּן אַחֲרָן וּבְנָיו. וְהֵם מְזוּנָגִים אֶת הַמִּלְכָּא

בַּחֲדָא. וּבִגִּין כֶּךָ בַּהֲנָא אֲשֵׁלִים קֶרְבָּנָא וְקָרִיב זְוִיגָא,
זַפָּאָה חוֹלְקִיהוֹן בְּעָלְמָא דִּין וּבְעָלְמָא דְאַתִּי.

רַבִּי חֲזִיא וְרַבִּי יוֹסִי הָווּ אֲזִלִּי מֵאוּשָׁא לְטַבְּרִיָּה,
אָמַר רַבִּי חֲזִיא, כְּתִיב (תהלים קלב) כִּי בָחַר יי'
בְּצִיּוֹן וְגו'. זֹאת מְנוּחָתִי וְגו', לְזַמְנִין קָרְאֵן לְהֵא
חֲבַרְיָא בְּלָהוּ דְכוּרָא, בְּגִין דְּאִיהוּ (ס"א דְצִיּוֹן אִיהוּ)
רַחֲמִי. וְהָכָא קָרָא נִוקְבָּא קָרָא לִיה.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הָכִי שְׁמִיעַ לִי מִבוֹצִינָא
קַדִּישָׁא, (אבל) בְּשַׁעֲתָא דְזְוִיגָא אֲזִידֻּג
בַּחֲדָא, לְאַחֲזָאָה דְהָא נִוקְבָּא אַתְּבָלִילַת בֵּיה
בְּכָלְלָא חָדָא, אַתְקַרִּי נִוקְבָּא בְּשִׁמָּא (דְדְכוּרָא), דְהָא
כְּדִין בְּרַבָּאן דְמַטְרוֹנִיתָא אֲשַׁתְּכַחוּ, וְלֹא הָוִי בָּהּ
פְּרִישׁוּתָא כָּלִל. וְעַל דָּא לְמוֹשָׁב לֹו כְּתִיב. וְכְתִיב
כִּי בָחַר יי' בְּצִיּוֹן, בְּצִיּוֹן דִּיִּיקָא, בְּתַהוּא דְאִית בְּגִיּוּיָהּ

לשון הקודש

הַפְּתוּב קוּרָא אוֹתוּ נִקְבָּה.
אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כֶּךָ נִשְׁמַע לִי מִהַמְּנוּרָה
הַקְדוּשָׁה, (אבל) בְּשַׁעֲתָא שְׁהַזְוִיג מִזְדֻּג
כְּאַחַד לְהִרְאוּת שְׁהַנִּקְבָּה נִכְלָלַת בּוּ
בְכָלִל אַחַד, הַנִּקְבָּה נִקְרְאת בְּשֵׁם (הַזְכָּר),
שְׁהִרִי אֲזִי נִמְצְאוּת הַפְּרָכּוּת שֶׁל הַגְּבִירָה
וְאִין בָּהּ פְּרִישׁוּת כָּלִל, וְעַל כֵּן כְּתוּב
לְמוֹשָׁב לֹו. וְכְתוּב כִּי בָחַר ה' בְּצִיּוֹן,

עִם זֹאת וּלְקַרְבָּם כְּאַחַד, וְלָכֵן הַפְּתוּ
מִשְׁלִים אֶת הַקְּרָבָן וּמִקְרָב אֶת הַזְוִיג.
אֲשֵׁרִי חֲלָקִם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.
רַבִּי חֲזִיא וְרַבִּי יוֹסִי הָווּ חוֹלְכִים מֵאוּשָׁא
לְטַבְּרִיָּה. אָמַר רַבִּי חֲזִיא, כְּתוּב (תהלים קלב)
כִּי בָחַר ה' בְּצִיּוֹן וְגו'. זֹאת מְנוּחָתִי וְגו'.
לְפַעֲמִים קוּרְאִים אֶת זֶה כָּל הַחֲבָרִים
זְכָר, מִשּׁוּם שֶׁהוּא (שְׁצִיּוֹן הוּא) רַחֲמִים, וְכֵאֵן

דְּשִׁרְיָא בִּיה, וְלֹא כְּתִיב לְצִיּוֹן. וְכֹלָא חַד, בֵּין דְּקָרָא
לְחַאי בִּשְׁמָא דְּדְכוּרָא, וּבֵין דְּקָרָא לְחַאי בִּשְׁמָא
דְּנוֹקְבָא כֹּלָא חַד וּבְדִרְגָּא חַד קִיַּיְמִין.

(פֿתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר), וְעַל דָּא כְּתִיב, (תהלים פז) וְלְצִיּוֹן
יֹאמֶר אִישׁ וְאִישׁ יוֹלֵד בָּהּ. חַד לְדִינָא, וְחַד
לְרַחֲמִי. כַּד מַזְדַּוְּגִי בַּחֲדָא בְּזוּזָא חַד, כְּדִין צִיּוֹן
אֲקָרִי, וְצִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם אֲשֶׁת־מוֹדַע, וְאֲשֶׁת־בַּח דְּדָא
בְּדָא תִּלְיָא.

פֿתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, כְּתִיב (ויקרא כ) וְהִתְקַדְּשְׁתֶּם (דף
ל"א ע"ב) וְהִייתֶם קְדוֹשִׁים. מָאן דְּמִקְדָּשׁ גְּרַמִּיה
מִלְרַע, מִקְדָּשִׁין לִיה מִלְעִילָא. מָאן דְּמִסְאִיב גְּרַמִּיה
מִלְרַע, מִסְאֲבִין לִיה מִלְעִילָא. מִקְדָּשִׁין לִיה
מִלְעִילָא יָאוּת, דְּהָא קְדָשָׁה דְּמֵאֲרִיה שִׁרְיָא עָלֶיהָ,
אַבְל מִסְאֲבִין לִיה מָאן אַתֵּר. וְאִי תִימָא מִלְעִילָא,
וְכִי מִסְאֲבוּתָא שִׁרְיָא לְעִילָא.

לשון הקודש

אַחַד, אִזּוּ נִקְרָא צִיּוֹן, וְצִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם
יְדוּעִים, וְנִמְצָא שְׁזֵה תִּלּוּי בָּזָה.

פֿתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, כְּתוּב (ויקרא כ)
וְהִתְקַדְּשְׁתֶּם וְהִייתֶם קְדוֹשִׁים. מִי שְׁמִקְדָּשׁ
אֶת עַצְמוֹ מִלְמַטָּה, מִקְדָּשִׁים אוֹתוֹ
מִלְמַעְלָה. וּמִי שְׁמִטְמָא אֶת עַצְמוֹ
מִלְמַטָּה, מִטְמָאִים אוֹתוֹ מִלְמַעְלָה.
מִקְדָּשִׁים אוֹתוֹ מִלְמַעְלָה – נָאָה, שְׁהָרִי

בְּצִיּוֹן בְּדִיוֹק, בְּאוֹתוֹ שֵׁשׁ בְּתוֹכוֹ שְׁשׁוּרָה
בוֹ, וְלֹא כְּתוּב לְצִיּוֹן, וְהַבֵּל אַחֲרָה. בֵּין
שְׁקוּרָא לָזֶה בְּשֵׁם שֶׁל זָכָר, וּבֵין שְׁקוּרָא
לָזֶה בְּשֵׁם שֶׁל נִקְבָּה, הַבֵּל אַחֲרָה וְעוֹמְדִים
בְּדִרְגָּה אַחֲתָה.

(פֿתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר), וְעַל זֶה כְּתוּב, (שם פז) וְלְצִיּוֹן
יֹאמֶר אִישׁ וְאִישׁ יוֹלֵד בָּהּ. אַחֲרָה לְדִין,
וְאַחֲרָה לְרַחֲמִים. בְּשִׁמְדוּגִים בְּאַחֲרָה בְּזוּזָא

אָמַר רַבִּי חֵיָא, הֵיִינוּ דְתַנִּינֵן, בְּעוֹבְדָא דְלִתְתָא
 אֲתַעַר עוֹבְדָא לְעִילָא. אִי עוֹבְדָא דְלִתְתָא
 הִיא בְּקְדוּשָׁה, אֲתַעַר קְדֻשָּׁה לְעִילָא, וְאַתִּי וְשְׂרִיא
 עָלֶיהָ, וְאַתְקַדֵּשׁ בֵּיה. וְאִי אִיהוּ אִסְתָּאב לִתְתָא,
 אֲתַעַר רוּחַ מְסֻאֲבוּתָא לְעִילָא, וְאַתִּי וְשְׂרִיא עָלֶיהָ,
 וְאַסְתָּאב בֵּיה. דְּהָא בְּעוֹבְדָא תִּלְיָא מִלְתָּא.

דְּהָא לִית לָךְ טַב וּבִישׁ, קְדוּשָׁא וּמְסֻאֲבוּתָא, דְּלִית
 לִיה עֶקְרָא וְשִׁרְשָׁא לְעִילָא. וּבְעוֹבְדָא
 דְּלִתְתָא אֲתַעַר עוֹבְדָא דְלְעִילָא, מַה דְּתִלִּי
 בְּעוֹבְדָא, בְּעוֹבְדָא אֲתַעַר לְעִילָא, וְאַתְעָבִיד עוֹבְדָא.
 וּמַה דְּתִלִּי בְּמַלִּין, בְּמַלִּין. כִּד אֲתַגְזֹר בְּמַלְתָּ, אֲתַעַר
 הָכִי לְעִילָא.

וְאִי תִימָא, מַלְתָּ מַה אֲתַעַר. אֵלָא הָכִי כְּתִיב, (ישעיה
 נח) וְדַבֵּר דָּבָר. תְּהִיָּא דָּבָר, אֲתַעַר מַלְתָּ אַחֲרָא

לשון הקודש

תְּלִוי בְּמַעֲשָׂה.
 שְׂתִירִי אִין לָךְ טוֹב וָרַע, קְדֻשָּׁה וְטַמְאָה,
 שְׂאִין לָהֶם עֶקֶר וְשִׁרְשׁ לְמַעְלָה, וּבְמַעֲשָׂה
 שְׁלֻמְטָה מִתְעוֹרֵר מַעֲשָׂה שְׁלֻמְטָה. מַה
 שְׂתִלִּוי בְּמַעֲשָׂה, בְּמַעֲשָׂה מִתְעוֹרֵר
 לְמַעְלָה וְנַעֲשָׂה מַעֲשָׂה. וּמַה שְׂתִלִּוי
 בְּדָבָרִים, בְּדָבָרִים. כְּשֶׁנִּגְזֹר בְּדָבָר,
 מִתְעוֹרֵר כֶּךָ לְמַעְלָה.

וְאַם תֹּאמַר, מַה הִדְבֵּר מְעוֹרֵר? אֵלָא כֶּךָ
 כְּתוּב, (ישעיה נח) וְדַבֵּר דָּבָר. אוֹתוֹ הִדְבֵּר

קְדֻשָּׁת רַבּוֹנוּ שׁוֹרָה עָלֵינוּ, אֲבָל מְטַמְּאִים
 אוֹתוֹ מֵאִיזָה מְקוֹם? וְאַם תֹּאמַר
 מְלֻמְעָה, וְכִי טַמְאָה שׁוֹרָה מְלֻמְעָה?
 אָמַר רַבִּי חֵיָא, זֶה שְׂשֻׁנִּינוּ, בְּמַעֲשָׂה
 שְׁלֻמְטָה מִתְעוֹרֵר מַעֲשָׂה שְׁלֻמְטָה. אִם
 הַמַּעֲשָׂה שְׁלֻמְטָה בְּקְדֻשָּׁה, מִתְעוֹרֶרֶת
 קְדֻשָּׁה לְמַעְלָה, וּבִאֲהָ וְשׁוֹרָה עָלֵינוּ
 וּמִתְקַדֵּשׁ בָּהּ. וְאַם הוּא מְטַמֵּא לְמַטָּה,
 מִתְעוֹרֶרֶת רוּחַ טַמְאָה מְלֻמְעָה, וּבִאֲהָ
 וְשׁוֹרָה עָלֵינוּ וְנִטְמָא בָּהּ, שְׂתִירִי הִדְבֵּר

לְעִילָא, דְּאֶקְרִי דְּבַר. (הושע א) דְּבַר יְיָ אֲשֶׁר הָיָה. (שמואל א, ג) וְדְבַר יְיָ הָיָה יָקָר. (תהלים לג) בְּדְבַר יְיָ שָׁמַיִם נִעָשׂוּ. דָּהָא תַּנִּינָן, הָהִיא מַלְּחָ סִלְקָא, וּבִקְעָ רְקִיעִין, עַד דְּסִלְקָא (ס"א דְּאֶתְנִישְׁבָּא) בְּרוּכְתִּיהָ, וְאַתְּעַר מַה דְּאֶתְעַר, אִי טַב, טַב. אִי בִישׁ, בִישׁ. וְעַל דָּא כְּתִיב, (דברים כג) וְנִשְׁמַרְתָּ מִכָּל דְּבַר רָע.

ד' מִינִין בְּלוּלָב, וְאֵינֻן שְׁבָעָה. וְאִי תִימָא דְּז' מִינִין אֵינֻן. לָאוּ הָבִי, אֱלָא אַרְבַּעָה נִינְהוּ וְאֵינֻן מִתְּפָרְשִׁין לְתַלְתָּא אוּחְרָנִין. וּבְעוּבְדָּא דְּלַחֲזִין אֶתְעָרוּ שְׁבָעָה אַחְרָנִין לְעִילָא, לְאוּטְבָא עָלְמָא בְּכַמָּה סְטָרִין.

בְּנִסְתַּ יִּשְׂרָאֵל, אָף עַל גַּב דְּאִיהִי בְּכָלְלָא,
מִתְּבָרְכָא מְכֻלְהוּ שִׁית, (ס"א וּלְאֶתְבָּרְכָא מֵאֵינֻן

לשון הקודש

וְנִשְׁמַרְתָּ מִכָּל דְּבַר רָע. וְאַרְבַּעָה מִינִים בְּלוּלָב, וְהֵם שְׁבָעָה. וְאִם תֹּאמַר שֶׁשְׁבָעָה מִינִים הֵם – לֹא כֵן, אֱלָא אַרְבַּעָה הֵם, וְהֵם נִפְרָדִים לְשִׁלְשָׁה אַחֲרִים, וּבִמְעֻשָׁה שְׁלֵחָם מִתְּעוֹרְרִים שְׁבָעָה אַחֲרִים לְמַעַלָּה לְהִיטִיב אֶת הָעוֹלָם בְּכַמָּה צְדָדִים.

בְּנִסְתַּ יִּשְׂרָאֵל, אָף עַל גַּב שְׁחִיא בְּכָלְל,

מְעוֹרֵר דְּבַר אַחֵר לְמַעַלָּה שְׁנִקְרָא דְּבַר. (הושע א) דְּבַר ה' אֲשֶׁר הָיָה. (שמואל א-ג) וְדְבַר ה' הָיָה יָקָר. (תהלים לג) בְּדְבַר ה' שָׁמַיִם נִעָשׂוּ. שְׁחִירֵי שְׁנִינֻ, אוֹתוֹ הַדְּבַר עוֹלָה וּבּוֹקֵעַ רְקִיעִים עַד שְׁעוֹלָה (שְׁמַתִּישָׁב) בְּמִקוֹמוֹ וּמְעוֹרֵר אֶת מַה שְׁמְעוֹרֵר, אִם טוֹב – טוֹב, וְאִם רָע – רָע. וְעַל זֶה כְּתוּב, (דברים כג)

וּמִנְחָלָא דַּעֲמִיקָא דְּמִבּוּעָא, דִּנְגִיד וְלֹא פָּסִיק
 לַעֲלִמִין מִימּוֹי דִּנְגִדָא (ס"א מְלֻנְגָדָא) עַל־יִיחוּ, וַיִּנְקָא
 לְבַת. דִּהָא בְּגִין דְּאִיחֵי בֵּת לָהּ לַעֲלִמָא עֲלָאָה
 וְתַתָּאָה, אֶתְבָּרְכָא מִנִּיחוּ בְּאַתְעָרוּתָא דָּא. דִּהָא
 בְּשַׁעֲתָא דְּכֻנְסַת יִשְׂרָאֵל אֶתְבָּרְכָא מִנִּיחוּ, כְּלָחוּ
 עַלְמִין אֶתְבָּרְכוּ, עַל דָּא סוּבְבִים אֶת הַמִּזְבֵּחַ
 כְּמָה דְּאַתְמַר.

וְעוֹד בְּאַתְעָרוּתָא דָּא, שִׁיתָא כְּלָחוּ מִתְבָּרְכָא
 בְּמִיָּא, לְאַסְתְּפָקָא בֵּיהּ, וְאַשְׁתַּאֲבִין כְּלָחוּ
 מִמִּבּוּעָא דִּינָא (ס"א דִּינָא) (דְּמִיָּא) (ס"א דְּנִחְלָא) עֲמִיקָא
 דְּכָלָא, לְנִחְתָא לַעֲלִמָא. וּבְגִין כֶּךָ, בַּעֲיִין כְּלָחוּ לַחִין
 וְלֹא יִבְשִׁין, לְאַמְשָׁכָא בְּרַכָּאן לַעֲלִמָא, בְּגִין דְּאִילָנֵי
 אֵילִין, כְּלָחוּ לַחִין תְּדִירָא, וְטִרְפִין דְּלָחוּן מִשְׁתַּכְחִין
 תְּדִירָא, וְזִמֵּן חֲדוּתָא דְּלָחוּן בְּהָאֵי זְמָנָא.

לשון הקודש

וְעוֹד, בְּהַתְעוּרוֹת הַזֹּאת מִתְבָּרְכִים כָּל
 הַשָּׂשׂה בְּמִים לְהִנּוֹת בּוֹ, וְכֻלָּם שׂוֹאֲבִים
 מִהַמַּעֲיָן שֶׁל הַיָּיִן (שֶׁל הַיָּם) (שֶׁל הַמִּים) (שֶׁל הַנַּחַל)
 הָעֵמֶק שֶׁל הַכָּל לָרֶדֶת לְעוֹלָם. וּמִשּׁוּם כֶּךָ
 צְרִיכִים כָּלָם לַחִים וְלֹא יִבְשִׁים, לְמִשְׁדֵּ
 בְּרֻכּוֹת לְעוֹלָם, מִשּׁוּם שֶׁהָאֵילָנוֹת הֵלְלוּ
 כָּלָם לַחִים תָּמִיד, וְהָעֲלִים שִׁלְהֵם
 נִמְצְאִים תָּמִיד, וְזִמֵּן הַשְׁמַחָה שִׁלְהֵם
 בְּזִמֵּן הַזֶּה.

מִתְבָּרְכַת מִכָּל הַשָּׂשׂה, (וְלַהֲתַבְרַךְ מֵאוֹתָם שָׂשׂה)
 וּמִהַנַּחֲל הָעֵמֶק שֶׁל הַמַּעֲיָן שֶׁשּׁוֹפֵעַ וְאִינוּ
 פּוֹסֵק אֶת מִימּוֹי לְעוֹלָמִים שֶׁמִּשְׁפִּיעַ
 (מִלְּהַשְׁפִּיעַ) עֲלֵיהֶם, וּמִינִיֵּק לְבַת. שֶׁמִּשּׁוּם
 שֶׁהִיא בֵּת לְעוֹלָם הָעֲלִיוֹן וְלַתַּחְתּוֹן, הִיא
 מִתְבָּרְכַת מִהֶם בְּהַתְעוּרוֹת הַזֹּו. שֶׁחֲרִי
 בְּשַׁעֲהַ שֶׁכֻּנְסַת יִשְׂרָאֵל מִתְבָּרְכַת מִהֶם,
 כָּל הָעוֹלָמוֹת מִתְבָּרְכִים, וְעַל כֵּן סוּבְבִים
 אֶת הַמִּזְבֵּחַ, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר.

וַתִּגִּינן בְּסִפְרָא דְרַב הַמְנוּנָא סָבָא, דִּהָא הָהוּא חֵילָא דְאַתְפָּקְדָא עַל אֵילָנִין אֵלִין, כֹּל חַד וְחַד מֵאֵלִין, לֹא נָטִיל בְּרַבָּאן דְּחִדּוּתָא לְעִילָא, אֶלָּא בְּזִמְנָא דָּא. וְחִדּוּתָא דְלַחֲוֹן כְּלָחוּ לְעִילָא, וְחִדּוּתָא דְאֵילָנִין אֵלִין לְתַתָּא, כְּלָחוּ בְּזִמְנָא דָּא הוּא. וְאַתְעֲרוּתָא דְלַחֲוֹן בְּאֵינוֹן קַדִּישֵׁי מַלְכָּא תַלְיִין. וְכַד יִשְׂרָאֵל נָטְלִי לֹוֹן, כֹּלָא אַתְעַר בְּזִמְנָא דָּא, וְעֲלָמָא מִתְבָּרְכָא, (ס"א לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל מִתְבָּרְכָא) לְאַרְקָא בְּרַבָּאן לְעֲלָמָא.

בְּתִיב (תהלים כט) קוֹל יי' עַל הַמָּיִם אֵל הַכְּבוֹד, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, דָּא אֲבִרְהֵם. קוֹל יי' בִּפְתָּ: דָּא יִצְחָק. קוֹל יי' בְּהֶדֶר: דָּא יַעֲקֹב. קוֹל יי' שׁוֹבֵר אֲרָזִים: דָּא נִצַּח. קוֹל יי' חוֹצֵב לִהְבוֹת אֵשׁ: דָּא הוֹד. קוֹל יי' יַחֲוִיל מִדְּבַר: דָּא צַדִּיק. קוֹל יי' יַחֲוִיל אֵילוֹת: דָּא צַדִּיק. וְכִלְחוּ מִתְגַּדְּלֵי עַל

לשון הקודש

נוטלים אותם, הכל מתעורר בזמן הזה, והעולם מתברך (לכנסת ישראל מתברכת) להוריק ברכות לעולם.

בְּתִיב, (תהלים כט) קוֹל ה' עַל הַמָּיִם אֵל הַכְּבוֹד. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, זֶה אֲבִרְהֵם. קוֹל ה' בִּפְתָּ - זֶה יִצְחָק. קוֹל ה' בְּהֶדֶר - זֶה יַעֲקֹב. קוֹל ה' שׁוֹבֵר אֲרָזִים - זֶה נִצַּח. קוֹל ה' חוֹצֵב לִהְבוֹת אֵשׁ - זֶה הוֹד. קוֹל ה'

וַשְׁגִּינוּ בְּסִפְרוֹ שֶׁל רַב הַמְנוּנָא סָבָא, שְׁהָרִי אוֹתוֹ בַּח שְׁהַפְקֵד עַל הָאֵילָנוֹת הַלָּלוּ, כֹּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֵלוֹ לֹא נוֹטֵל בְּרִכּוֹת שֶׁל שְׂמִיחָה לְמַעְלָה, אֶלָּא בְּזִמְן הַזֶּה, וְהַשְׂמִיחָה שְׁלָהֶם כָּלֶם לְמַעְלָה, וְשְׂמִיחַת הָאֵילָנוֹת הַלָּלוּ לְמַטָּה, כָּלֶם בְּזִמְן הַזֶּה הוּא. וְהַתְעוּרְרוֹת שְׁלָהֶם בְּאוֹתָם קְדוּשֵׁי הַמֶּלֶךְ תַּלְוּיִים. וְכַשֵּׁי־יִשְׂרָאֵל

יָמָא (מִיָּא) וְאַתְשִׁקִּיין בְּמִיָּא, לְגַדְלָא. הָדָא הוּא
דְּכְתִיב, (בראשית ב) וְנָהָר יוֹצֵא מַעַרְן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן.
וְכִלְהוּ הַיּוֹנִי מִתְעַרֵּי בְּרַכָּאן לְעֵלְמָא, מִהֵהוּא שְׁקִינְו,
דְּאַתְשִׁקִּיין כִּלְהוּ.

תָּא חַוִּי, הַיּוֹנִי שְׁבַע קָלִין, תְּלִיין בְּמִלָּה דְּפּוּמָא
בְּשָׂאָר יוֹמֵי שְׁתָּא, וְהַשְׁתָּא, לֹא תְלִיין אֲלָא
בְּעוּבָדָא, וְאַנֵּן עוּבָדָא קָא בְּעִינֵן, וְלֹא מִלָּה. בְּגִין
דְּבִזְמָנָא דָּא, מְבַרְךְ לְכָל שְׁתָּא.

בְּיוֹמָא שְׂבִיעָאָה דְּחַג, הוּא סִיּוּמָא דְּדִינָא דְּעֵלְמָא,
וּפְתָקִין נְפָקִין מִבֵּי מַלְכָּא, וְגִבּוּרֵן מִתְעַרֵּי
וּמִסְתִּימֵן בְּהַאי יוֹמָא, וְעַרְבֵי גַחַל (תְּלִיין) בָּהוּ. וּבְעִינֵן
לְאַתְעָרָא גִבּוּרֵן לְמִיָּא. וְלִסְתָּרָא ז' זְמַנִּין, לְרוּוּחָא
לְהַאי מוֹזֶבֶת, מִמִּיָּא דִּיצְחָק, בְּגִין דְּאַתְמַלִּיא מִיָּא
הַאי בִּירָא דִּיצְחָק, וְכֵד הוּא אַתְמַלִּיא, כָּל עֵלְמָא
אַתְבָּרְכָא בְּמִיָּא.

לשון הקודש

בדבור הפה בשאר ימות השנה, ועבשו
אין תלויים אלא במעשה, ואנו צריכים
מעשה, ולא דבור, משום שבזמן הזה
מברך את כל השנה.

ביום השביעי של החג, הוא סיום הדין
של העולם, והפתקים יוצאים מבית
המלך, והגבורות מתעוררות ומסתיםמות
ביום הזה, וערבי גחל (תלויים) בהם.

יחיל מדבר - זה צדיק. קול ה' יחולל
אילות - זה צדק. וכלם גדלים על הים
(המים) ונשקים במים כדי לגדל. זהו
שכתוב (בראשית ב) וְנָהָר יוֹצֵא מַעַרְן
לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן. וכל אלה מעוררים
ברכות לעולם מאותה ההשקאה שכלם
משקים.

בא ראה, שבעת הקולות הללו תלויים

וּבִהְיֵה יוֹמָא גְבוּרוֹת בְּעֵינָן לְמִיָּא, וְלִסְיִמָּא לֹון
 לְבִתְרָ, דִּהָא ^(דף ל"ב ע"א) בְּהָא יוֹמָא מִסְתִּימִי
 דִּינָא. וּבְגִין כֶּךָ בְּעֵינָן לְבִטְשָׁא לֹון בְּאַרְעָא,
 וְלִסְיִמָּא לֹון דִּלָּא מִשְׁתַּכְחוּ, דִּהָא יוֹמָא אֶתְעָרוּתָא
 וְסִיּוּמָא הוּא. וְעַל דָּא אֶתְעָרוּתָא וְסִיּוּמָא הוּא
 דַּעֲבָדִין בְּעַרְבֵי נַחַל.

אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא וּדְאֵי חָכִי הוּא, וְשִׁפּוּר. וְעַרְבֵי
 נַחַל, מִסְטָרָא דְנַחַל, נִפְקִי גְבוּרָאן. וּבִהָא
 יוֹמָא מִתְעָרִי וּמִסְיִמִי. בְּהָא יוֹמָא כְּתִיב, ^{(בראשית}
^{כו)} וַיָּשָׁב יִצְחָק וַיַּחְפּוֹר אֶת בְּאֵרֵת הַמַּיִם. בְּאֵרֵת
 בְּתִיב חֶסֶר. וַיָּשָׁב, מֵהוּ וַיָּשָׁב. אֵלָּא יוֹמָא קִדְמָאָה
 דִּירְחָא, שִׁירוּתָא דִּדִּינָא הָוָה בְּכָל עֲלָמָא, וַיִּצְחָק
 קִיִּימָא לְבוֹרְסִיָּא לְמִידָן עֲלָמָא. בְּהָא יוֹמָא, וַיָּשָׁב
 יִצְחָק לְאַתְעָרָא דִּינִין וְלִסְיִמָּא דִּינִין. וַיַּחְפּוֹר אֶת

לשון הקודש

הוא שעושים בערבי נחל.
 אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, וּדְאֵי כֶּךָ הוּא, וַיָּפָה.
 וְעַרְבֵי נַחַל, מֵהַצֵּד שֶׁל נַחַל יוֹצְאוֹת
 גְבוּרוֹת. וּבִיּוֹם הַזֶּה מִתְעוֹרְרִים וּמִסְיָמִים.
 בִּיּוֹם הַזֶּה כְּתוּב, ^(בראשית כו) וַיָּשָׁב יִצְחָק
 וַיַּחְפּוֹר אֶת בְּאֵרֵת הַמַּיִם. בְּאֵרֵת כְּתוּב
 חֶסֶר. וַיָּשָׁב, מֵהָזֶה וַיָּשָׁב? אֵלָּא הַיּוֹם
 הָרִאשׁוֹן שֶׁל הַחֹדֶשׁ, רִאשִׁית הַדִּין הָיָה
 בְּכָל הָעוֹלָם, וַיִּצְחָק עוֹמֵד לִכְפֹּא לְדוֹן אֶת
 הָעוֹלָם. בִּיּוֹם הַזֶּה, וַיָּשָׁב יִצְחָק, לְעוֹרֵר

וְצָרִיכִים לְעוֹרֵר גְבוּרוֹת לַמַּיִם, וְלַחֲקוּף
 שָׁבַע פְּעָמִים כְּדִי לְרוּוֹת אֶת הַמִּזְבֵּחַ הַזֶּה
 מֵהַמַּיִם שֶׁל יִצְחָק, מִשּׁוּם שֶׁהַבָּאָר הַזֶּה שֶׁל
 יִצְחָק מִתְמַלֵּאת מַיִם, וּכְשֶׁמִתְמַלֵּאת, כָּל
 הָעוֹלָם מִתְבָּרֵךְ בְּמַיִם.

וּבִיּוֹם הַזֶּה צָרִיכִים גְבוּרוֹת לַמַּיִם, וְלִסְיָם
 אוֹתָהּ אַחֵר כֶּךָ, שֶׁהָרִי בִיּוֹם הַזֶּה מִסְתֵּיִם
 הַדִּין, וּמִשּׁוּם כֶּךָ צָרִיכִים לַחֲבֹט אוֹתָם
 בְּקַרְקַע שְׁלֵא וּמִצְאוּ, שֶׁהָרִי זֶהוּ יוֹם שֶׁל
 הַתְעוֹרְרוֹת וְסִיּוּם. וְלִכְן הַתְעוֹרְרוֹת וְסִיּוּם

בְּאֶרֶת הַמַּיִם, לְאֶרְקָא גְבוּרָן לִכְנָסֶת יִשְׂרָאֵל,
לְאַתְעָרָא לְמַיָּא, דְּהָא מַיָּא בְּגְבוּרָן נִחְתָּן לְעֵלְמָא.

וּבְגִין דְּאֵלִין גְּבוּרָן, לָא נִחְתָּין אֱלָא בְּעִיבָא, וְיוֹמָא
דְּעִיבָא לָא נִיִּיחָא רוּחִיהוֹן דְּקִיִּימִי עֵלְמָא,
אֱלָא בְּגִין דְּעֵלְמָא אֶצְטְרִיךְ לְהוּ. מַאי טַעמָא. בְּגִין
דְּעֵלְמָא בְּדִינָא אֶתְבָּרִי, וְכֹלָא בְּעִיָּא חָכִי. בְּגִין כִּךְ
כֹּלָא בְּעוֹבְדָא תִּלְיָא מִלְתָּא. וְעַל דָּא, בְּהִנָּא
בְּעוֹבְדָא וְתַקוּנָא דְּאִיהוּ עָבִיד לְתַתָּא, אֶתְעָרוּ
עֲלָאִין וְתַתָּאִין לְתַקְנָא לֹון, וּמִתְתַּקְּנִי עַל יְדוּי.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי הָא תַּנִּינָן, הָעֶרְכָּה דְּדַמְיָא לְשַׁפּוֹן
בְּהָאִי יוֹמָא, וּמַאי הִיא. אָמַר רַבִּי חֲנִיָּא,
אָף עַל גַּב דְּלְדֶרְשָׁא הוּא דְּאִתִּי, חָכִי הוּא וְדָאִי.
דְּהָא בְּהָאִי יוֹמָא בְּשַׁפּוֹן תִּלְיָא, בְּהָאִי יוֹמָא פִּקִּיד
מִלְכָּא לְמִיתָב בְּתַקִּין לְסַנְטִירָא, וּמִסְתַּיִימִי דִּינִין,

לשון הקודש

הכל תלוי במעשה. ועל בן הכהן במעשה
ובתקון שהוא עושה למטה, מתעוררים
עליונים ותחתונים לתקן אותם, והם
מתתקנים על ידו.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הָרִי שְׁנִינִי, הָעֶרְכָּה
שְׂדוּמָה לְשַׁפְתִּים בְּיוֹם הַזֶּה, וּמָה הִיא?
אָמַר רַבִּי חֲנִיָּא, אָף עַל גַּב שְׁלֶדְרֵשׁ הוּא
בָּא, כִּךְ זֶה וְדָאִי. שְׁהָרִי בְּיוֹם הַזֶּה זֶה
תִּלְוִי בְּשַׁפְתִּים, בְּיוֹם הַזֶּה מְצוּה הַמֶּלֶךְ

דינים ולסים דינים. ויחפר את בארת
המים, להריק גבורות לכנסת ישראל
לעורר את המים, שהרי מים יורדים
לעולם בגבורות.

ומשום שהגבורות הללו אין יורדות
אֶלָּא בְּעֶנְיָן, וְיוֹם הַמַּעֲנֵן לֹא נִחָה רוּחָם
שֶׁל עַמּוּדֵי הָעוֹלָם, רַק מְשׁוּם שֶׁהָעוֹלָם
צָרִיךְ אוֹתָם. מָה הַטַּעַם? מְשׁוּם שֶׁהָעוֹלָם
נִבְרָא בְּדִין, וְהַכֹּל כִּךְ צָרִיךְ. מְשׁוּם כִּךְ

וְאַסְתִּים לִישָׁנָא בִישָׁא מַעְלָמָא. בְּיוֹמָא קֳדָמָא
דִּירְחָא שִׁירוּתָא דְּדִינָא הוּא, וְסִיּוּמָא הוּא בְּהָא
יּוֹמָא, וְהָא אֶתְמַר.

תָּא חָזִי, בְּיוֹמָא דָּא שְׁלָמִין וּמְסִימִי עִמִּין עוֹבְדֵי
עֲבוּדָה זָרָה בְּרָכָאן דְּלַחֲוֹן, וְשָׂרָאן בְּדִינָא,
וְיִשְׂרָאֵל בְּיוֹמָא דָּא מְסִימִי דִּינִין דְּלַחֲוֹן וְשָׂרָאן
בְּבִרְכָּתָא. דְּהָא לְיוֹמָא אַחֲרָא זְמִינִין לְאַשְׁתַּעֲשְׂעָא
בְּמַלְכָּא, לְנִטְלָא מִיְּנִיָּה בְּרָכָאן לְכָל שְׂתָא, וּבְהָהוּא
חֲדוּוּתָא לָא מוֹשְׁתַּבְּחִי בְּמַלְכָּא אֱלָא יִשְׂרָאֵל
בְּלַחֲוִדִּיָּהוּ. וּמָאן דִּיתִיב עִם מַלְכָּא, וְנִטְלָא לִיה
בְּלַחֲוִדִּיָּה, כָּל מַה דְּבַעֵי שְׂאִיל, וְיִתֵּיב לִיה. וְעַל דָּא
יִשְׂרָאֵל שָׂרָאן, וְעִמִּין עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה מְסִימִי.
וְעַל דָּא בְּתִיב, (מלאכי א) אֶהְבֵּתִי אֶתְכֶם אָמַר יי' וְגו'.

לשון הקודש

עתידידן להשתעשע עם המלך, למל
ממנו ברכות לכל השנה, ובאותה
שמחה לא נמצאים עם המלך, רק
ישראל לבדם. ומי שיושב עם המלך
ונטל אותו לבדו, כל מה שרוצה שואל,
ונותן לו. ועל בן ישראל מתחילים, ועמים
עובדי עבודה זרה מסימים. ועל בן
כתוב, (מלאכי א) אֶהְבֵּתִי אֶתְכֶם אָמַר ה'
וְגו'.

לתת פתקים לממנה, והדינים מסתימים,
ונסתם לשון הרע מהעולם. ביום הראשון
של החדש הוא ראשית הדין, והסיום
הוא ביום הזה, והרי נתבאר.
בא ראה, ביום הזה העמים עובדי
עבודה זרה משלימים ומסימים את
הברכות שלהם ושורים בדין, וישראל
ביום הזה מסימים את הדינים שלהם
ושורים בברכות, שהרי ליום אחר

אָמַר לִיה, הָא חֲמִינָא לִיה לַעֲשׂוֹ בְשִׁלּוֹה, בְּמִלְכוּ, בְּכָרִיכָן עֲלָאִין, וְשָׁלִיט עַל עֲלָמָא, וְאֵת אָמַר וְאֲשִׁים אֵת הָרִיו שְׂמֻמָּה. אָמַר לִיה, בְּכָל אֶתֶר הָכִי הוּא. בֵּינוֹן דְּמִלְכָּא קִדִּישָׁא גָזַר גְּזָרָה, וְשׁוּי הָהִיא גְּזָרָה בְּפִתְקִיה, קָרָא אֶסְחִיד בְּכָה דְּאֶתְעָבִיד. וְעַל דָּא וְאֲשִׁים אֵת הָרִיו שְׂמֻמָּה, הָא שְׁוִיתִי בְּפִתְקָא דִּילִי. וְכֵן כָּל אֵינוֹן טָבֵן דְּגָזַר עֲלֵיהּ דִּישְׂרָאֵל, דְּכִתִּיב, (יחזקאל יז) אֲנִי יי' דְּבִרְתִּי וְעֲשִׂיתִי.

וְזֹאת תֹּרַת הָאֲשָׁם וְזֹאת תֹּרַת הַמִּנְחָה וְזֹאת תֹּרַת זֶבַח הַשְּׁלָמִים וְזֹאת תֹּרַת הַחֲטָאת. (ויקרא יז) רַבִּי יִצְחָק אָמַר, הָא אוֹקְמוּהָ אִי לְתַתָּא דָּא בְּכָלָא. אִי לְעִילָא דָּא בְּכָלָא. וּמֵאֵן דְּאֶשְׁתַּדֵּל בְּאוֹרֵייתָא, נָטְלָא לְחוּלְקִיה בְּכָלָא, וְאֶתְאַחִיד בְּכָל סְטָרִין, וְלֹא בָּעִי לְקַרְבָּא קַרְבָּנָא עַל נַפְשִׁיהּ, וְהָא אֶתְמַר.

לשון הקודש

אָמַר לוֹ, הָרִי אֲנִי רוּחָה אֵת עֲשׂוֹ בְשִׁלּוֹה, בְּמִלְכוּת, בְּכָרִכִּים עֲלִיוֹנִים, וְשׁוֹלֵט עַל הָעוֹלָם, וְאֶתְהָ אֶמְרָת וְאֲשִׁים אֵת הָרִיו שְׂמֻמָּה? אָמַר לוֹ, בְּכָל מְקוֹם זֶה כֵּךְ, בֵּינוֹן שְׁהַמְלִךְ הַקָּדוֹשׁ גָּזַר גְּזָרָה וְשָׁם אוֹתָהּ גְּזָרָה בְּפִתְקָ שְׁלוֹ, הַכְּתוּב מֵעִיד כְּמוֹ שְׁנַעֲשֶׂה. וְעַל כֵּן וְאֲשִׁים אֵת הָרִיו שְׂמֻמָּה, שְׁהָרִי שְׁמִתִּי אֵת זֶה בְּפִתְקָ שְׁלִי,

וְכֵן כָּל אוֹתָן טוֹבוֹת שְׁגוֹר עַל יִשְׂרָאֵל, שְׂכָתוֹב (יחזקאל יז) אֲנִי ה' דְּבִרְתִּי וְעֲשִׂיתִי. וְזֹאת תֹּרַת הָאֲשָׁם וְזֹאת תֹּרַת הַמִּנְחָה וְזֹאת תֹּרַת זֶבַח הַשְּׁלָמִים וְזֹאת תֹּרַת הַחֲטָאת. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, הָרִי פֶּרֶשׁוּהָ, אִם לְמִטָּה – זֶה בְּכָל, וְאִם לְמַעְלָה – זֶה בְּכָל. וּמִי שְׁמַשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה, נוֹטֵל אוֹתָהּ לְחֻלְקוֹ בְּכָל וְנֶאֱחָז

רַבִּי יִצְחָק פָּתַח, (יְרֵמִיָּה ב') הַכֹּהֲנִים לֹא אָמְרוּ אֵיזָה
 יִי' וְתוֹפְשֵׁי הַתּוֹרָה לֹא יָדְעוּנִי וְהָרוּעִים
 פָּשְׁעוּ בִּי. הַכֹּהֲנִים, אֵלֶּיךָ כֹּהֲנִים דְּמִשְׁמָשִׁין
 בְּכַהֲנוּתָהּ גְּדוּלָּה, וּמִקְרָבִין מִלֵּין קִדְיָשִׁין לְאַתְרֵיהוֹ,
 וּמִיִּיחָדִין יְחֻדָּא כָּל חַד וְחַד בְּדָקָא חָזִי. וְתוֹפְשֵׁי
 הַתּוֹרָה מָאן אֵינֻן תוֹפְשֵׁי הַתּוֹרָה, וְכִי כֹהֲנֵי לֹא
 תוֹפְשֵׁי הַתּוֹרָה נִינְחוּ. אֵלָּא, אֵלֶּיךָ אֵינֻן לִיּוֹאֵי,
 דְּתַפְשֵׁי בְּכַנּוּרוֹת, דְּאַתְיִין מִסְטָרָא דְּאוֹרֵייתָא.
 וְאַתְיִיחִיבַת מִסְטָרָא דְּלַחוּן אוֹרֵייתָא. וְאֵינֻן מְמַנֵּן
 עַל שְׂבַחָא דְּתוֹשְׁבַּחְתָּא דְּמִלְכָּא קִדְיָשָׁא, לִיִּיחָדָא
 לִיהּ יְחֻדָּא שְׁלִים בְּדָקָא יָאוּת. וְהָרוּעִים פָּשְׁעוּ
 בִּי. אֵלֶּיךָ אֵינֻן רַבְרְבֵי עָמָא, דְּאֵינֻן רַעֲיִין לְעָמָא,
 כִּרְעִיָּא דְּמִדְבַּר עָאנִיָּה.

וְאֵלֶּיךָ אֵינֻן ג' דְּרָגִין, דְּבִעֲיָא לְאַשְׁתַּבַּחָא תְּדִיר

לשון הקודש

וְכִי כֹהֲנִים אֵינִם תוֹפְשֵׁי הַתּוֹרָה? אֵלָּא
 אֵלּוּ הֵם הַלְוִים שֶׁתוֹפְשִׁים אֶת הַכְּנֻרוֹת,
 שֶׁבָּאִים מִצֵּד שֶׁל הַתּוֹרָה, וְהַתּוֹרָה נִתְּנָה
 מִהֲצַד שְׁלֵהֶם, וְהֵם מְמַנִּים עַל הַשְּׂבַח שֶׁל
 תְּשׁוּבַּתָּתוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ לִיִּיחָד אוֹתוֹ
 יְחֻד שְׁלֵם בְּרָאוּי. וְהָרוּעִים פָּשְׁעוּ בִּי –
 אֵלָּה הֵם גְּדוּלֵי הָעַמִּים, שֶׁהֵרִי רוּעִים אֶת
 הָעָם כְּמוֹ רוּעָה שֶׁמִּנְהִיג אֶת צִאֲנוֹ.
 וְאַלֵּלָה הֵם שְׁלֹשׁ דְּרָגוֹת שֶׁצְּרִיכוֹת תְּמִיד

בְּכָל הַצְּדָדִים, וְלֹא צָרִיךְ לְהַקְרִיב קֶרֶבֶן
 עַל נַפְשׁוֹ, וְהֵרִי נִתְבָּאֵר.

רַבִּי יִצְחָק פָּתַח, (יְרֵמִיָּה ב') הַכֹּהֲנִים לֹא
 אָמְרוּ אֵיזָה ה' וְתוֹפְשֵׁי הַתּוֹרָה לֹא יָדְעוּנִי
 וְהָרוּעִים פָּשְׁעוּ בִּי. הַכֹּהֲנִים – אֵלּוּ
 הַכֹּהֲנִים שֶׁמִּשְׁמָשִׁים בְּכַהֲנוּתָהּ גְּדוּלָּה,
 וּמִקְרָבִים דְּבָרִים קְדוּשִׁים לְמִקְוָמָם,
 וּמִיִּיחָדִים הִיחֻד כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּרָאוּי.
 וְתוֹפְשֵׁי הַתּוֹרָה, מִי הֵם תַּפְשֵׁי הַתּוֹרָה?

עַל קָרְבָּנָא, לְאַשְׁכַּח רַעְוָא לְעִילָא וְתַתָּא,
וְלֹאֲשַׁתְּכָח בְּרָכָאן בְּכֻלְהוּ עֲלֵמִין. כִּהְנָא מִקְרַב
קָרְבָּנָא, וְאַתְּכֻוֹן לִי־חֲדָא שְׂמָא קִדִּישָׁא בְּדָקָא חֲזִי,
וְלֹאֲתַעְרָא סְטָרָא דִּילִיה. וְלִיוָּאִי אֲתַכְּוֹנֵן בְּשִׁיר,
לְאַתְעָרָא סְטָרָא דְלַחֲזֵן, (דף ל"ב ע"ב) וְלֹאֲתַכְּלָלָא
בְּסְטָרָא דְכִהְנָא. וְיִשְׂרָאֵל אֲתַכְּוֹן לְבָא וִרְעוּתָא
לְתִיּוֹבְתָא שְׁלִימְתָא, וְאַתְכַּנֵּעַ קָמִי מַלְכָּא קִדִּישָׁא,
וְהֵאִי נָטִיל כְּלָא, וְאַתְכַּפֵּר חוֹבִיה, וְאַשְׁתַּכַּח
חֲדוּתָא בְּעֵלָאִי וְתַתָּאִי.

רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, (תהלים קד) הַמִּקְרָה בַּמִּים עֲלִיּוֹתָיו
וְגו'. קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כִּד בָּרָא עֲלֵמָא, מִגּוּ
מִיָּא אֲפִיק לִיה, וְסִדֵּר לִיה עַל מִיָּא. מָה עֲבַד. פִּלַּג
מִיָּא לְתַרִּין. פִּלְגוּתָא לְתַתָּא, וּפִלְגוּתָא לְעִילָא.
וְעָבִיד מַנְיָהּ עוֹבְדִין, מִפִּלְגוּתָא תַתָּאָה עֲבַד וְתַקֵּן
עֲלֵמָא דָּא, וְסִדֵּר לִיה עַל פִּלְגוּתָא דָּא, וְאַתְקִין לִיה

לשון הקודש

נוטל הכל ומתכפר חטאו, ונמצאת
שמחה בעליונים ובתחתונים.

רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, (תהלים קד) הַמִּקְרָה בַּמִּים
עֲלִיּוֹתָיו וְגו'. כְּשֶׁבָרָא הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
אֶת הָעוֹלָם, הוֹצִיא אוֹתוֹ מִתּוֹךְ מִים,
וְסִדֵּר אוֹתוֹ עַל הַמִּים. מָה עָשָׂה? חֲלַק אֶת
הַמִּים לְשָׁנִים, מַחְצִית לְמַטָּה וּמַחְצִית
לְמַעְלָה, וְעָשָׂה מֵהֶם מַעֲשִׂים. מִהִמַּחְצִית

לְהַמְצִיא עַל הַקְּרָבָן לְמַצֵּא רְצוֹן לְמַעְלָה
וּלְמַטָּה וְשִׂמְצָאוּ בְּרֻכּוֹת בְּכָל הָעוֹלָמוֹת.
הִכֵּן מִקְרִיב קָרְבָּן, וּמִתְכַּוֵּן לִי־חֲדָא אֶת
הַשֵּׁם הַקְדוֹשׁ בְּרָאוּי וְלַעֲוֹרֵר אֶת הַצֵּד
שָׁלוֹ, וְהַלּוּם מִתְכַּוֵּנִים בְּשִׁיר לַעֲוֹרֵר אֶת
הַצֵּד שְׁלָחֵם וְלְהַכְלִיל בְּצִדּוֹ שֶׁל הִכֵּן,
וְיִשְׂרָאֵל מִכּוֹן לְבוֹ וּרְצוֹנוֹ לְתַשׁוּבָה
שְׁלֵמָה וְנִכְנָע לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ הַקְדוֹשׁ, וְזֶה

לְעִילָא עֲלִייהוּ. הָדָא הוּא דְבְתִיב, (תהלים כד) כִּי הוּא
עַל יָמִים יִסְדָּה. וּפְלָגוּ אַחֲרָא סְלָקִיָּה לְעִילָא, וְתִקַּר
בֵּיהּ תִקְרָאִין עֲלָאִין, הָדָא הוּא דְבְתִיב הַמְקָרָה
בַּמִּים עֲלִיּוֹתָיו וְגו'.

וְעַבֵּד רְקִיעַ בֵּין תִּרְיִן פְּלָגוֹתֶיָּא אֱלִין, הָדָא הוּא
דְבְתִיב (בראשית א) יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וְגו',
וְעֲלִייהו אֲתִקִּין וְסִדֵּר עֲלָאִין קַדִּישִׁין מִגּוֹ טִיפֵי טִיפֵי
בְּרוּחָא דְאַתְגָּזֵר בְּבִסִּיטָא (ס"א בְּבוֹצִינָא) (ס"א וְסִדֵּר מְלָאכִי עֲלָאִי
קַדִּישִׁי, מִגּוֹ רוּחָא דְאַתְגָּזֵר מִפּוֹמִיָּה). דְבְתִיב, (תהלים לג) וּבְרוּחַ פִּיו
כָּל צָבָאִם.

וּבְאֱלִין אֲתִקִּין וְסִדֵּר מְזֻמְרֵי תוֹשְׁבַחְתִּיה בְּיוֹמָא,
וְאַתְעָרְבוּ בְּשִׁלְחוּבֵי אִשָּׁא. וְאִינוּן גְּדוּדֵי
חַיִּילִין, אֲמִרִין שִׁירְתָּא בְּיוֹמָא, תִּשְׁבַּחֲתָן בְּצַפְרָא,
וְזִמְרִין בְּרַמְשָׁא. כֹּד מְטִי לִילִיָּא, כְּלָחוּ פִּסְקֵי

לשון הקודש

וְגו'. וְעֲלִיהֶם תִּקֵּן וְסִדֵּר עֲלִיּוֹנִים קְדוּשִׁים
מִתּוֹךְ טַפּוֹת טַפּוֹת בְּרוּחַ שְׁנִנְזִירָה בְּתֹאֵר
(בְּמֵאוֹר) (וְסִדֵּר מְלָאכִים עֲלִיּוֹנִים קְדוּשִׁים מִתּוֹךְ רוּחַ שְׁנִנְזִירָה
מִפִּי), שְׁכָתוֹב וּבְרוּחַ פִּיו כָּל צָבָאִם.
וּבְאֱלִין תִּקֵּן וְסִדֵּר הַמְזֻמְרִים אֶת
תִּשְׁבַּחְתּוֹ בַּיּוֹם, וְהִתְעָרְבוּ בְּשִׁלְחוּבוֹת
אִשָּׁא. וְאֹתָם גְּדוּדֵי הַצָּבָאוֹת אוֹמְרִים
שִׁירָה בַּיּוֹם, תִּשְׁבַּחוֹת בְּבִקְרָא וְזִמְרוֹת
בְּעָרְבָא. בְּשִׁמְנִיעַ הַלִּלָּה, כָּלָם מִפְּסִיקִים

הַתַּחֲתוֹנָה עֲשֵׂה וְתִקֵּן אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה
וְסִדֵּר אוֹתוֹ עַל הַמַּחְצִית הַזֹּאת, וְתִקֵּן
אוֹתוֹ לְמַעֲלָה עֲלִיהֶם, זֶהוּ שְׁכָתוֹב (שם כד)
כִּי הוּא עַל יָמִים יִסְדָּה. וְאֶת הַמַּחְצִית
הָאַחֶרֶת הָעֲלָה לְמַעֲלָה וְסִדֵּר בּוֹ אֶת
הַתִּקְרוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת, זֶהוּ שְׁכָתוֹב הַמְקָרָה
בַּמִּים עֲלִיּוֹתָיו וְגו'.

וְעֲשֵׂה רְקִיעַ בֵּין שְׁנֵי הַחֲצָאִים הַלָּלוּ, זֶהוּ
שְׁכָתוֹב (בראשית א) יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם

שִׁירְתָּא. לְעִילָא מְנִיחָה, גְּדוּדִין דְּאַשָּׁא,
בְּשִׁלְחוּבָא תְּקִיף, קַיִּמִין וּמְרִיחִין אַשָּׁא דְּאַכְלָא,
וְאַהֲדָרִי לְאַתְרֵיהּ.

וְאִית בְּסִטְרָא אַחֲרָא, דְּתַהוּמִין סְלָקִין אֵלִין עַל
אֵלִין. וְאִית תְּהוּמָא עֲלָאָה, וְתַהוּמָא תַתָּאָה,
וּבְכֻלָּהּ שְׁאָרֵן מְאִירֵהוּן דְּדִינִין מִסִּטְרָא דְּדִינָא
קְשִׁיא. וְאִית בְּגוּ סִטְרָא דְּתַהוּמָא תַתָּאָה, שִׁלְחוּבֵן
דְּאוּקְדִין זִיקִין נוֹרִין, מְמַנֵּן עַל דִּינִין דְּעֵלְמָא,
לְאוּקְדָא לְחֵיבֵיא בְּנוֹרָא, דְּנִגְדֵי מִתְּהוּא נָהָר דִּינֹור.
וּבְכֻלָּהּ אַשָּׁא, וְחִיזוּ דְּלַחֲוֹן אַשָּׁא דְּלַחֲיט, וְקַיִּמִין בֵּין
עֲלָאי וְתַתָּאי.

וְכֹד תַנְנָא דְּמִדְבָּחָא סְלִיק, מִתְּעַבְרֵן וְסְלָקִין
מִתְּהוּא דְּרָגָא, דְּקַיִּמִין לְשִׁיעָאָה וּלְאוּבָדָא,
וְתַתָּא נִגִּידוּ דְּאַשָּׁא תְּקִיפָא דְּנָהָר דִּינֹור, דְּאִיחָהּ

לשון הקודש

אש הממנים על דיני העולם, לשרף את
הרשעים באש שיוצאת מאותו נהר
דינור. וכלם אש, ומראיהם אש לזהטת,
ועומדים בין עליונים ותחתונים.

ובשעולה עשן המזבח, עוברים ועולים
מאותה דרגה, שעומדים לבלות
ולהאביר, ואותו זרם של אש חזרה
של נהר דינור, שהוא תקיף ועליון,

את השירה. מעליהם גדודי אש
בשלהבת חזקה עומדים ומריחים אש
אובלת, וחוזרים למקומם.

ויש בצד האחר שתהומות עולים אלו
על אלו, ויש תהום עליון ותהום תחתון,
ובכלם שורים בעלי הדינים מצד של
הדין הקשה. ויש בתוך צד התהום
התחתון שלהבות ששורפות זיקים של

תִּקְיָף וְעֲלָא, אַחֲדָר לְאַתְרִיהּ. וְכִלְהוּ, מִתְּהַנִּין
מִתְּנָנָא דְּמִדְּבָחָא, בְּגִין דְּאַתְתִּקְנַת לְקַבְּלִי (ס"א מִדְּבָחָא)
מִלְכָּא עֲלָא, וּבְגִין כֹּךְ מִתְּהַנִּין מִנִּיהּ, וְאִינוּן
קָרְבִין לְהֶבֶא. וְתִנָּנָא אַחֲרָא סָלִיק, וְהָא אוֹקִימָנָא,
לְכָל חַד וְחַד, רַעוּתָא דְּכִלָּא דְּסִלְקָא לְעִילָא, דְּאִיהוּ
נִיּיחָא דְּרוּחָא, לְגַבִּי מִלְכָּא קְדִישָׁא.

הָא אַתְמַר, דְּבִמִּדְּבָחָא סִלְקָא וְאַתְחִיזי אוּרִיא"ל,
בְּחִיזוּ דְּחַד אַרְיָא תְּקִיפָא, רַבִּיעַ עַל טְרַפִּיּהּ.
וְהוּוּ חֲמָאן בְּחִיזֵי וַיִּשְׂרָאֵל, וְחֲדָאן, דְּהוּוּ יַדְעִין
דְּאַתְקַבֵּל בְּרַעְוָא קָמִי מִלְכָּא קְדִישָׁא. וְאַשָּׁא אַחֲרָא
עֲלָא אֶת קְדִישָׁא נְחִית, לְקַבְּלָא אִשָּׁא תַתָּא, בְּדִין
בַּר נֶשֶׁ אֲזִיל (נ"א דְּחִיל) וְאַזְדַּעְזַע קָמִי מְאֲרִיהּ, וְתַב
בְּתִיּוּבְתָא שְׁלִימְתָא.

לְמִלְכָּא דְּשִׁדְרוּ לִיהּ דְּוִרוּנָא, וְאַתִּיּשָׁר קָמִיהּ,
אָמַר לְעַבְדֵיהּ, זֵיל וְטוּל דְּוִרוֹן דָּא,

לשון הקודש

אוריא"ל, כמו מראה של אריה חזק
רובץ על טרפו, והיו הכהנים וישראלים
רואים ושמחים, שהיו יודעים שהתקבל
ברצון לפני המלך הקדוש, ואש אחרת
עליונה קדושה יורדת בנגד האש
התחתונה, ואז אדם הולך (נרא) ומזדעזע
לפני אדונו ושֵׁב בְּתִשׁוּבָה שְׁלָמָה.

למלך ששלחו לו דורון, והיה מקבל

חזור למקומו, וכלם נהנים מעשן
המזבח, משום שנתתקן בנגד
(המזבח) המלך העליון, ומשום כך הם נהנים
ממנו, והם קרבים לכאן. ועשן אחר
עולה, והרי בארנו, לכל אחד ואחד,
הרצון של הכל שעולה למעלה, שהוא
נחת רוח למלך הקדוש.

חרי נתבאר שבמזבח עולה ונראה

דַּאֲיִיתִיאוּ לִי. כִּךְ אָמַר קִדְשָׁא בְּרִידְ הוּא
 לְאוּרִיא"ל, זִיל וְקַבִּיל דּוּרֻנָּא דְבְנֵי מְקַרִּיבִין קָמְאִי.
 כְּמָה חֲדוּוּה מִשְׁתַּבְּחִי בְּכֻלָּא, כְּמָה בְּסִימוּתָא בְּכֻלָּא
 מִשְׁתַּבַּח, כִּד בְּהָנָא וְלִינָאָה, וְהָהוּא דְמְקַרִּיב
 קֶרְבָּנָא, מִכּוּנֵי לְקֶרְבָּא קֶרְבָּנָא כְּדָקָא יָאוּת,
 בְּיַחְדָּא שְׁלִים.

תָּא חָזִי, כְּתִיב, (ויקרא ט) וַתֵּצֵא אִשׁ מִלִּפְנֵי יי' וַתֹּאכַל
 עַל הַמִּזְבֵּחַ אֶת הָעוֹלָה וְגו'. דָּא אוּרִיא"ל,
 דְּנִחִית בְּחִיזוּ דְאֶשָּׁא בְּשִׁלְהוּבָא, עַד דְּנִחִית
 לְמִדְבָּחָא, לְקַבֵּל דּוּרֻנָּא וְאַתְחִיזִי כְּאַרְיֵה רַבְרָבָא,
 רַבִּיעַ עַל קֶרְבָּנָא.

וְכִד יִשְׂרָאֵל לָא אֲשַׁתְּבַּחוּ וּפְאִין, אוּ הָהוּא
 דְּמְקַרִּיב קֶרְבָּנָא לָא קָרִיב כְּדָקָא יָאוּת, וְלָא
 אֲתַקְבֵּל קֶרְבָּנִיהּ, הוּוּ חֲמָאן דְּלָא סָלִיק תַּנְנָא בְּאַרְחַ

לשון הקודש

בְּאֵר רָאָה, כְּתוּב וַתֵּצֵא אִשׁ מִלִּפְנֵי ה' וַתֹּאכַל
 עַל הַמִּזְבֵּחַ אֶת הָעוֹלָה וְגו'. זֶה
 אוּרִיא"ל, שִׁינּוּרד בְּמִרְאָה שֶׁל אִשׁ
 בְּשִׁלְהֶבֶת, עַד שִׁינּוּרד לְמִזְבֵּחַ לְקַבֵּל אֶת
 הַדּוּרֻן, וְנִרְאָה כְּמוֹ אַרְיֵה גָדוֹל רוֹבֵץ
 עַל הַקֶּרֶבֶן.

וּבְשִׁישְׂרָאֵל לָא נִמְצְאוּ צְדִיקִים, אוּ
 שְׂאוֹתוֹ מְקַרִּיב הַקֶּרֶבֶן לָא הַקֶּרֶיב כְּרָאוּי

לְפָנָיו. אָמַר לְעַבְדּוֹ, לֵךְ וּטַל אֶת הַדּוּרֻן
 הַזֶּה שֶׁהֵבִיאוּ לִי. כִּךְ אָמַר הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ
 הוּא לְאוּרִיאֵל, לֵךְ וְקַבֵּל אֶת הַדּוּרֻן
 שֶׁבְנֵי מְקַרִּיבִים לִפְנֵי. כְּמָה שֶׁמָּחָה
 נִמְצְאוֹת בְּכֹל, כְּמָה הִתְבַּשְּׁמוֹת נִמְצְאוֹת
 בְּכֹל, בְּשִׁתְּכֶהֶן וְהִלּוּי וְאוֹתוֹ שֶׁמְקַרִּיב
 קֶרֶבֶן מִכּוּנֵים לְהַקְרִיב קֶרֶבֶן כְּרָאוּי
 בְּיַחְדָּא שְׁלִים.

מִיִּשְׂרָאֵל, וַהֲוֶה קָם חֵד רוּחָא מְנוּקְבָא דְצָפוֹן, וְעָאֵל
לְמִדְבָּחָא, וַהֲוִי חָמְאָן דִּיּוֹקְנָא דְחֵד כְּלָבָא חֲצִיפָא,
רַבִּיעַ עַל קָרְבָּנָא. כְּדִין הָוּ יִדְעִי דְלֹא אֶתְקַבַּל
בְּרַעְוָא הַהוּא קָרְבָּנָא.

לְמִלְכָּא דְשִׁדְרוּ לִיה דִּדְרוֹן, חָמָא לִיה מִלְכָּא
דְלֹא אִיהוּ כְּדָאי לְקָרְבָּא קַמִּיה, אָמַר
מִלְכָּא, אֲסִיקוּ הַהוּא דִּדְרוֹנָא, וַהֲבוּ לִיה לְכָלכָּא,
דְלֹא אִיהוּ כְּדָאי לְאַעְלָא קַמִּאי. כִּךְ בְּשַׁעְתָּא
דְקָרְבָּנָא אֶתְקָרִיב, וְלֹא אֶתְקַבַּל בְּרַעְוָא, דִּדְרוֹנָא
לְכָלכָּא אֶתְמָסֵר. וּבְגִין כִּךְ הָוּ חָמְאָן, דִּיּוֹקְנָא
דְכָלכָּא עַל גְּבִי מִדְבָּחָא.

תָּא חֲזִי כְּתִיב (דף ל"ג ע"א) (ויקרא ט) וַתֵּצֵא אִשׁ מִלִּפְנֵי יי'
וַתֹּאכַל עַל הַמִּזְבֵּחַ אֶת הָעוֹלָה. אָמַר רַבִּי
יְהוּדָה, דָּא אֹרִיא"ל, דְּאֶתְחֲזִי בְּשִׁלְחוּבִיתָא דְאַשָּׁא

לשון הקודש

הַמֶּלֶךְ, סִלְקוּ אֶת אוֹתוֹ הַדִּדְרוֹן וַתֵּנוּ
אוֹתוֹ לְכָלכָּא, שְׂאִינוּ כְּדָאי לְהַכְנִס
לְפָנֵי. כִּךְ בְּשַׁעְתָּא שְׁנַקְרַב הַקָּרְבָּן וְלֹא
הִתְקַבַּל בְּרַעְוֹן, הַדִּדְרוֹן נָמַסֵּר לְכָלכָּא,
וּמִשּׁוּם כִּךְ הָיוּ רוּאִים אֶת דִּיּוֹקְנֵי הַכָּלֵב
עַל גְּבִי הַמִּזְבֵּחַ.

בֹּא רָאָה, כְּתוּב וַתֵּצֵא אִשׁ מִלִּפְנֵי ה'
וַתֹּאכַל עַל הַמִּזְבֵּחַ אֶת הָעוֹלָה. אָמַר רַבִּי

וְלֹא הִתְקַבַּל קָרְבָּנוֹ, הָיוּ רוּאִים שְׁהַעֲשֵׂן
לֹא עוֹלָה בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, וַהֲיִתָּה עוֹמֶדֶת
רוּחַ אַחַת מִנְקֵב הַצָּפוֹן וְנִכְנָסֶת לַמִּזְבֵּחַ,
וַהֲיוּ רוּאִים דִּיּוֹקְנֵי שֶׁל כָּלֵב אַחֵד חֲצוּף
רוֹבֵץ עַל הַקָּרְבָּן, וְאִזּוּ הָיוּ יוֹדְעִים שֶׁלֹּא
הִתְקַבַּל בְּרַעְוֹן אוֹתוֹ הַקָּרְבָּן.

לְמֶלֶךְ שֶׁשְּׁלַחוּ לוֹ דִּדְרוֹן, רָאָה אוֹתוֹ
הַמֶּלֶךְ שְׂאִינוּ כְּדָאי לְקָרְבּוֹ לְפָנָיו. אָמַר

על מדבחה, כמה דאתמר רביע על קרבנא. וכדין
 חדוותא הנה בכלא, דהא אתקבל ברענא, כמה
 דכתיב, וירא כבוד יי' אל כל העם. ואי לא הוה
 ערבוביא דבני אהרן, מן יומא דנפקו ישראל
 ממצרים, לא אשתבח רענא הכי לעילא ותתא.

רעיא מהימנא

פקודא דא לשרוף קדשים באש. ואבתריה והנותר מבשר
 הזבח ביום השלישי באש ישרף. תנאין ואמוראין.
 בסתרי תורה, אית קדש, ואית קדשים, ואית קדש קדשים. מה
 הנאה אית לקודשא בריך הוא בקדשים דאתוקדו. אי תימא
 בגין יצחק, דבשעתא דישראל בעקו, סליק אפרו של יצחק
 קמיה, דאי חייבין שריפה אשתזיבו בגיניה. האי לדךשא איהו.
 ואי תימרון בגין (צדיקיא) (נ"א ואי בגין) בגי אהרן דהו שריפת
 קדשים, דכתיב בהון ותצא אש מלפני יי' ותאכל אותם וימותו.
 ומיתתהון פפרה לישראל כמו שריפת קדשים, אוף דא לדךשא
 קא אתי.

לשון הקודש

והנותר מבשר הזבח ביום השלישי באש
 ישרף. תנאים ואמוראים, בסתרי תורה
 יש קדש, ויש קדשים, ויש קדש קדשים.
 מה הנאה יש לקדוש ברוך הוא בקדשים
 שנשרפו? אם תאמר בשביל יצחק,
 שבשעה שישראל בצרה, עולה אפרו
 של יצחק לפניו, שאם חייבים שרפה
 ינצלו בגללו – והו לדךש. ואם תאמרו
 משום (הצדיקים) (ואם משום) בגי אהרן שהיו
 שרפת קדשים, שכתוב בהם ותצא אש

יהודה, זה אוריאל, שנראה בשלהבת
 אש על המזבח, כמו שנאמר רובץ על
 הקרבן. ואז היתה שמחה בכל, שהרי
 התקבל ברצון, כמו שכתוב וירא כבוד
 ה' אל כל העם. ואם לא היתה
 הערבוביא של בני אהרן מיום שיצאו
 ישראל ממצרים, לא נמצא רצון כך
 למעלה ולמטה.

רעיא מהימנא

מצוה זו לשרוף קדשים באש, ואחריה –

אֵלֶּא, תֵּלֶת אֲשִׁין בִּשְׂרָגָא: אִשָּׁא חוּזְרָא, וְאִשָּׁא אוֹכְמָא, וְאִשָּׁא תִּבְלָתָא. לְקַבֵּל: תּוֹרָה, נְבִיאִים, וּכְתוּבִים. לְקַבֵּל: בְּהֵן, לִוִּי, וְיִשְׂרָאֵל. וּתְבִלַּת אִיְהִי שְׂכִינְתָא, קְרִיבָא לָן, וְאִיְהִי אַחֲדָא בְּאֵינוֹן פְּתִילוֹת, בְּכַנְפֵי מְצוּהָ, דְּאִתְמַר בְּהֵן וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִית. וְהָאִי תְבִלַּת דְּאִיְהִי שְׂכִינְתָא, אִיְהִי דִּינָא, דְּאִכִּילַת קֶרְבָּנִין וְעֶלְוֹן.

אִי אֲשַׁכַּחַת בְּנֵי נָשָׂא, דְּאֵינוֹן עֲצִים יְבִשִׁים, כְּגוּוֹנָא דְּאֵינוֹן פְּתִילוֹת יְבִשִׁין, בְּלֹא מִשְׁחָא, דְּאִיְהִי אוֹרִייתָא רַחֲמִי, אִיְהִי לִוִּי (דְּלִידוֹנִין) שְׂרִיפָה, וְאוֹקִידַת לִוִּי. וּבְגִין דְּעָמִי הָאֶרֶץ אֵינוֹן בְּעִירָן, כְּמָה דְּאוֹקְמוּהָ דְּאֵינוֹן שְׁקִין. תְּבִלַּת, דְּאִיְהִי אֲדָנִי, אוֹקִידַת לִוִּי, בְּגִין דְּקֶרְבִּין לְגַבְהָ עִם שְׁרִין, דְּאִיְהִי יֵצֵר הָרַע, זָר, הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (במדבר ג) וְחֹזֵר הַקֶּרֶב יוֹמֶת.

וְאִי בְּמִיתַתְהוֹן חוּזְרִין בְּתִיּוּבְתָא, (נ"א כד שְׁחִיט לִוִּי מִלֶּאדָּה הַמּוֹת מִכָּאֵל) מִלֶּאדָּה מִיכָּאֵל דְּאִיְהִי כְּהֵנָּא רַבָּא, אֲרִיָּה דְּאִכִּיל קֶרְבָּנִין, נָחִית עֲלֵיהֶו, לְקַרְבָּא לִוִּי קֶרְבָּנָא קָדָם יי'.

לשון הקודש

כְּמוֹ אוֹתָן פְּתִילוֹת יְבִשׁוֹת, בְּלִי שְׁמֹן, שְׁהִיא תּוֹרָה וְרַחֲמִים, הִיא לָהֶם (שִׁידוֹנו) שְׂרָפָה, וְשׁוֹרְפַת אוֹתָם. וּמִשׁוֹם שְׁעָמִי הָאֶרֶץ הֵם בְּהִמּוֹת, כְּמוֹ שְׂבָאוֹרָה שְׁהֵם שְׁקִין. תְּבִלַּת, שְׁהִיא אֲדָנִי, שׁוֹרְפַת אוֹתָם, מִשׁוֹם שְׁקֶרְבִּים אֵלֶיהָ עִם שְׁרִין, שְׁהוּא יֵצֵר הָרַע זָר. זְהוּ שְׂכַתוֹב וְחֹזֵר הַקֶּרֶב יוֹמֶת.

וְאִם בְּמִיתַתְהֵם חוּזְרִים בְּתִשׁוּבָה, (בְּשִׁשׁוּחַ אוֹתָם מִלֶּאדָּה הַמּוֹת, מִיכָּאֵל) הַמִּלֶּאדָּה מִיכָּאֵל שְׁהוּא בְּהֵן גְּדוֹל, הָאֲרִיָּה שְׂאוּכֵל קֶרְבָּנוֹת יוֹרֵד עֲלֵיהֶם לְהַקְרִיבָם קֶרְבֵּן לִפְנֵי ה'.

מִלֶּפְנֵי ה' וְתֹאכַל אוֹתָם וַיִּמָּתוּ, וּמִיתַתְהֵם כְּפָרָה לְיִשְׂרָאֵל כְּמוֹ שְׂרַפַת קֶדְשִׁים – אִף זֶה לְדָרֵשׁ בָּא.

אֵלֶּא שְׁלֹשָׁה אֲשִׁים בְּנֵי: אִשׁ לְבָנָה, וְאִשׁ שְׁחָרָה, וְאִשׁ תְּבִלָּה, כְּגַד תּוֹרָה נְבִיאִים וּכְתוּבִים, כְּגַד בְּהֵן לִוִּי וְיִשְׂרָאֵל. וּתְבִלַּת הִיא שְׂכִינָה, קְרוּבָה לָנוּ, וְהִיא אַחוּזָה בְּאוֹתָן פְּתִילוֹת, בְּכַנְפֵי מְצוּהָ, שְׁנַאֲמַר בָּהֶם וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִית. וְהַתְּבִלַּת הַזֶּה שְׁהִיא שְׂכִינָה, הִיא דִּין שְׂאוּכֵלַת קֶרְבָּנוֹת וְעוֹלוֹת.

אִם מוֹצֵאת בְּנֵי אָדָם שְׁהֵם עֲצִים יְבִשִׁים

וְקָרָם דִּתְפוּק נִשְׁמָתִיהָ, מִתְנוּדָה בְּכַמָּה וְדוּיִין, וְכֵד נָפִיק
נִשְׁמָתִיהָ הוּא הָיָה מִתְפֹּנוֹן לְגִמּוֹר אֶת הָשֵׁם, שְׁמַע
יִשְׂרָאֵל וּבְרוּךְ שֵׁם, לְקַרְבָּא נִשְׁמָתִיהָ מֵאַנָּא (נ"א קֶרְבָּנָא) לְשֵׁם
יְהוָה, וְצָרִיד לְמִתְנוּדָה לְקוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא, לְקַבְּלָא לְקַרְבָּא ה'
בְּשִׁמְיָהּ, דְּאָכִיל וְשָׂצִי, וְלֹאֲחֻזְרָה בְּתִיבְתָּא לְגַבִּי יְהוָה, אֶהְיֶה
בְּחוּשְׁבֵּן מ"ב. דְּאֶדְנִי קֶרִינָא לִיהָ דִּינָא דְּמַלְכוּתָא דִּינָא.

וַיְכַוֵּן בְּשֵׁמָא מְפָרֵשׁ, דְּאִיהוּ יו"ד ה"א וָא"ו ה"א, בְּלֵב אֶחָד.
וְבִיה יְפֹק רֹוחִיהָ. בְּנֶפֶשׁ דִּילִיה מְקַבֵּל עָלֶיהָ מִיתָה
וַיְסוּרִין. וּבְנִשְׁמָתָא מוֹדָה בְּכַמָּה וְדוּיִין וּמִתְחַרֵּט.

בְּנֶפֶשׁ מְקַבֵּל עָלֶיהָ מִיתָה שְׁחִיטָה שְׂרִיפָה, וְאִי צָרִיד אַרְבַּע
מִיתוֹת בֵּית דִּין, דְּאִינֻן סְקִילָה שְׂרִיפָה הֶרֶג וְחֻנֵּק,
מְקַבֵּל לִיהָ מֵאֶדְנִי בְּנֶפֶשׁ דִּילִיהָ. וּבְנִשְׁמָתִיהָ מוֹדָה בְּכַמָּה
וְדוּיִין, וְחֻזֵּר בְּתִיבְתָּא לְגַבִּי אֶהְיֶה, דְּאֶחִיד בְּתֵרִין שְׁמָהּ,
יְהוָה יְהוָה.

בְּמַחְשַׁבְתִּיהָ יְכַוֵּן לְאַפָּקָא וְדוּי, וְקַבְּלָת מִיתָה עָלֶיהָ, בְּלֵב
אֶחָד, דְּאִיהוּ שְׁמָא מְפָרֵשׁ, בְּגוּוֹנָא דָּא יו"ד

לשון הקודש

וְלִפְנֵי שְׁתַּצָּא נִשְׁמָתוֹ מִתְנוּדָה בְּכַמָּה
וְדוּיִים, וּבְשִׁיּוּצָאָת נִשְׁמָתוֹ הוּא הָיָה
מִתְפֹּנוֹן לְגִמּוֹר אֶת הָשֵׁם, שְׁמַע יִשְׂרָאֵל
וּבְרוּךְ שֵׁם, לְהַקְרִיב אֶת נִשְׁמָתוֹ
בְּלִי (קֶרְבָּן) לְשֵׁם יְהוָה, וְצָרִיד לְהִתְנוּדוֹת
אֶל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְקַבֵּל וּלְקַרְבֵּי ה'
שְׁבִשְׁמוֹ שְׂאוּכָלֶת וּמַכְלָה, וְלִהְיוֹת
בְּתִשְׁבּוּבָה לִיהוָה אֶהְיֶה בְּחֻשְׁבֵּן מ"ב. שֶׁל
אֶדְנִי קוֹרְאִים דִּין שֶׁל מַלְכוּת דִּין.
וַיְכַוֵּן בְּשֵׁם הַמְּפָרֵשׁ, שֶׁהוּא יו"ד ה"א
וָא"ו ה"א, בְּלֵב אֶחָד, וְבוֹ תַּצָּא רֹחוֹ.

שְׁמוֹת – יְהוָה יְהוָה.
בְּמַחְשַׁבְתּוֹ יְכַוֵּן לְהוֹצִיא וְדוּי וְקַבְּלָת
מִיתָה עָלֶיהָ בְּלֵב אֶחָד, שֶׁהוּא שֵׁם

ה"א וא"ו ה"א. (כבוד) ביה בְּהִנִּים פֿורעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים עַל פְּנֵיהֶם, וְאוֹמְרִים בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. כְּבוֹד, אִיהוּ ל"ב בְּחוּשָׁבֵן. וְבִיה הָיָה מִתְּפוּיִן לְגִמּוּר אֶת הַשֵּׁם. (וא"ו אִיהוּ אֶחָד בְּלֵב). וְתִנְאִין וְאַמּוֹרָאִין, אִי תִימְרוּן וְכִי עִם הָאָרֶץ מֵנָּה יָדַע דָּא. אֲלֵא וְדָאִי עִם הָאָרֶץ אִיהוּ כְּשׁוֹר, אוֹ שָׁה, אוֹ עֵז, אוֹ (פֿר) תוֹר, אוֹ יוֹנָה. מַה בְּעִירָן לֹא יִדְעִי אוֹרֵייתָא, דְּאִיְהִי שֵׁם יְהוֹ"ה, הָכִי עִם הָאָרֶץ, לֹא יָדַע. אֲלֵא מִיכָאֵל כְּהֵנָּה רַבָּא, אִיהוּ עֶבֶד לִיה עוֹלָה וְקֶרְבָּנָא קָדָם יי', וְאִיהוּ מְכוּוֹן בְּשָׂמָא מְפָרֶשׁ, בְּסֻלִּיקוֹ דְּרוּחִיה, דִּתְפּוּק בְּלֵב אֶחָד, פְּגוּוֹנָא דְכַד נָפִיק רוּחָא דְּבֶר נֶשׁ בְּכָל לַיְלָא.

וּבְגִין דָּא אוֹקְמוּהָ רַבָּנָן, שׁוּב יוֹם אֶחָד לְפָנֵי מִיתְתָּךְ, דְּבְכָל יוֹם וְיוֹם צָרִיךְ בֶּר נֶשׁ לְאַחֲדָרָא בְּתִיּוּבָתָא, וְלִמְמָסָר רוּחִיה לְגַבִּיה, דִּיפּוּק בְּאַחֲד, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים לא) בִּידֶךָ אֶפְקִיד רוּחִי.

וְאִם הוּא תַלְמִיד חָכָם, עָלִיה אֶתְמַר (משלי יב) יוֹדַע צְדִיק נֶפֶשׁ בְּהִמּוֹתוֹ דְּלִית חָכָם, כְּמוֹ כְּהֵנָּה. כְּמַה דְּאוֹקְמוּהָ הָרוּצָה

לשון הקודש

עוֹשָׂה אוֹתוֹ עוֹלָה וְקֶרְבָּן לְפָנֵי ה', וְהוּא מְכוּן בְּשֵׁם הַמְּפָרֶשׁ בְּעִלִּית רוּחוֹ שְׁתַּצָּא בְּלֵב אֶחָד, כְּמוֹ שְׂכֵשׁוּצָאֵת רוּחַ הָאָדָם בְּכָל לַיְלָה.

וּמִשׁוּם זֶה פִּרְשׁוּהָ הַחֲכָמִים, שׁוּב יוֹם אֶחָד לְפָנֵי מִיתְתָּךְ. שְׂבֻכָל יוֹם וְיוֹם צָרִיךְ אָדָם לַחֲזֹר בְּתִשׁוּבָה וְלִמְסָר אֶת רוּחוֹ אֵלָיו שְׂיֵצֵא בְּאַחֲד. וְהוּ שְׂכֵתוֹב (תהלים לא) בִּידֶךָ אֶפְקִיד רוּחִי.

וְאִם הוּא תַלְמִיד חָכָם, עָלִיו נֶאֱמַר (משלי יב) יוֹדַע צְדִיק נֶפֶשׁ בְּהִמּוֹתוֹ, שְׂאִין חָכָם כְּמוֹ הַכֹּהֵן, כְּמוֹ שְׂבִאָרוּהָ הָרוּצָה

הַמְּפָרֶשׁ, כְּמוֹ זֶה: יו"ד ה"א וא"ו ה"א, (כבוד) שְׂבוּ הַבְּהִנִּים פֿורעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים עַל פְּנֵיהֶם וְאוֹמְרִים: בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. כְּבוֹד הוּא ל"ב בְּחוּשָׁבֵן, וְכוּ הָיָה מִתְּפוּיִן לְגִמּוּר אֶת הַשֵּׁם. (וא"ו הוּא אֶחָד בְּלֵב).

וְתִנְאִים וְאַמּוֹרָאִים, אִם תֵּאמְרוּ, וְכִי עִם הָאָרֶץ מֵנִין יוֹדַע אֶת זֶה? אֲלֵא וְדָאִי עִם הָאָרֶץ הוּא כְּמוֹ שׁוֹר אוֹ שָׁה אוֹ עֵז אוֹ (פֿר) תוֹר אוֹ יוֹנָה. מַה בְּהִמּוֹת אֵין יוֹדְעוֹת תוֹרָה, שְׁהִיא שֵׁם יְהוֹ"ה, כִּךְ עִם הָאָרֶץ לֹא יוֹדַע. אֲלֵא מִיכָאֵל כְּהֵן גְּדוֹל הוּא

לְהַחֲפִים יְדָרִים. וְאִם תִּלְמִיד חָכֵם הוּא, צָרִיךְ שֶׁיֵּהָא בֵּיה חֶסֶד, וְעַם י' דְּאִיהוּ חֲכָמָה, חֶסֶד. וּמֵאֵן (דף ל"ג ע"ב) דְּלִית בֵּיה חֲכָמָה, לָאוּ אִיהוּ חֶסֶד. וּבִגִּין דָּא אוֹקְמוּהּ, וְלֹא עִם הָאָרֶץ חֶסֶד. וְאִי אִית בֵּיה ה', חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה, דְּאִתִּיְהִיבוּ מִשְׁמָאלָא, אֲתִקְרִי גִבּוֹר בְּתוֹרָה, וִירָא חֲטָא. וְאִי אִיהוּ בּוֹר, אֲתִמַּר בֵּיה, אֵין בּוֹר יִרָא חֲטָא.

וּמֵאֵן דְּזָכִי לְתַפְאֶרֶת, דְּאִיהוּ ו', וְאִיהוּ חָכֵם מִבֵּין בְּתוֹרָה וִירָא חֲטָא, יִרִית מַלְכוּתִיָּה, דְּאִיהוּ ה"א, מִצּוֹת הַמֶּלֶךְ, אִי עֲבִיד פְּקוּדֵי מַלְכָּא. בִּיּוֹן דְּזָכִי לְשֵׁם יְהו"ה, זָכִי לְשִׁמָּא מִפְּרִשׁ דְּאֲתִקְרִי אָדָם, וְדָא יו"ד ה"א וְא"ו ה"א. בְּהַחֲוָא זְמָנָא שְׁלִיט עַל גּוֹפִיָּה, דְּאִיהוּ שׁוֹתְפוֹ דְּנַפְשׁ הַבְּהֵמִית. וְרוּחַ הַבְּהֵמִית דְּבִנְפִשׁ הַבְּהֵמִית עֲשִׂית הַבְּלִי עֲלֵמָא, רוּחַ מְמַלְלָא בְּהַבְּלִי עֲלֵמָא (נִשְׁמָה דְּבָהּ כָּל הַהֲהוּרִין וּמִחֲשָׁבוֹת דְּהַבְּלִי עֲלֵמָא). וְתִלְמִיד חָכֵם שְׁלִיט עַלִּיָּהוּ.

הָדָא הוּא דְּכִתִּיב, (בראשית א) וַיִּרְדּוּ בְּדִגְתַּת הַיָּם וּבַעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל הָאָרֶץ. מָאִי וּבְכָל הָאָרֶץ. דָּא גּוֹפָא, עוֹלָם קָטָן, וְדַחֲלִין מִנִּיהּ, הָדָא הוּא דְּכִתִּיב, (בראשית ט) וּמִזֶּרְעָכֶם

לשון הקודש

לְשֵׁם יְהו"ה, זָכָה לְשֵׁם הַמִּפְרִשׁ שֶׁנִּקְרָא אָדָם, וְזֶה יו"ד ה"א וְא"ו ה"א. בְּאוֹתוֹ זְמַן שׁוֹלֵט עַל גּוֹפּוֹ, שֶׁהוּא שְׁתַּפּוֹת שֶׁל נַפֵּשׁ הַבְּהֵמִית, וְרוּחַ הַבְּהֵמִית שֶׁבִנְפִשׁ הַבְּהֵמִית עֲשִׂית הַבְּלִי הָעוֹלָם, רוּחַ שְׁמִדְבֶּרֶת בְּהַבְּלִי הָעוֹלָם, (נִשְׁמָה שְׂבָה כָּל הַהֲהוּרִים וְהַמִּחֲשָׁבוֹת שֶׁל הַבְּלִי הָעוֹלָם), וְתִלְמִיד חָכֵם שׁוֹלֵט עַלִּיהֶם.

זָחַו שְׁכִתּוּב, (בראשית א) וַיִּרְדּוּ בְּדִגְתַּת הַיָּם וּבַעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל הָאָרֶץ. מָה זָחַ וּבְכָל הָאָרֶץ? זֶה הַגּוֹף, עוֹלָם קָטָן, וּפּוֹחֲדִים מִמֶּנּוּ. זָחַו שְׁכִתּוּב (שם ט)

לְהַחֲפִים יְדָרִים. וְאִם תִּלְמִיד חָכֵם הוּא, צָרִיךְ שֶׁיֵּהָיֶה בּוֹ חֶסֶד, וְעַם י' שֶׁהִיא חֲכָמָה – חֶסֶד. וּמִי שֶׁאֵין בּוֹ חֲכָמָה, אֵינּוּ חֶסֶד. וּמִשּׁוֹם כֵּךְ פִּרְשׁוּהָ, וְלֹא עִם הָאָרֶץ חֶסֶד. וְאִם יֵשׁ בּוֹ ה', חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה שֶׁנִּתְּנוּ מִשְׁמָאל, נִקְרָא גִבּוֹר בְּתוֹרָה וִירָא חֲטָא. וְאִם הוּא בּוֹר, נֶאֱמַר בּוֹ אֵין בּוֹר יִרָא חֲטָא.

וּמִי שֶׁזָּכָה לְתַפְאֶרֶת, שֶׁהוּא ו', וְהוּא חָכֵם מִבֵּין בְּתוֹרָה וִירָא חֲטָא, הוּא יוֹרֵשׁ אֶת מַלְכוּתוֹ, שֶׁהִיא ה"א, מִצּוֹת הַמֶּלֶךְ, אִם עוֹשֶׂה אֶת מִצְוֹת הַמֶּלֶךְ. בִּיּוֹן שְׁזוֹכָה

וְחִתְּכֶם. מִסְטָרָא דִּימִינָא, שְׁלִיט עֲלֵיהּ, בִּיה וַיִּרְדּוּ, כְּמָה דְּאֵת אָמֵר, (תהלים עב) וַיִּרְדּוּ מִיָּם עַד יָם. מִסְטָרָא דְשִׁמְאֵלָא, דְּחֵלִין מִנִּיה, הָדָא הוּא דְכְּתִיב וּמִוִּרְאָכֶם וְחִתְּכֶם. וְעֲלִיה אֲתֵמֵר, יוֹדַע צַדִּיק נֶפֶשׁ בְּהִמָּתוּ.

בְּתֵר דְּאִיהוּ צַדִּיק, לֹא יְחִיב לִיה שֹׁכֵר מְצוֹת, לִית לִיה אֲנָרָא בְּעֵלְמָא דָּא, וְלֹא מִזּוּנָא לְבַעֲרֵן דְּעֵנִי חָשׁוּב כִּמְת. אִיהוּ עִם שְׂכִינְתָּא בְּקִבְיָעוּ דִּילָה עֲמָה עַל כֻּלָּא.

(דברים ד) כִּי יִי' אֱלֹהֶיךָ אֵשׁ אוֹכֵלָה הוּא. הָאִי אֵשׁ, צָרִיךְ לִיה תְּמִיד עֲמָה, דְּלִית לִיה כְּבִיָּה, דְּאִיהוּ אָכִיל כָּל קָרְבָּנִין דְּעֲלוּתִין, וּמִלִּין דְּאוֹרִייתָא. דְּאִיהִי שְׂכִינְתָּא אִיהוּ פִּרְנָסָה דִּילִיה, וּבְמָה. בְּעֲלוּתִין, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (שיר השירים ה) פִּתְחִי לִי. פִּתְחִי לִי, בְּעֲלוּתָא דְּאֲתֵמֵר בָּהּ (תהלים נא) אֲדֹנִי שְׁפָתַי תִּפְתָּח, דְּאִיהִי אַחֲתִי רַעֲיָתִי, וְלִית רַעֲיָתִי אֲלֵא פִּרְנָסָתִי, דְּבָהּ מִתְקַנִּין מֵאֲכָלִין דְּקָרְבָּנִין דְּמִלְכָּא בְּנִין קְדִישִׁין, בְּכִמָּה מִינֵי מֵאֲכָלִים, בְּנִהָמָא דְּאוֹרִייתָא.

דְּאֲתֵמֵר בָּהּ (משלי ט) לָכוּ לֶחֱמוּ בִלְחָמִי, מִימִינָא. וּבְחִמְרָא, דְּאִיהוּ יִינָא דְּאוֹרִייתָא, מִשְׁמָאֲלָא. בְּנִסּוּךְ הַמִּים,

לשון הקודש

שְׂאִין לָהּ כְּבִיָּה, שְׂהוּא אוֹכֵל כָּל הַקָּרְבָּנוֹת שֶׁל הַתְּפִלוֹת וְדְבָרֵי תוֹרָה. שְׂהִיא הַשְּׂכִינָה הִיא פִּרְנָסָתוֹ, וּבְמָה? בְּתַפְלָה, זֶהוּ שְׁפָתוֹב (שיר ה) פִּתְחִי לִי. פִּתְחִי לִי, בְּתַפְלָה, שְׂנֵאמֵר בָּהּ (תהלים נא) אֲדֹנִי שְׁפָתַי תִּפְתָּח, שְׂהִיא אַחֲתִי רַעֲיָתִי, וְאִין רַעֲיָתִי אֲלֵא פִּרְנָסָתִי, שְׂבָהּ מִתְקַנִּים מֵאֲכָלִים שֶׁל קָרְבָּנוֹת שֶׁל הַמִּלָּךְ הַבְּנִים הַקְּדוּשִׁים, בְּכִמָּה מִינֵי מֵאֲכָלִים, כֻּלָּם שֶׁל הַתּוֹרָה.

שְׂנֵאמֵר בָּהּ (משלי ט) לָכוּ לֶחֱמוּ בִלְחָמִי,

וּמוֹרְאָכֶם וְחִתְּכֶם. מִצַּד הַיָּמִין שׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם, בּוֹ וַיִּרְדּוּ, כְּמוֹ שְׂנֵאמֵר (תהלים עב) וַיִּרְדּוּ מִיָּם עַד יָם. מִצַּד הַשְּׂמָאל פּוֹחֲדִים מִמֶּנּוּ, זֶהוּ שְׁכָתוֹב וּמוֹרְאָכֶם וְחִתְּכֶם, וְעֲלִיו נֵאמֵר יוֹדַע צַדִּיק נֶפֶשׁ בְּהִמָּתוּ.

אַחֵר שְׂהוּא צַדִּיק, לֹא גוֹתֵן לוֹ שֹׁכֵר מְצוֹת, אִין לוֹ שֹׁכֵר בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא מִזּוּן לְבִהמּוֹת, שְׁעֵנִי חָשׁוּב כְּמוֹ מֵת. הוּא עִם הַשְּׂכִינָה בְּקִבְיָעוֹת שְׁלָה עֲמָה עַל כֻּלָּ.

כִּי ה' אֱלֹהֶיךָ אֵשׁ אוֹכֵלָה הוּא (דברים ד).

הָאֵשׁ הַזֶּה הוּא צָרִיךְ לְהִיטֵר תְּמִיד עֲמָה,

וַיֵּין דְּאוֹרֵייתָא דְּבִכְתָּב וּבְעַל פֶּה, מַעֲמוּדָא דְּאַמְצָעִיתָא, דְּכָלִּיל תְּרוּוֹיִיהוּ. בְּבִשְׂרָא, דְּאִיהִי בִּשְׂר הַקֹּדֶשׁ, בְּכַמָּה קַרְבָּנִין, דְּעָלָה אוּקְמוּהָ מֵאֲרִי מִתְּנִיתִין בְּבִשְׂר הַיּוֹרֵד מִן הַשָּׁמַיִם עֶסְקִינָן. מֵאִי מִן הַשָּׁמַיִם. עֲמוּדָא דְּאַמְצָעִיתָא. דְּעָלָה אֶתְמַר, וּבִשְׂר מִבִּשְׂרֵי.

וְדָא בִּשְׂר הַקֹּדֶשׁ, דְּאֲדִלִּיקַת בְּכַמָּה שְׁלֹהוּבִין, מִסְטָרָא דְּגִבּוּרָה בְּרַחֲמֵי דְּבִעָלָה, אֶתְוֹקַדַת בְּרַחֲמֵי דְּאַהֲבָה בְּקִרְיָאֵת שְׁמַע, בְּרַחֲמֵי דְּיַחְוּדָא, דְּלִילִיָּא וַיּוֹמֵם לֹא תִכְבֶּה. וְחִבְרִיָּא בְּחֵיכּוֹן אֵל תִּתְּנוּ דְּמִי לֹא לְקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, לְמַהֲוִי אִיהוּ בְּשְׁלֹהוּבִין דְּרַחֲמֵי דְּיַחְוּדִיהּ דְּקִרְיָאֵת שְׁמַע. לְקִיָּמָא בֵּיתָא, אֵשׁ תְּמִיד תּוֹקֵד עַל הַמִּזְבֵּחַ לֹא תִכְבֶּה. (ע"כ רעיא מהימנא).

זֹהָר:

תָּא חַוִּי, אָף עַל גַּב דְּבָנֵי אַהֲרֹן מִיתוּ בְּהֵיָא שְׁעָתָא, יָאוּת הָוָה בְּכַמָּה גִּוּוֹנִין. חָדָא, דְּלֹא הָוָה שְׁעָתָא דְּקִטְרֵת, דְּהָא קִטְרֵת לֹא סִלְקָא, אֲלֵא בְּזִמְנִין יְדִיעֵן, דְּכִתִּיב (שמות ל) וְהַקְטִיר עָלָיו

לשון הקודש

שְׁמַע, בְּאַהֲבַת הַיַּחְוּד, שְׁלִילָה וַיּוֹם לֹא תִכְבֶּה. וְהַחֲבֵרִים, בְּחֵיכּוֹם, אֵל תִּתְּנוּ דְּמִי לֹא לְקוּדֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁהוּא יְהִיָּה בְּשְׁלֹהוּבֹת שֶׁל אַהֲבָה שֶׁל יַחְוּדוֹ בְּקִרְיָאֵת שְׁמַע, לְקִיָּם בּוֹ אֵשׁ תְּמִיד תּוֹקֵד עַל הַמִּזְבֵּחַ לֹא תִכְבֶּה. (ע"כ רעיא מהימנא).

זֹהָר

בֵּאל רָאָה, אָף עַל גַּב שְׁבָנֵי אַהֲרֹן מִתוּ בְּאוֹתָהּ שְׁעָה, זֶה הָיָה מִתְּאִים בְּכַמָּה גִּוּוֹנִים. אַחַד – שְׁלֹא הָיְתָה זֹו שְׁעַת הַקְטִירָתָא, שְׁהָרִי קִטְרֵת אִינְהָ עוֹלָה אֲלֵא

מִיָּמִין. וּבֵינָן, שְׁהוּא יֵין הַתּוֹרָה, מִשְׁמָאל. בְּנִסּוּד הַמִּים, וַיֵּין הַתּוֹרָה שְׁבִכְתָּב וּבְעַל פֶּה, מִהַעֲמוּד הָאֲמָצְעִי שְׁכּוּלָל אֶת שְׁנֵיהֶם. בְּבִשְׂר, שְׁהוּא בִּשְׂר הַקֹּדֶשׁ, בְּכַמָּה קַרְבָּנוֹת, שְׁעָלֶיהָ פִּרְשׁוּ בְּעָלֵי הַמִּשְׁנָה שְׁעוֹסְקִים בְּבִשְׂר הַיּוֹרֵד מִן הַשָּׁמַיִם. מַה זֶה מִן הַשָּׁמַיִם? זֶה הָעֲמוּד הָאֲמָצְעִי, שְׁעָלָיו נֶאֱמַר וּבִשְׂר מִבִּשְׂרֵי.

זֶה בִּשְׂר הַקֹּדֶשׁ, שְׁדוּלְקַת בְּכַמָּה שְׁלֹהוּבֹת מִצַּד הַגִּבּוּרָה בְּאַהֲבַת בְּעָלָה, נִשְׂרָפַת בְּאַהֲבָה שֶׁל אַהֲבָה בְּקִרְיָאֵת

אַהֲרֹן קְטָרֶת סָמִים בַּבֶּקֶר בַּבֶּקֶר. וְאִמָּתִי בְּהִטִּיבוֹ
אֶת הַנִּירוֹת וְגו' לְאַשְׁתַּכְּחָא שָׁמֶן וּקְטָרֶת בַּחֲדָא.
וּכְתִיב וּבִהְעֵלֹת אַהֲרֹן אֶת הַנִּירוֹת בֵּין הָעֲרֻבִים
יִקְטִירֵנָה וְגו'.

וּבְזִמְנִין אֵלִין אֶתְקָרִיב, וְלֹא בְזִמְנָא אַחֲרָא, בַּר
בְּזִמְנָא דְּמוֹתָנָא שְׂרִיא בְּעֵלְמָא, בְּמָה
דְּאֶעְרַע דְּכְתִיב (במדבר יז) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אַהֲרֹן קַח
אֶת הַמִּחְתָּה וְתֵן עָלֶיהָ אֵשׁ וְגו'. וּבְנֵי אַהֲרֹן לֹא
קָרִיבוּ בְּשַׁעֲתָא דְּשָׁמֶן וּקְטָרֶת מִשְׁתַּכְּחִי בַּחֲדָא.

וְעוֹד דְּדַחֲקוּ שַׁעֲתָא בְּחַיֵּי דְּאַבוּהוֹן. וְעוֹד דְּלֹא
אַנְסִיבוּ, וְהוּוּ פְּגִימִין, (דף ל"ד ע"א) דְּמֵאן דְּלֹא
אַנְסִיב, פְּגִים הוּא, וְלֹא הוּא כְּדֹאי לְאַשְׁתַּכְּחָא
בְּרַבָּאן בְּעֵלְמָא עַל יְדוּי, עֲלוּי לֹא שְׂרִיין, כָּל שָׁבֶן
עַל יְדוּי לְאַחֲרִים. וְעוֹד, דְּהָא תַּנָּן רַזוּי חֲמָרָא חוּו',

לשון הקודש

אַהֲרֹן קַח אֶת הַמִּחְתָּה וְתֵן עָלֶיהָ אֵשׁ וְגו'.
וּבְנֵי אַהֲרֹן לֹא הִקְרִיבוּ בַּשָּׁעָה שֶׁשָּׁמֶן
וּקְטָרֶת נִמְצְאוּ בְּאַחַד.

וְעוֹד, שֶׁדַּחֲקוּ אֶת הַשָּׁעָה בְּחַיֵּי אֲבִיהֶם,
וְעוֹד שֶׁלֹּא הָיוּ נְשׂוּאִים, וְהָיוּ פְּגוּמִים.
שְׂמִי שֶׁלֹּא נִשָּׂא הוּא פְּגוּם, וְאִינוּ כְּדֹאי
שֶׁיִּמְצְאוּ בְּרֻכּוֹת עַל יָדוֹ בְּעוֹלָם. עֲלוּי הֵן
לֹא שׂוֹרוֹת, כָּל שָׁבֶן עַל יְדֵי אַחֲרִים. וְעוֹד,
שֶׁהָרִי שְׁנִינּוּ שֶׁהָיוּ שְׁתוּיִי יין, וּמִשּׁוּם כִּדְ

בְּזִמְנִים יְדוּעִים, שֶׁכְּתוּב (שמות ל) וְהִקְטִיר
עָלָיו אַהֲרֹן קְטָרֶת סָמִים בַּבֶּקֶר בַּבֶּקֶר.
וּמָתִי? בְּהִיטִיבוֹ אֶת הַנִּירוֹת וְגו',
לְהִמְצֵא שָׁמֶן וּקְטָרֶת בְּאַחַד. וּכְתוּב,
וּבִהְעֵלֹת אַהֲרֹן אֶת הַנִּירוֹת בֵּין הָעֲרֻבִים
יִקְטִירֵנָה וְגו'.

וּבְזִמְנִים הִלְלוּ נִקְרָבֶת, וְלֹא בְּזִמְנָא אַחֲרָא,
כְּרַם לְזִמְנָא שֶׁהִמּוֹת שְׂרוּי בְּעוֹלָם, כְּמוֹ
שֶׁקָּרָה, שֶׁכְּתוּב (במדבר יז) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל

וּבִגְיִן בָּךְ, וַתֵּצֵא אֵשׁ מִלִּפְנֵי יי' וַתֹּאכַל אוֹתָם וְגו'.
 דְּהָא קְטֹרֶת חֲבִיב הוּא מִכָּלָּא, וְחִדּוּתָא דְעֵלְאִין
 וַתֵּתְאִין, וּבְתִיב (משלי כז) שֶׁמֶן וּקְטֹרֶת יִשְׂמַח לֵב.

רעיא מהימנא

לִית מְצוּרָע אֱלָא הֵהוּא דְאִתְעֵבִיד בְּזִבּוּתָא. דְּחֻמֵּשׁ דְּמִים אֵינּוּן
 דְּדָם גִּדָּה מִסְאֲבִין, דְּאֵינּוּן כְּלָחוּ דָם טָמֵא. וְחֻמֵּשׁ דְּמִין
 דְּכִיין. וּמֵאן דְּאִעְבֵּר עַלֵייהוּ, כְּאֵלוּ אִעְבֵּר עַל עֶשֶׂר דְּבִירוֹת,
 דְּאֵינּוּן כָּלֵל תַּרְי"ג פְּקוּדִין.

וְשִׁפְחָה יֵצֵר הָרַע אִיהִי מְלֵיא מוּמִין. וּבִגְיִן דָּא, (ויקרא כא) כָּל
 אֲשֶׁר בּוֹ מוֹם לֹא יִקְרָב. וּבִגְיִן דָּא, כְּהֵנָּה לָא הִוָּה
 צָרִיד לְקִרְבָּא לְגַבִּי מָאן דְּאִית בִּיה מוּמָא, מִכָּל מוּמִין דְּעֵלְמָא.
 בִּגְיִן דְּמִטְרוּנִיתָא אֲתִמֵּר בִּיה, (שיר השירים ד) כְּלָךְ יָפָה רַעֲיָתִי וּמוֹם
 אֵין בָּךְ. הִכִּי לָא צָרִיד לְקִרְבָּא לְגַבִּי מָאן דְּאִית בִּיה מוֹם, וְאוּף
 הִכִּי לָא צָרִיד לְמִקְרָב לְגַבִּי זֵר (במדבר ג) וְהָזֵר הַקֶּרֶב יוֹמֶת וְהֵינּוּ
 מִמֶּנּוּ"ר, מו"ם זֵר. מוֹם נִוְקְבָא, זֵר זָכֵר. וּבִגְיִן דָּא מְנִי. (ויקרא יח) וְאֵל
 אִשָּׁה בְּנִדָּת טְמֵאָתָהּ לֹא תִקְרָב וְעַל אֵינּוּן דְּקָרִיבִין לָהּ, כְּתִיב

לשון הקודש

וַתֵּצֵא אֵשׁ מִלִּפְנֵי ה' וַתֹּאכַל אוֹתָם וְגו'.
 שְׁהֵרִי הַקְטֹרֶת הִיא חֲבִיבָה מִן הַכֹּל, וְהִיא
 שְׂמִיחַת הָעֲלִיּוֹנִים וְהַתְּחִתּוֹנִים. וּכְתוּב
 שֶׁמֶן וּקְטֹרֶת יִשְׂמַח לֵב.

רעיא מהימנא

אֵין מְצָרַע אֱלָא אוֹתוֹ שְׁנַעֲשֶׂה בְּזִיבָה.
 שְׂחֻמְשָׁה דְּמִים הֵם שֶׁל דָם גִּדָּה
 שְׂמִטְמָאִים, שְׂכָלֶם הֵם דָם טָמֵא, וְחֻמְשָׁה
 דְּמִים טְהוֹרִים. וּמִי שְׁעוּבֵר עֲלֵיהֶם כְּאֵלוּ
 עֵבֵר עַל עֶשֶׂר הַדְּבָרוֹת, שְׂחֵם כָּלֵל שֶׁל
 תַּרְי"ג מִצְוֹת.

וְשִׁפְחָה, יֵצֵר הָרַע, הִיא מְלֵאָה בְּמוּמִים,
 וּמִשּׁוּם כָּךְ (ויקרא כא) כָּל אֲשֶׁר בּוֹ מוֹם לֹא
 יִקְרָב. וּמִשּׁוּם זֶה הַכֹּהֵן לֹא הִיָּה צָרִיד
 לְקִרְבֵּי אֵל מִי שֵׁשׁ בּוֹ מוֹם מִכָּל הַמוּמִים
 שְׂבָעוּלָם, מִשּׁוּם שְׁנַאֲמֵר בְּגִבְיָהּ, (שיר ד)
 כְּלָךְ יָפָה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵין בָּךְ, כָּךְ לֹא
 צָרִיד לְקִרְבֵּי אֱלֹהִים מִי שֵׁשׁ בּוֹ מוֹם, וְאוּף
 כָּךְ לֹא צָרִיד לְקִרְבֵּי אֱלֹהִים זֵר, (במדבר
 א) וְהָזֵר הַקֶּרֶב יוֹמֶת, וְהֵינּוּ מִמֶּנּוּ"ר, מו"ם
 זֵר. מוֹם נִוְקְבָה, זֵר זָכֵר. וּמִשּׁוּם כָּךְ
 צוּה, (ויקרא יח) וְאֵל אִשָּׁה בְּנִדָּת טְמֵאָתָהּ

בְּחוּץ וַיִּקְרִיבוּ לִפְנֵי יי' אֵשׁ זָרָה אֲשֶׁר לֹא צִוָּה אוֹתָם וַתֵּצֵא אֵשׁ מִלִּפְנֵי יי', וַתֹּאכַל אוֹתָם וַיָּמוּתוּ.

וַיִּקְרָבֶן דְּאִתְּוִין אֵינוֹן, יי' בְּאִישׁ, ה' בְּאִשָּׁה, ו' בִּבְנֵי חֵתָן, ה' בַּכֹּלָה. וּכְפָאָה אִיהוּ מָאן דְּאִקְרִיב אִתְּוִין דִּיחֻ"ה, בִּיהַ וּבְאַתְתִּיהַ וּבְבִרְיָהּ וּבְבִרְתִּיהַ, בְּקִדּוּשָׁהּ וּבְבִרְכָּהּ בְּנִקְיוֹ בַּעֲנוּהָ וּבְבִשְׁת פָּנִים בְּכָל מִדּוֹת טָבִין דְּכִתִּיבִין עַל מֵאֲרִי מִתְּנִיתִין.

וּמִתְּחִמָּמִין בְּאֲשִׁין קִדִּישִׁין, דְּאִישׁ וְאִשָּׁה דְּאֵינוֹן אֵשׁ, עוֹלָה וַיּוֹרֵד, אֵשׁ קִדֵּשׁ דְּעֲצֵי הַמַּעֲרָכָה, דְּאֵינוֹן עֲצֵי הַקִּדֵּשׁ אִבְרִין קִדִּישִׁין, וְאֵשׁ שֶׁל גְּבוּהַ נְחִית, דְּאִיהוּ קִדֵּשׁ הַקִּדָּשִׁים, וּבְגִין תִּרִין אֲשִׁין אֱלִין אָמַר גְּבִיא, (ישעיה כד) בְּאוּרִים בְּכָדוֹ יי'. דְּאֵינוֹן אֲשִׁין דְּשְׂכִינְתָּא, דְּבָהּ כְּתִיב (דברים ד) כִּי יי' אֱלֹהֶיךָ אֵשׁ אוֹכֵלָה הוּא.

וְאֵינוֹן אֵשׁ עֲלָאָה כֶּסֶף רַחֲמִים. אֵשׁ תִּתָּאָה כֶּסֶף דִּין. וְאֵינוֹן בִּינָה וּמַלְכוּת מַלְכוּת אֵשׁ עוֹלָה. בִּינָה אֵשׁ יוֹרֵד. יְחֻ"ה, עֲמוּדָא דְּאִמְצָעִיתָא, אֶחָיד בְּתַרְוִיָּהּ. בִּינָה יְחֻ"ה ה' מַלְכוּת.

לשון הקודש

שֶׁל עֲצֵי הַמַּעֲרָכָה, שֶׁהֵם עֲצֵי הַקִּדֵּשׁ אִבְרִים קִדּוּשִׁים, וְאֵשׁ שֶׁל גְּבוּהַ יוֹרֵד, שֶׁהִיא קִדֵּשׁ הַקִּדָּשִׁים, וּבִשְׁבִיל שְׁנֵי הָאֲשִׁים הִלְלוּ אָמַר הַגְּבִיא (ישעיה כד) בְּאוּרִים בְּכָדוֹ ה', שֶׁהֵם הָאֲשִׁים שֶׁל הַשְּׂכִינָה, שְׂבָה כְּתוּב (דברים ד) כִּי ה' אֱלֹהֶיךָ אֵשׁ אוֹכֵלָה הוּא.

וְהֵם אֵשׁ עֲלִיּוֹן, כֶּסֶף רַחֲמִים. אֵשׁ תַּחְתּוֹנָה, כֶּסֶף דִּין. וְהֵם בִּינָה וּמַלְכוּת. מַלְכוּת – אֵשׁ עוֹלָה. בִּינָה – אֵשׁ יוֹרֵד. יְחֻהּ, עֲמוּד הָאִמְצָעִי, אוֹחֻז בִּשְׁנֵיהֶם. בִּינָה יְחֻ"ה, ה' מַלְכוּת.

לֹא תִקְרַב. וְעַל אוֹתָם שִׁקְרָבִים אֱלִיהַ כְּתוּב בָּהֶם, וַיִּקְרִיבוּ לִפְנֵי ה' אֵשׁ זָרָה אֲשֶׁר לֹא צִוָּה אוֹתָם וַתֵּצֵא אֵשׁ מִלִּפְנֵי ה' וַתֹּאכַל אוֹתָם וַיָּמוּתוּ.

וַיִּקְרָבֶן שֶׁל אוֹתִיוֹת הֵם, יי' בְּאִישׁ, ה' בְּאִשָּׁה, ו' בִּבְנֵי חֵתָן, ה' בַּכֹּלָה. אֲשִׁרִי מִי שִׁמְקָרִיב אוֹתִיוֹת יְחֻ"ה בּוֹ וּבְאַשְׁתּוֹ וּבְכָנּוֹ וּבְכֶתֶלּוֹ בְּקִדּוּשָׁהּ וּבְבִרְכָּהּ, בְּנִקְיוֹת, בַּעֲנוּהָ וּבְבִשְׁת פָּנִים, בְּכָל מִדּוֹת טוֹבוֹת שְׂכִתּוּבוֹת עַל פְּעֻלֵי הַמִּשְׁנָה.

וּמִתְּחִמָּמִים בְּאֲשִׁים קִדּוּשִׁים, שְׂאִישׁ וְאִשָּׁה שֶׁהֵם אֵשׁ, עוֹלָה וַיּוֹרֵד, אֵשׁ קִדֵּשׁ

תִּפְאָרֶת כֹּד אֶחָד לֹוֹן, שְׂרִיא עָלֶיהָ חֲכָמָה, דְּבִיָּה כ"ח מ"ה.
 מ"ה: אִיהוּ יו"ד ה"א וְא"ו ה"א. כֹּחַ דִּילִיה, יו"ד וְא"ו
 דָּל"ת. ה"א אֶל"ף. וְא"ו אֶל"ף וְא"ו. ה"א אֶל"ף. וְכִלְהוּ אַרְבַּעִין
 וּתְרִין אַתְּוֹן, מִשְׁתַּכְּחִין בְּכַר נָשׁ וּבְאַתְתִּיָּה וּבְבִנּוּי, וּבְגִין דָּא
 לִית בְּר נָשׁ שְׁלִים, אֶלָּא בְּבִן וּבֵת. וּמֵאֵן דְּלִית לִיה בִּין דְּאִיהוּ
 ו', אֶסְתַּלַּק י' מִיָּנִיָּה. וּמֵאֵן דְּלִית לִיה בֵּת, דְּאִיהִי ה', אֶסְתַּלַּק ה'
 עֲלָאָה, דְּאִיהִי אִם, מִן בֵּת זִוְגִיָּה. דְּאַתְּוֹן לָא שְׂרִיין דָּא בְּלֵא דָּא.
 וּבְגִין דָּא, בְּאִישׁ וְאִשָּׁה בִּין וּבֵת, דְּאַתְעֵבִידוּ כְּדָקָא יָאוּת, שְׂרִיא
 עָלֶיהוּ יְהוָה, וְאַתְקַרִּיאוּ (ס"א בְּנִים לְקוֹדֶשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא. הָדָא הוּא
 דְּכַתִּיב) (דְּבָרִים יד) בְּנִים אַתֶּם לְיְהוָה"ה אֱלֹהֵיכֶם. (ע"כ רַעִיא מִהִימְנָא)..

זֹאת מִשְׁחַת אַהֲרֹן וּמִשְׁחַת בָּנָיו. (ויקרא ז) רַבִּי יוֹסִי
 אָמַר, זֹאת וְדָאִי מְשִׁיחֻתָּא דְאַהֲרֹן. דְּהָא
 אַהֲרֹן אֶתְמַשֵּׁחַ, וְאִיִּתִּי מִמַּשַּׁח רַבּוּת עֲלָאָה מִעִילָא,
 וְנָגִיד לִיה לְתַתָּא. וְעַל יְדָא דְאַהֲרֹן אֶתְמַשֵּׁחַ,
 מִמַּשִּׁיחֻתָּא קַדִּישָׁא לְאַתְבָּרְכָא, וְעַל דָּא זֹאת מִשְׁחַת
 אַהֲרֹן וּמִשְׁחַת בָּנָיו וְדָאִי.

לשון הקודש

שְׂהֵאוֹתִיּוֹת לֹא שׁוֹרוֹת זֹו בְּלִי זֹו, וּמִשׁוּם
 כְּדָּ בְּאִישׁ וְאִשָּׁה, בִּין וּבֵת שְׁנַעֲשׂוּ כְּרָאוּי,
 שׁוֹרָה עֲלֵיהֶם יְהוָה, וְנִקְרָאִים (בְּנִים לְקֹדֶשׁ
 בְּרִידָּהּ הוּא. זֶהוּ שְׁכִינּוּב) (שם יד) בְּנִים אַתֶּם לֵה'
 אֱלֹהֵיכֶם. (ע"כ רַעִיא מִהִימְנָא).

זֹאת מִשְׁחַת אַהֲרֹן וּמִשְׁחַת בָּנָיו. רַבִּי
 יוֹסִי אָמַר, זֹאת וְדָאִי מְשִׁיחֻתָּא אַהֲרֹן,
 שְׁהִרִי אַהֲרֹן נִמְשַׁח, וּבָא מִשְׁמֵן מִשְׁחָה
 עָלָיו מִלְּמַעְלָה, וּמִשְׁפִּיעַ אוֹתוֹ לְמַטָּה. וְעַל
 יְדֵי שְׁאֲהֲרֹן נִמְשַׁח מִמַּשִּׁיחָה קְדוּשָׁה

כְּאִשְׁרִי הִתְפָּאָרֶת אוֹחֲזֹת אוֹתָם, שׁוֹרָה
 עָלָיו חֲכָמָה, שְׁבִיה כ"ח מ"ה. מ"ה – הוּא
 יו"ד ה"א וְא"ו ה"א. הִכְחַ שְׁלֹו – יו"ד וְא"ו
 דָּל"ת. ה"א אֶל"ף. וְא"ו אֶל"ף וְא"ו. ה"א
 אֶל"ף. וְכִלְן אַרְבַּעִים וּשְׁתִּים אוֹתִיּוֹת
 נִמְצְאוֹת בְּאָדָם וּבְאַשְׁתּוֹ וּבְבִנּוּי, וּמִשׁוּם
 כְּדָּ אֵין אָדָם שְׁלָם אֶלָּא בְּבִן וּבֵת. וּמִי
 שְׁאֵין לוֹ בִּין, שְׁהוּא ו', מִסְתַּלַּקֶת מִמֶּנּוּ י'.
 וּמִי שְׁאֵין לוֹ בֵּת, שְׁהִיא ה', מִסְתַּלַּקֶת ה'
 הַעֲלִינָהּ, שְׁהִיא אִם, מִבֵּת זִוְגוּ.

רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, (מלכים ב', ד) וַיֹּאמֶר אֵלֶיָּה אֱלִישָׁע
 מָה אֶעֱשֶׂה לָּךְ הַגִּידִי לִי מָה יֵשׁ לָךְ בְּבֵית.
 מִהֲכָא אֱוִלִּיפָנָא, דְּלִית בְּרַכְתָּא שְׂרִיא בְּפִתּוּרָא
 רִיקְנִיָּא, וְעַל מַלְה רִיקְנִית. וְתֹאמַר אֵין לְשַׁפְחָתְךָ
 כּל בְּבֵית כִּי אִם אֶסוּד שָׁמֶן. אָמַר לָהּ, וְדַאי סִיוָעָא
 דְּנִיפָא הוּא, דִּהָא וְדַאי בְּאַתְרִיהּ הוּא, וּמִתְמָן
 בְּרַכָּאן נִפְקִין וְשְׂרִיין. מָה כְּתִיב הֵם מְגִישִׁים אֵלֶיָּה
 וְהִיא מוֹצֶקֶת. וְהִיא מוֹצֶקֶת סֵתָם.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, וַיַּעֲמֵד הַשָּׁמֶן, כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ,
 דְּכְתִיב, (ישעיה ה) בִּקְרֹן בֶּן שָׁמֶן. וְכְתִיב (שיר השירים
 א) שָׁמֶן תּוֹרֵק שָׁמֶךְ, לְאַחֲזָא דִּהָא מִהָאֵי שָׁמֶן,
 נְגִידִין בְּרַכָּאן עַל יָדָא דְּכֶהֱנָא, וְכֶהֱנָא נְגִיד לְהוּ
 לְתַתָּא, וְאַמְשַׁח (ס"א וְאַתְּמַשֵּׁךְ) לְהָאֵי זֹאת, הָדָא הוּא
 דְּכְתִיב זֹאת מְשַׁח אַהֲרֹן וּמְשַׁחַת בָּנָיו, וְכְתִיב (תהלים
 קלג) בְּשָׁמֶן הַטּוֹב עַל הָרֹאשׁ, וְהָא אֵתְמַר.

לשון הקודש

גַּם, שְׁהָרִי וְדַאי אַתְרֵיו הוּא, וּמִשָּׁם
 בְּרָכוֹת יוֹצְאוֹת וְשׁוֹרוֹת. מָה כְּתוּב? הֵם
 מְגִישִׁים אֵלֶיָּה וְהִיא מוֹצֶקֶת. וְהִיא
 מוֹצֶקֶת סֵתָם.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, וַיַּעֲמֵד הַשָּׁמֶן, כְּמוֹ
 שְׁבָאֲרוּהָ, שְׁכָתוֹב (ישעיה ה) בִּקְרֹן בֶּן שָׁמֶן.
 וְכְתוּב (שיר א) שָׁמֶן תּוֹרֵק שָׁמֶךְ, לְהִרְאוֹת
 שְׁהָרִי מִהַשָּׁמֶן הַזֶּה שׁוֹפְעוֹת בְּרָכוֹת עַל

לְהַתְּבַרְרָה, וְעַל זֶה זֹאת מְשַׁחַת אַהֲרֹן
 וּמְשַׁחַת בָּנָיו וְדַאי.

רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, (מלכים ב' ד) וַיֹּאמֶר אֵלֶיָּה
 אֱלִישָׁע מָה אֶעֱשֶׂה לָּךְ הַגִּידִי לִי מָה יֵשׁ
 לָךְ בְּבֵית. מִכָּאן לְמַדְנֹה, שְׂאִין הַבְּרָכָה
 שׁוֹרָה בְּשִׁלְחֹן רִיק וְעַל דְּבַר רִיקְנִי.
 וְתֹאמַר אֵין לְשַׁפְחָתְךָ כּל בְּבֵית כִּי אִם
 אֶסוּד שָׁמֶן. אָמַר לָהּ, וְדַאי זֶהוּ סִיוָעָא שֶׁל

קח את אהרן ואת בניו אתו ואת הבגדים. (ויקרא ח) רבי חייא פתח (תהלים לו) כי עמך מקור חיים באורך נראה אור. כי עמך מקור חיים, דא שמן עלאה, דנגיד ולא פסיק לעלמין, דשריא בגו חכמה עלאה דכלא, הדא הוא דכתיב כי עמך, עמך שריא, ולא מתפרשא מנד לעלמין, בתיבותא דכלא. מקור חיים, בגין דהיא מקורא ומבועא דחיים, לאפקא חיים לאילנא עלאה, ולאדלקא בוצינן. ועל דא תהוא אילנא אקרי עץ חיים, אילנא דנטיע ואשתרשא בגין תהוא מקורא דחיים.

ועל דא באורך נראה אור. באורך: דא אור דנגיז לצדיקניא לזמנא דאתי, דכתיב, (בראשית א) ויֵרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר בִּי טוֹב. ומהתהוא נהירו זמינין

לשון הקודש

העליונה של הכל. זהו שכתוב כי עמך, עמך שריו, ולא נפרד ממך לעולמים, בתיבות של הכל. מקור חיים, משום שהיא מקור ומעין החיים, להוציא חיים לעץ העליון ולהדליק את הנרות. ועל זה אותו העץ נקרא עץ חיים, האילן שנטוע ונשרש משום אותו מקור החיים.

ועל זה באורך נראה אור. באורך – זה האור שנגנו לצדיקים לעתיד לבא,

יד הכהן, והכהן משפיע אותן למטה ומושח (ונמשח) לזאת הזו. זהו שכתוב זאת משחת אהרן ומשחת בניו, וכתוב (תהלים קלג) בשמן הטוב על הראש, והרי נתבאר. קח את אהרן ואת בניו אתו ואת הבגדים. רבי חייא פתח, כי עמך מקור חיים באורך נראה אור. כי עמך מקור חיים – זה השמן העליון ששופע ואינו פוסק לעולמים, ששרוי בתוך החכמה

יִשְׂרָאֵל לְאַנְהָרָא ^(דף ל"ד ע"ב) לְעֵלְמָא דְאַתִּי.

דְּבַר אַחֵר כִּי עֲמָךְ מְקוֹר חַיִּים וְגו', דָּא קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּאִיהוּ אֵילָנָא עֲלָאָה בְּמַצִּיעוֹת גְּנֻתָא, דְּאַחִיד לְכָל סְטָרִין. מָאי טַעְמָא. בְּגִין דְּאַחִיד בֵּיהּ תְּהוּא ^(נ"א בְּהֵוָה) מְקוֹר חַיִּים, וְאַעֲטַר לִיהּ בְּעֵטְרִין עֲלָאִין סְחָרְנִיָּה דְּגְנֻתָא. בְּאִימָא דְּמַעֲטָרָא לְבָרָה עַל כֵּלָּא, תָּדָא הוּא דְּכְתִיב, ^(שיר השירים ג) צִאֲנָה וִרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן וְגו'. וּבְגִין כֶּךָ כִּי עֲמָךְ מְקוֹר חַיִּים, וְעַל דָּא בְּאוּרְךָ נִרְאָה אוֹר.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, כִּי עֲמָךְ מְקוֹר חַיִּים, דָּא כֵּהֵן גָּדוֹל לְעֵילָא, לְקַבְּלִיהּ כֵּהֵן גָּדוֹל לְתַתָּא. בְּגִין כֶּךָ, אֲנִגִּיד בְּהֵנָּה מִשַּׁח רַבּוֹת עֲלָאָה קְדִישָׁא לְתַתָּא, וְאַדְלִיק בּוֹצִינִין לְעֵילָא. דְּכֵהֵן גָּדוֹל שְׁלִים בְּשָׁלִימוֹ דו' יוֹמִין עֲלָאִין, וְלֹאֲתַעֲטָרָא עַל כֵּלָּא.

לשון הקודש

וִרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן וְגו'. וּמִשּׁוּם כֶּךָ כִּי עֲמָךְ מְקוֹר חַיִּים, וְעַל זֶה בְּאוּרְךָ נִרְאָה אוֹר. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, כִּי עֲמָךְ מְקוֹר חַיִּים – זֶה הַכֵּהֵן הַגָּדוֹל לְמַעְלָה, בְּנִגְדּוֹ כֵּהֵן גָּדוֹל לְמַטָּה. מִשּׁוּם כֶּךָ מִשְׁפִּיעַ הַכֵּהֵן שְׁמֵן מִשְׁחַת קֹדֶשׁ עֲלִיּוֹן לְמַטָּה וּמִדְּלִיק מְנוֹרוֹת לְמַעְלָה. שֶׁהַכֵּהֵן הַגָּדוֹל שְׁלֵם בְּשָׁלְמוֹת שֶׁל שְׂבַעַת הַיָּמִים הָעֲלִיוֹנִים, וְלֹאֲתַעֲטָר עַל הַכֵּל.

שְׂכַתוֹב ^(בראשית א) וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב. וּמֵאוֹתוֹ אוֹר עֲתִידִים יִשְׂרָאֵל לְהֵאִיר בְּעוֹלָם הַבָּא.

דְּבַר אַחֵר כִּי עֲמָךְ מְקוֹר חַיִּים וְגו' – זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא עֵץ עֲלִיּוֹן בְּאִמְצַע הַגֶּן שְׂאוֹתוֹ אֶת כָּל הַצְּדָדִים. מַה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁאֵחָזוּ בּוֹ אוֹתוֹ ^(בארות) מְקוֹר חַיִּים, וּמַעֲטַר אוֹתוֹ בְּעֵטְרוֹת עֲלִיוֹנוֹת סָבִיב הַגֶּן כְּמוֹ אִם שְׁמַעֲטַרְתָּ אֶת בְּנֵה עַל הַכֵּל. זֶהוּ שְׂכַתוֹב ^(שיר א) צִאֲנָה

לִקְבֹּל דָּא שְׁבַעַת יָמֵי מְלוּאִים, לְכַהֲנָא דְלִתְתָּא,
 לְאַשְׁתַּכְּחָא כָּלָא בְּגוּוּנָא דְלַעִילָא. וְעַל דָּא
 יָמֵי מְלוּאִים אֶקְרוּן: יוֹמֵי אֲשִׁלְמוּתָא, בְּגִין
 דִּישְׁתַּלִּים כַּהֲנָא בְּשָׂאָר יוֹמִין אַחֲרֵינִין, לְאַשְׁלֵמָא
 שְׁבַעָה בַּחֲדָא. וְאַלִּין יָמֵי מְלוּאִים אֶקְרוּן, בְּגִין
 דְּאַתְאַחֲדוּן שָׂאָר אַחֲרֵינִין בֵּיתָה. מָאִי קָא מִיִּירִי. דְּכִד
 כַּהֲנָא אַתְעֵר, כָּל שָׂאָר אַחֲרֵינִין מִתְעַרִּין עִמֵּיהָ.

וּבְגִין כִּד כְּתִיב וּמִפֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְגו', עַד יוֹם
 מְלֹאת וְגו'. שְׁבַעָה יוֹמִין וְדָאִי, כִּדִּין
 אַתְעֵטָר כַּהֲנָא לְתַתָּא בְּכָלָא, בְּגוּוּנָא דְלַעִילָא. בְּגִין
 דְּבִשְׁעָתָא דְכַהֲנָא דְלִתְתָּא אַתְעֵר, כָּלָא יִתְעַרְוּן עַל
 יְדֵיהָ לַעִילָא, וַיִּשְׁתַּכְּחוּן בִּרְכָּאן לַעִילָא וְתַתָּא.

רַבִּי אַבָּא אָמַר, מָאִי שָׁנָא דְמִשַּׁח מֹשֶׁה לְאַחֲרֹן.
 אֵלָא, בְּגִין דְּאִיהוּ בָּרָא דְהֵהוּא (ס"א אַחֲד)

לשון הקודש

הָאַחֲרִים מִתְעוֹרְרִים עִמּוֹ.
 וּמִשּׁוּם כִּד כְּתוּב, וּמִפֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד
 וְגו', עַד יוֹם מְלֹאת וְגו'. שְׁבַעָה יָמִים
 וְדָאִי, וְאִזּוּ מִתְעַטָּר הַכֹּהֵן לְמִטָּה בְּכָל כְּמוֹ
 שְׁלֻמְעֵלָה. מִשּׁוּם שְׁבִשְׁעָה שְׁמִתְעוֹרֵר
 הַכֹּהֵן שְׁלֻמְעֵלָה, הַכֹּל יִתְעוֹרְרוּ עַל יְדוֹ
 לְמַעְלָה, וַיִּמְצְאוּ בְּרִכּוֹת לְמַעְלָה וּלְמִטָּה.
 רַבִּי אַבָּא אָמַר, מַה שׁוֹנָה שְׁמִשַּׁח מֹשֶׁה

כְּנֶגֶד זֶה שְׁבַעָה יָמֵי מְלוּאִים לְכַהֵן
 שְׁלֻמְעֵלָה, שִׁימְצָא הַכֹּל כְּמוֹ שְׁלֻמְעֵלָה.
 וְעַל זֶה יָמֵי הַמְלוּאִים נִקְרְאוּ יָמֵי
 הַהִשְׁלָמָה, כִּדִּי שִׁישְׁתַּלֵּם הַכֹּהֵן בְּשָׂאָר
 הַיָּמִים הָאַחֲרִים לְהַשְׁלִים שְׁבַעָה כְּאַחֵר.
 וְאַלֶּה נִקְרְאוּ יָמֵי מְלוּאִים, מִשּׁוּם
 שְׁאוּחִזִּים בּוֹ שָׂאָר הָאַחֲרִים. מַה זֶה
 אָמַר? שְׁכִשְׁהִכְהוּן מִתְעוֹרֵר, כָּל שָׂאָר

בְּהוּא) אַתֶּר מִקּוֹרָא דְחַיִּי. וּבְתִיב (ישעיה סג) מוֹלִיד לַיָּמִין
מֹשֶׁה זְרוּעַ תַּפְאֲרָתוֹ. וּמֹשֶׁה שְׁמֵשׁ כָּל אֵינוֹן שְׁבַעַת
יָמֵי מְלוּאִין, לְאַשְׁרָאָה כָּלָא עָמִיה דְאַהֲרֹן.

רַבִּי חֲזַקְיָה הָזֵה יְתִיב קָמִי דְרַבִּי אֶלְעָזָר, אָמַר
לֵיהּ, כַּמָּה נְהוּרִין אַתְבָּרִיאֻ עַד לָא אַבְרִי
עָלְמָא. אָמַר לֵיהּ שְׁבַעָה. וְאַלִין אֵינוֹן: אֹר תוֹרָה.
אֹר גִּיהֶנֶם. אֹר גֵּן עֵדֶן. אֹר כֶּסֶף הַכְּבוֹד. אֹר
בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. אֹר תְּשׁוּבָה. אֹרֻ שָׁל מַשִּׁית. וְאַלִין
אַתְבָּרִיאֻ עַד לָא אַתְבָּרִי עָלְמָא. שְׁבַעָה נְהוּרִין
בוֹצִינִין אַתְאַחֲדוּ בֵּיהּ בְּאַהֲרֹן, וְהוּא אֲדָלִיק בוֹצִינִין
מַעֲיֵלָא לְתַתָּא.

רַבִּי אֶלְעָזָר פִּתַּח (קהלת ג) הַכֵּל הָיָה מִן הָעֵפֶר וְהַכֵּל
שָׁב אֶל הָעֵפֶר. הָא תַנִּינָן, הַכֵּל הָיָה מִן
הָעֵפֶר, אֶפִּילוּ גִלְגָּל חֲמָה. מָאן הָעֵפֶר. הַהוּא
דְּשָׂרְיָא תַחוּת בְּרִסִּי יִקְרָא קַדִּישָׁא.

לשון הקודש

הם: אור תורה, אור גיהנם, אור גן עדן,
אור כסא הכבוד, אור בית המקדש, אור
תשובה, אורו של משיח. ואלה נבראו
במרים שנברא העולם. שבעה אורות
ומאורות שנאחזו באהרן, והוא מדליק
מנורות ממעלה למטה.

רַבִּי אֶלְעָזָר פִּתַּח, (קהלת ג) הַכֵּל הָיָה מִן
הָעֵפֶר וְהַכֵּל שָׁב אֶל הָעֵפֶר. הָרִי שְׁנִינָן,

את אהרן? אלא משום שהוא הבן של
אותו (אחיו באותו) מקום מקור החיים,
ובתוב (ישעיה סג) מוֹלִיד לַיָּמִין מֹשֶׁה זְרוּעַ
תַּפְאֲרָתוֹ. וּמֹשֶׁה שְׁמֵשׁ כָּל אוֹתָם יָמֵי
מְלוּאִים, לְהַשְׁרוֹת הַכֵּל עִם אַהֲרֹן.

רַבִּי חֲזַקְיָה הָיָה יוֹשֵׁב לִפְנֵי רַבִּי אֶלְעָזָר.
אָמַר לוֹ, כַּמָּה אֹרוֹת נִבְרְאוּ מִרֵם
שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם? אָמַר לוֹ, שְׁבַעָה. וְאַלֹ

בְּסִפְרָא דְּבִי רַב יִיסָא סָבָא, הִכֵּל הָיָה מִן הָעֶפֶר,
 אֶתְר דְּכַנִּישׁ לְכָלָא, מְלָמֵד, דִּנְפָקוּ
 שְׂבִילִין לְהָאִי סִטְרָא וּלְהָאִי סִטְרָא, וְאֶתְכַנְשׁוּ
 לְאַנְהָרָא, בְּעֶפֶרָא דָּא דְּזִרְקִין לָהּ לְכָל עֵבֶר. וְעַל
 דָּא הִכֵּל הָיָה מִן הָעֶפֶר, וְהִכֵּל שָׁב אֶל הָעֶפֶר וּדְאִי.
 אֶלָּא מִן הָעֶפֶר, דְּבִי מִקְדָּשָׁא קֳדִישָׁא. וְהָאִי עֶפֶר
 מִעֶפֶרָא עֲלָאָה, בְּמָה דְּאֵת אָמַר (אִיּוֹב
 כח) וְעִפְרוֹת זָהָב לוֹ. בְּמָה דְּאֶשְׁתַּבַּח עוֹבְדָא לְתַתָּא,
 הָכִי נָמִי הוּא לְעִילָא כְּגִזְוֵנָא דָּא. וְאוֹקִימְנָא עֶפֶר,
 עֶפֶר דְּבִי מִקְדָּשָׁא. דְּעֲלָמָא דָּא בְּה' אֶתְבְּרִי. וְעַל
 דָּא, אֶפִּילוּ גִלְגֵּל חֲמָה. בְּמָה דְּאֵת אָמַר, אֵלֶּה
 תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהִבְרָאָם, בְּה' בְּרָאָם.
 וּבְגִינִי כֵךְ, הִכֵּל הָיָה מִן הָעֶפֶר. מָאן עֶפֶר. הֵחֱוָא
 דְּשָׂרֵי תַּחֲת פְּרָסִי יִקְרָא קֳדִישָׁא.

לשון הקודש

הַקְדוּשׁ. וְהָעֶפֶר הָיָה מִהָעֶפֶר הָעֲלִיּוֹן, כְּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר (אִיּוֹב כח) וְעִפְרוֹת זָהָב לוֹ. כְּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר מַעֲשֵׂה לְמַטָּה, כֵּךְ הוּא לְמַעְלָה
 כְּמוֹ זֶה. וּבִאֲרָנוּ עֶפֶר, עֶפֶר שֶׁל בֵּית
 הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁהָעוֹלָם הָיָה נִבְרָא בְּה"א. וְעַל
 זֶה – אֶפִּילוּ גִלְגֵּל חֲמָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר אֵלֶּה
 תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהִבְרָאָם – בְּה'
 בְּרָאָם. וּמִשּׁוֹם כֵּךְ, הִכֵּל הָיָה מִן הָעֶפֶר.
 אִיזוֹה עֶפֶר? אוֹתוֹ שְׂשֻׁרוֹי תַּחַת כֶּסֶף
 הַכְּבוֹד הַקְדוּשׁ.

הִכֵּל הָיָה מִן הָעֶפֶר – אֶפִּילוּ גִלְגֵּל חֲמָה.
 מִי הָעֶפֶר? אוֹתוֹ שְׂשֻׁרוֹי תַּחַת כֶּסֶף
 הַכְּבוֹד הַקְדוּשׁ.

בְּסִפְרָא שֶׁל רַב יִיסָא סָבָא, הִכֵּל הָיָה מִן
 הָעֶפֶר – מְקוֹם שְׂבוּנָם אֵת הִכֵּל. מְלָמֵד
 שֶׁיֵּצְאוּ שְׂבִילִים לְצַד הָזֶה וּלְצַד הָזֶה,
 וְהַתְכַנְּסוּ לְהָאִיר כְּמוֹ הָעֶפֶר הָזֶה
 שֶׁזִּירְקִים אוֹתוֹ לְכָל עֵבֶר. וְעַל זֶה, הִכֵּל
 הָיָה מִן הָעֶפֶר, וְהִכֵּל שָׁב אֶל הָעֶפֶר וּדְאִי.
 אֶלָּא מִן הָעֶפֶר – שֶׁל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ

בְּתִיב (שיר השירים ד) **בְּלֶךְ יָפָה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵין בָּךְ.**
בְּלֶךְ יָפָה רַעֲיָתִי, דָּא בְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל. וּמוֹם
אֵין בָּךְ, אֱלוֹ סִנְהֶדְרִין דְּאֵינוּן לְקַבִּיל שְׂבָעִין וּתְרִין
שְׂמָחָן. שְׂבָעִין נֶפֶשׁ דִּנְחָתוּ עִם יַעֲקֹב, וְקוּדְשָׁא
בְּרִיד הוּא עַל כֵּלָּא. וְעַל דָּא אֵין בּוֹדֵקִין מִן
הַסִּנְהֶדְרִין וּלְמַעְלָה.

תַּנּוּ, בְּתִיב (שמות יט) **וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מַמְלָכַת**
בְּחֵנִים וְגוֹי קָדוֹשׁ. מָאן מַמְלָכַת בְּחֵנִים.
בְּמָה דְאַתְּ אָמַר, זֹאת מִשְׁחַת אַהֲרֹן וּמִשְׁחַת
בְּנָיו, דִּבְדֵּי אַתְּבָרְכָא בְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל עַל יְדֵא
דְּבַחֲנִי, בְּדִין אַתְּקָרִי עַל שְׂמִיחֹן, הָדָא הוּא
דְּבַתִּיב מַמְלָכַת בְּחֵנִים.

רַבִּי שְׂמַעוֹן אָמַר, תָּא חַיִּי, מַלְכוּת בְּחֵנִים לֹא
אֶקְרִי, אֶלָּא מַמְלָכַת, דְּאִמְלִיכוּ לָהּ בְּחֵנִי,
וְעַבְדּוּ לָהּ גְּבוּרְתָּא עַל כֵּלָּא. אֲבָל מַלְכוּת בְּחֵנִים

לשון הקודש

מַמְלָכַת בְּחֵנִים וְגוֹי קָדוֹשׁ. מִי זֶה מַמְלָכַת
 בְּחֵנִים? כִּמּוֹ שְׁנַאמַר, זֹאת מִשְׁחַת אַהֲרֹן
 וּמִשְׁחַת בְּנָיו. שְׂבָשְׂמַתְבָּרְכַת בְּנִסַּת
 יִשְׂרָאֵל עַל יַד הַבְּחֵנִים, אִזּוּ נִקְרְאָת עַל
 שְׂמֵם, וְהוּא שְׂבַתוֹב מַמְלָכַת בְּחֵנִים.

רַבִּי שְׂמַעוֹן אָמַר, בֵּא רְאֵה, מַלְכוּת
בְּחֵנִים לֹא נִקְרְאָת, אֶלָּא מַמְלָכַת,
 שְׂהַמְלִיכוּ אוֹתָהּ הַבְּחֵנִים וְעָשׂוּ אוֹתָהּ

כְּתוּב (שיר ד) **בְּלֶךְ יָפָה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵין**
בָּךְ. בְּלֶךְ יָפָה רַעֲיָתִי - זֶה בְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל.
וּמוֹם אֵין בָּךְ - אֱלוֹ סִנְהֶדְרִין, שְׂהֵם כְּנָגֵד
שְׂבָעִים וּשְׁנַיִם שְׂמוֹת. שְׂבָעִים נֶפֶשׁ
שְׂיָרְדוּ עִם יַעֲקֹב, וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל
כֵּלָּם. וְעַל זֶה אֵין בּוֹדֵקִין מִן הַסִּנְהֶדְרִין
וּלְמַעְלָה.

שְׁנֵינּוּ, כְּתוּב (שמות יט) **וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי**

לֹא אֶקְרִי, דִּהָא מִן הַשָּׁמַיִם אֶקְרִי מַלְכוּת, מַלְכוּת שָׁמַיִם וְדָאִי. וְהָכָא מַמְלָכַת, בְּמָה דְּאֵת אָמַר דְּבִהְיִי אֲמִלְכוּ לָהּ, וּמִחֲבָרָאן לָהּ בְּמִלְכָּא, וּבְדִין הִיא מַמְלָכַת, עַל כָּל גְּנוּזֵי מִלְכָּא. מַמְלָכַת עַל כָּל זִינֵי מִלְכָּא. (דף ל"ה ע"א) מַמְלָכַת בְּעֵלָאִי וְתַתָּאִי. מַמְלָכַת עַל כָּל עֲלָמָא.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, בְּתִיב (עמוס ט) וְאֶגְדָּתוֹ עַל אֶרֶץ יִסְדָּה. וְאֶגְדָּתוֹ: כִּד אֲזִדְּווג מִלְכָּא לְקַבְּלָהּ, בְּכָל אֵינוֹן עֲטָרִין קְדִישִׁין, בְּכִנּוּפִיא חַד, בְּדִין וְאֶגְדָּתוֹ בְּתִיב.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, וְאֶגְדָּתוֹ: בְּמָה דְּאֵת אָמַר, (שמות יב) וּלְקַחְתֶּם אֶגְדַּת אֲזוּב. מָאִי קָא מִיִּירִי. דְּכִד מִתְחַבְּרָאן בַּחֲדָא, וְאֶתְבָּרְכָא מִנִּייהוּ, בְּדִין שְׁלֵטָא עַל כָּלָא, וְנִהְרָא לְעִילָא וְתַתָּא. וְכָלָא

לשון הקודש

על כל העולם.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, בְּתוּב (עמוס ט) וְאֶגְדָּתוֹ עַל אֶרֶץ יִסְדָּה. וְאֶגְדָּתוֹ – בְּשִׁמְזוּג הַמֶּלֶךְ בְּנִגְדָּה בְּכָל אוֹתָן הָעֲטוֹת הַקְּדוּשׁוֹת בְּכִנּוּם אֶחָד, אֲזִי וְאֶגְדָּתוֹ בְּתוּב.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, וְאֶגְדָּתוֹ – כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וּלְקַחְתֶּם אֶגְדַּת אֲזוּב. מַה זֶה אוֹמֵר? שֶׁשְּׁמֵתְחַבְּרִים בְּאֶחָד וּמִתְבָּרְכִת מֵהֶם,

גְּבִירָה עַל הַכָּל. אֲבָל מַלְכוּת בְּהִנּוּם לֹא נִקְרָאת, שֶׁהֲרִי מִן הַשָּׁמַיִם נִקְרָאת מַלְכוּת, מַלְכוּת שָׁמַיִם וְדָאִי. וְכָאן מַמְלָכַת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר שְׂכֵהֲנִים הַמְּלִיכִיכוֹ אוֹתָהּ, וּמִחֲבָרִים אוֹתָהּ עִם הַמֶּלֶךְ, וְאִזּוּ הִיא מַמְלָכַת עַל כָּל גְּנוּזֵי הַמֶּלֶךְ. מַמְלָכַת עַל כָּל כְּלֵי זִינּוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ. מַמְלָכַת בְּעֵלְיוֹנִים וּבִתְחַתּוֹנִים. מַמְלָכַת

בְּשַׁעֲתָא דְּכַהֲנָא פָּלַח פּוֹלְחָנָא, וְאַקְרִיב קַרְבָּנָא,
וְאַקְטַר קְטֹרֶת, וּמִכּוּזָּן מִלִּין לְקַרְבָּא כֹּלָא בְּחֻדָּא.
בְּדִין בְּתִיב, וְאַגְדָּתוֹ עַל אֶרֶץ יִסְדָּה.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, בַּד נָטַל אַהֲרֹן כֹּלָא נִטְלִין עִמִּיה, עַד דְּאַתְבָּרְכָא בְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, וְאַתְבָּרְכָּאן עֲלָאי וְתַתָּאי. בְּדִין בְּתִיב, (תהלים קלה) בָּרוּךְ יי' מִצִּיּוֹן שׁוֹבֵן יְרוּשָׁלַם הַלְלוּיָהּ. (תהלים עב) וּבָרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם וְיִמְלֹא כְבוֹדוֹ אֶת כָּל הָאָרֶץ אָמֵן וְאָמֵן.

רַבִּי אֶלְעָזָר הָהוּא אָזִיל מִקְפּוֹטְקִיָּא לָלוּד, וְהוּו עִמִּיה רַבִּי יִיסָא וְרַבִּי חֲזַקְיָה. פִּתַּח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (ישעיה נא) וְאֲשִׁים דְּבָרִי בְּפִיךָ וּבְצֵל יָדִי בְּסִיתִיךָ וְגו'. תַּנִּינָן, כָּל בַּר נֶשׁ דְּאַשְׁתַּדֵּל בְּמִלִּי דְּאוֹרֵייתָא, וְשִׁפּוּתִיָּה מְרַחֲשָׁן אוֹרֵייתָא, קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חֲפָזָא עָלֶיהָ, וְשְׂכִינְתָּא פְּרָשָׁא עָלֶיהָ.

לשון הקודש

יְרוּשָׁלַם הַלְלוּיָהּ. (שם עב) וּבָרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ וְיִמְלֹא כְבוֹדוֹ אֶת כָּל הָאָרֶץ אָמֵן וְאָמֵן. רַבִּי אֶלְעָזָר הָהוּא הוֹלֵךְ מִקְפּוֹטְקִיָּא לָלוּד, וְהָיוּ עִמּוֹ רַבִּי יִיסָא וְרַבִּי חֲזַקְיָה. פִּתַּח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (ישעיה נא) וְאֲשִׁים דְּבָרִי בְּפִיךָ וּבְצֵל יָדִי בְּסִיתִיךָ וְגו'. שְׁנִינּוּ, כָּל אֶדָם שִׁמְשֵׁתְדֵל בְּדְבָרֵי תוֹרָה וְשִׁפְתוֹתָיו מְרַחֲשׁוֹת תוֹרָה, הַקְדוּשׁ בָּרוּךְ הוּא מְכַסֶּה עָלָיו, וְשְׂכִינְתָּה פּוֹרְשֶׁת בְּנִפְיָהּ עָלָיו.

אָזִי שׁוֹלֶטֶת עַל הַכֹּל וּמֵאִירָה לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה, וְהַכֹּל בְּשַׁעָה שֶׁהִכְהֵן עוֹבֵד אֶת הָעֲבוּדָה וּמִקְרִיב קֶרְבָּן וּמִקְטִיר קְטֹרֶת וּמִכּוּזָּן דְּבָרִים לְקַרֵּב הַכֹּל בְּאַחַד. אָזִי כְּתוּב, וְאַגְדָּתוֹ עַל אֶרֶץ יִסְדָּה.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, בְּשִׁנּוּסַע אַהֲרֹן, הַכֹּל נֹסְעִים עִמּוֹ, עַד שְׁמַתְבָּרְכַת בְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל וּמִתְבָּרְכִים עֲלִיוֹנִים וְתַתְּחוֹנִים, אָזִי כְּתוּב (תהלים קלה) בָּרוּךְ ה' מִצִּיּוֹן שׁוֹבֵן

גִּדְּפָהָא, הָדָא הוּא דְּכְתִיב וְאָשִׁים דְּבָרִי בְּפִיךָ
 וּבְצֵל יָדִי בְּסִיתִיךָ. וְלֹא עוֹד, אֵלָּא דְּהוּא מְקִיִּים
 עָלְמָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חֲדִי עֲמִיה, בְּאֵלוֹ
 הֵהוּא יוֹמָא נָטַע שְׁמִיָּא וְאַרְעָא. הָדָא הוּא
 דְּכְתִיב, (ישעיה נא) לְנִטּוּעַ שָׁמַיִם וְלִיסוּד אֶרֶץ וְלֵאמֹר
 לְצִיּוֹן עַמִּי אַתָּה.

מִכָּאן אֲזִלְיָנָא, דִּישְׂרָאֵל אֶקְרוֹן בְּשֵׁמָא דְּצִיּוֹן,
 דְּכְתִיב וְלֵאמֹר לְצִיּוֹן עַמִּי אַתָּה, וְחֲמִינָא
 דְּכִנְסַת יִשְׂרָאֵל אֶקְרִי בְּשֵׁמָא דְּצִיּוֹן, דְּכְתִיב, (ישעיה
 א) צִיּוֹן בְּמִשְׁפַּט תִּפְדֶּה וְשָׁבִיָּה בְּצִדְקָה.

תְּנִי פֶתַח וְאֹמֶר, (ישעיה ח) צוּר תַּעֲוֹדָה חֲתוּם תּוֹרָה
 בְּלִמּוּדֵי. צוּר תַּעֲוֹדָה. דָּא סְחָדוּתָא דְּדָוִד,
 דְּכְתִיב, (תהלים קלב) וְעֵדוּתִי זֹו אֶלְמִדָּם. צוּר: הִיא
 קְשׁוּרָא, בְּמֵאן דְּקָטַר קְטוּרָא בְּאַתֵּר חֵד. חֲתוּם
 תּוֹרָה בְּלִמּוּדֵי. חֲתוּם תּוֹרָה: חֲתִימָה דְּאוּרִייתָא,

לשון הקודש

וְרֵאִיתִי שְׂכֻנַּת יִשְׂרָאֵל נִקְרְאת בְּשֵׁם
 שֶׁל צִיּוֹן, שְׂכֻתוֹב (שם א) צִיּוֹן בְּמִשְׁפַּט
 תִּפְדֶּה וְשָׁבִיָּה בְּצִדְקָה.

עוֹד פֶּתַח וְאֹמֶר, (שם ח) צוּר תַּעֲוֹדָה חֲתוּם
 תּוֹרָה בְּלִמּוּדֵי. צוּר תַּעֲוֹדָה – זֹו עֵדוּת שֶׁל
 דָּוִד, שְׂכֻתוֹב (תהלים קלב) וְעֵדוּתִי זֹו
 אֶלְמִדָּם. צוּר – הִיא קְשׁוּרָא, כְּמוֹ שְׁקוּשֵׁר
 קֶשֶׁר בְּמִקּוֹם אֶחָד. חֲתוּם תּוֹרָה בְּלִמּוּדֵי.

זֶהוּ שְׂכֻתוֹב וְאָשִׁים דְּבָרִי בְּפִיךָ וּבְצֵל יָדִי
 בְּסִיתִיךָ. וְלֹא עוֹד, אֵלָּא שְׂכֻתוֹב מְקִיִּים אֶת
 הָעוֹלָם, וְהַקּוּדֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂמַח עִמּוֹ
 בְּאֵלוֹ אוֹתוֹ יוֹם נָטַע שָׁמַיִם וְאַרְץ. וְהוּ
 שְׂכֻתוֹב (שם) לְנִטּוּעַ שָׁמַיִם וְלִיסוּד אֶרֶץ
 וְלֵאמֹר לְצִיּוֹן עַמִּי אַתָּה.

מִכָּאן לְמַדְנֵנוּ שִׁישְׂרָאֵל נִקְרְאוּ בְּשֵׁם שֶׁל
 צִיּוֹן, שְׂכֻתוֹב וְלֵאמֹר לְצִיּוֹן עַמִּי אַתָּה.

וְכָל נָגִידוֹ וְרָבוֹ דְּנָגִיד מְלָעִילָא, בָּאָן (נ"א ב"ן) חֲתִימָה
 דִּילִיָּה. בְּלִמּוּדֵי. בְּגִין דְּתַמָּן אֶתְכַּנֵּשׁ רָבוּ וּמִשְׁחָא,
 בֵּין תִּרִין קִיָּמִין, דְּתַמָּן שְׂרִיין, אֶתֶר כְּנִישׁוֹ דְּכָל
 רְבוֹת וּמִשְׁחָ דְּנָגִיד מְלָעִילָא, לְאַשְׁדָּאָה לִיָּה בְּפּוּמָא
 דְּאַמָּה, וּלְאַרְקָא לִיָּה בְּחָאֵי תַעוּדָה. וּכְדִין אֶתְקַשְׁר
 בְּלֹא קֶשֶׁרָא חַד מְהִימְנָא.

תָּא חָזִי, מַה בֵּין אֵינוֹן דְּמִשְׁתַּדְּלִי בְּאוּרִייתָא,
 לְנָבִיאֵי מְהִימְנִי. אֵינוֹן דְּמִשְׁתַּדְּלִי בְּאוּרִייתָא,
 עֲדִיפִי מִנְּבִיאֵי בְּכָל זְמָנָא. מָאִי טַעְמָא. דְּאֵינוֹן
 קִיָּמִי בְּדִרְגָּא עֲלָאָה, יִתִּיר מִנְּבִיאֵי, אֵינוֹן
 דְּמִשְׁתַּדְּלִי בְּאוּרִייתָא קִיָּמִי לְעִילָא, בְּאַתְרָא דְּאַקְרִי
 תּוֹרָה, (נ"א תפארת) דְּהוּא קִיּוּמָא דְּכָל מְהִימְנוּתָא.
 וּנְבִיאֵי קִיָּמִי לְתַתָּא, בְּאַתְרָא דְּאַקְרוֹן נֶצַח וְהוּד. וְעַל
 דָּא (אֶקְרוֹן), אֵינוֹן דְּמִשְׁתַּדְּלִי בְּאוּרִייתָא, עֲדִיפִי

לשון הקודש

בתורה לנביאים נאמנים. אותם
 שמשתדלים בתורה עדיפים מנביאים
 בכל פעם. מה הטעם? שהם עומדים
 בדרגה עליונה יותר מנביאים, אלו
 שמשתדלים בתורה עומדים למעלה,
 במקום שנקרא תורה, (תפארת) שהוא
 קיומה של כל האמונה, ונביאים עומדים
 למטה במקום שנקראו נצח והוד. ועל בן
 (נקרא) אותם שמשתדלים בתורה עדיפים

חתום תורה – חתימה של התורה, וכל
 שפע ומשחת שמן ששופעים מלמעלה,
 באיזו (ב"ן) חתימה שלו? בלמדי. משום
 ששם מתכנס שמן משחה בין שני
 עמודים ששם שורים, מקום הכנסו של
 כל שמן משחה ששופע ממעל, לשפוד
 אותו לפי האמה ולהריק אותו בתעודה
 הזאת, ואז נקשר הכל קשר אחד נאמן.
 בא וראה מה בין אותם שמשתדלים

מִנְבִּיאִי, וְעֲלֵאִין מִנְהוֹן יְתִיר. דְּאֵלִין קַיִּמִּין לְעִילָא,
וְאֵלִין קַיִּמִּין לְתַתָּא. אֵינּוֹן דְּאִמְרֵי מַלְיָן בְּרוּחַ
הַקֹּדֶשׁ, קַיִּמִּי לְתַתָּא מִבְּלָהוּ. (וְעַל דָּא).

זָכֵאִין אֵינּוֹן דְּמִשְׁתַּדְּלִי בְּאוֹרֵייתָא, דְּאֵינּוֹן בְּדִרְגָּא
עֲלָאָה יְתִיר עַל בִּלְא. (וְעַל דָּא) מָאן דְּלָעִי
בְּאוֹרֵייתָא, לֹא אַעֲטִיד לֹא לְקַרְבָּנִין, וְלֹא לְעֲלוּוֹן.
דִּהָא אוֹרֵייתָא עָדִיף מִבִּלְא, וְקִשּׁוּרָא דְּמִהִימְנוּתָא
דְּבִלְא. וְעַל דָּא כְּתִיב, (משלי ג) דְּרָכֶיהָ דִּרְכֵי נֹעַם וְכָל
נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם. וְכְּתִיב, (תהלים קיט) שָׁלוֹם רַב לְאוֹהֲבֵי
תוֹרָתְךָ וְאֵין לָמוֹ מִכְּשׁוֹל.

עַד דִּהּוּ אֲזִלִּי, אֶשְׁכַּחוּ חַד גִּבְרָא דִּהּוּה אָתִי,
וְתַלְת עֲנָפֵי הָדָם בִּידֵיהָ, קָרִיבו גִּבְיָהּ, אָמְרוּ
לִיה לָמָּה לָךְ הָאִי. אָמַר לְרִיוּחָא אוֹבְדָא. אָמַר רַבִּי
אֶלְעָזָר שְׁפִיר קֶאֱמַרְתָּ. אֲבָל תַּלְת אֵלִין לָמָּה. אָמַר
לִיה, חַד לְאַבְרָהָם. חַד לְיִצְחָק, וְחַד לְיַעֲקֹב.

לשון הקודש

וְקִשְׁרָא שֶׁל הָאִמּוּנָה שֶׁל הַכֹּל. וְעַל זֶה
כְּתוּב, דְּרָכֶיהָ דִּרְכֵי נֹעַם וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ
שָׁלוֹם. וְכְּתוּב, (תהלים קיט) שָׁלוֹם רַב
לְאוֹהֲבֵי תוֹרָתְךָ וְאֵין לָמוֹ מִכְּשׁוֹל.

עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, מִצָּאוּ אִישׁ אֶחָד שֶׁהָיָה
בָּא וּשְׁלָשָׁה עֲנָפֵי הָדָם בִּידּוֹ. קָרְבוּ אֵלָיו,
אָמְרוּ לוֹ, לָמָּה לָךְ אֵת אֵלֶּה? אָמַר,
לְהַרְוִית אַבְדָּה. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, יָפָה

מִנְבִּיאִים, וְעֲלוּוֹנִים יוֹתֵר מֵהֶם. שָׁאֵלוּ
עוֹמְדִים לְמַעְלָה, וְאֵלוּ עוֹמְדִים לְמַטָּה.
וְאוֹתָם שְׁאוּמְרִים דְּבָרִים בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ,
עוֹמְדִים לְמַטָּה מִכֻּלָּם.

אֲשֶׁרִי אוֹתָם שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בְּתוֹרָה, שֶׁהֵם
בְּדִרְגָּה יוֹתֵר עֲלוּוֹנָה עַל הַכֹּל. מִי שֶׁעוֹסֵק
בְּתוֹרָה, לֹא צָרִיךְ לֹא לְקַרְבָּנוֹת וְלֹא
לְעוֹלוֹת, שֶׁהָיָה תוֹרָה עֲדִיפָה מִהַכֹּל,

וְקִשְׁרָנָא לְהוּ בְּחֵדָא, וְאַרְחָנָא בְּהוּ. בְּגִין
 דְּבִתִּיב, (שיר השירים א) לָרִית שְׁמָנִיד טוֹבִים שְׁמֵן תוֹרַק
 שְׁמֵד. בְּגִין דְּבִתְּהִי רִיחָא, אֲתִקְיִים חוּלְשָׁא דְנִפְשָׁא,
 וּבְהִימְנוּתָא דָּא אֲתִקְיָמָא, וְאַתְנַגִּידוּ בְּרַכָּאן מֵעִילָא
 וְתִתָּא. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר זַכָּאָה חוּלְקִיָּהוּן (דף ע"ב)
 דִּישְׂרָאֵל בְּעָלְמָא דִּין וּבְעָלְמָא דְאַתִּי.

תָּא חֲזִי, לִית עָלְמָא (נ"א נפשא) מִתְקַיָּמָא, אָלָא עַל
 רִיחָא, וּמִרִּיחָא דָּא אֲשֶׁתְּמוּדְעָא רִיחָא אַחֲרָא.
 דִּהָא בְּשַׁעְתָּא דְנִפִּיק שַׁבָּתָא, (נִתְפָּרְדָּה חֲתִיבִילָה) וְסִלְקָא
 נִפְשָׁא יְתִירָא, וְאַשְׁתְּאַרּוֹן נִפְשָׁא וְרוּחָא מִתְפָּרְשָׁן
 עֲצִיבִין, אָתָּא רִיחָא דָּא, וּמִתְקַרְבֵּן דָּא בְּדָא וְחֵדָאן.
 וְעַל דָּא, בְּעִי רוּחָא בְּתַר רוּחָא, לְקַבְּלָא רִיחָא, בִּינּוֹן
 דְּאַתְקַבֵּל רִיחָא מִתְקַרְבֵּן בְּחֵדָא וְחֵדָאן. כִּי הֵא
 גִּוּוֹנָא רִיחָא דְקוֹרְבָנָא, בְּרִיחָא (דָּא) מִתְקַרְבִּין כֹּלָא
 בְּחֵדָא, וּמִתְלַהֲטֵן בּוֹצִינִי וְחֵדָאן.

לשון הקודש

יִשְׂרָאֵל בְּעוֹלָם הָזֶה וּבְעוֹלָם הַבָּא.
 בָּא רָאָה, אֵין הָעוֹלָם (הַנֶּפֶשׁ) מִתְקִים אֵלָא
 עַל רִית, וּמִהָרִית הָזֶה נִדְּעָ רִית אַחֵר.
 שְׁהִי בְּשַׁעָה שְׂיוּצָאת שַׁבָּת (נִתְפָּרְדָּה חֲתִיבִילָה)
 וְעוֹלָה הַנֶּפֶשׁ הִתְרָה, וְנִשְׁאַרּוּ הַנֶּפֶשׁ
 וְהָרוּחַ גִּפְרָדוֹת עֲצוּבוֹת, בָּא הָרִית הָזֶה,
 וּמִתְקַרְבִּים זֶה לָזֶה וְשִׁמְחִים. וְעַל זֶה צָרִיד
 רוּחַ אַחֵר רוּחַ, לְקַבֵּל רִית. בִּינּוֹן שְׁמִתְקַבֵּל

אֲמַרְתָּ, אָבֵל שְׁלֹשָׁה אֲלֵה לְשֵׁם מַה? אָמַר
 לוֹ, אַחֵר לְאַבְרָהָם, אַחֵר לְיִצְחָק, וְאַחֵר
 לְיַעֲקֹב, וְקִשְׁרֵתִי אוֹתָם יַחַד וְהִרְחַתִּי
 בָּהֶם, מִשּׁוֹם שַׁבָּתוֹב (שיר א) לָרִית שְׁמָנִיד
 טוֹבִים שְׁמֵן תוֹרַק שְׁמֵד. מִשּׁוֹם שְׁפָרִית
 הָזֶה עוֹמְדָת חֲלֹשֶׁת הַנֶּפֶשׁ, וּבְאַמוּנָה הִזּוּ
 מִתְקַיָּמָת, וְשׁוֹפְעוֹת בְּרָכוֹת מִמַּעַלָּה
 וּמִמָּטָה. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֲשֶׁרִי חֲלָקָם שֶׁל

תָּא חַיִּי, תִּירִי בּוֹצִינִי, חַד לְעִילָא וְחַד לְתַתָּא, אִי
 לְהִיט בַּר נָשׁ הָאִי בּוֹצִינָא דְלְתַתָּא, וְכִבִּי
 לָהּ (ס"א לְהָהוּא דְלְעִילָא), הָהוּא תִנָּנָא דְסָלִיק (נ"א מִבּוֹצִינָא
 תַּתָּא), לְהִיט הָהוּא בּוֹצִינָא עֲלָאָה. כִּךְ תִּנָּנָא
 דְקָרְבָּנִין, הָאִי תִנָּנָא דְסָלִיק, לְהִיט בּוֹצִינִי עֲלָאִי,
 וּמִתְלַהֲטֵן בְּחַד, וּמִתְקָרְבִין בְּלָהּ בְּחַדָּא, בְּרִיחָא
 דָּא. וּבְגִין כִּךְ, רִיחַ גִּיחַח לִי, (אִשָּׁה) וְהָא אוֹקְמוּתָ.
 וְעַל דָּא, רִיחָא דְקָרְבָּנָא, קִיּוּמָא דְכָלָא, וְקִיּוּמָא
 דְעֲלָמָא. וְקָרְבָּנָא עַל יָדָא דְכַהֲנָא, דְמִקְרַב
 כָּלָא. וּבְגִין כִּךְ, שְׁבַעַה יּוֹמֵי אֲשַׁלְמוּתָא, אֲשַׁתְּלִימוּ
 בֵּיתָה, בְּגִין דִּיתְבָּרְכוּן בְּלָהּ בְּפוֹלְחָנִיהּ, וְיִשְׁתַּכְחוּ
 חֲדוּוֹאֵן וּבִרְכָּאֵן לְעִילָא וְתַתָּא.

בְּתִיב (ישעיה כה) יי' אֱלֹהֵי אֶתָּה אַרְוִמְךָ וְגו', הָאִי
 קָרָא אוֹקְמוּתָ, יי' אֱלֹהֵי אֶתָּה. דְּבַעֵי בַר

לשון הקודש

מִתְקָרְבִים בְּאֶחָד בְּרִית הָזֶה, וּמִשּׁוּם כִּךְ,
 רִיחַ גִּיחַח לָהּ, (אִשָּׁה) וְהִירִי פֶרְשׁוּהָ.
 וְעַל כֵּן רִיחַ הַקָּרְבָּן הוּא קִיּוּם שֶׁל הַכֹּל
 וְקִיּוּם הָעוֹלָם, וְהַקָּרְבָּן עַל יַד הַכֹּהֵן
 שֶׁמִּקְרִיב הַכֹּל, וּמִשּׁוּם כִּךְ שְׁבַעַה יּוֹמֵי
 הַשְּׁלָמָה נִשְׁתַּלְמוּ בּוֹ, כְּדֵי שֶׁכֻּלָּם יִתְבָּרְכוּ
 בַּעֲבוּדָתוֹ, וְיִמָּצְאוּ שְׂמֵחוֹת וּבִרְכוֹת
 לְמַעְלָה וּלְמַטָּה.

בְּתוֹב, (ישעיה כה) ה' אֱלֹהֵי אֶתָּה אַרְוִמְךָ
 וְגו'. הַפְּסוּק הַזֶּה פֶּרְשׁוּהוּ, ה' אֱלֹהֵי אֶתָּה,

רִיחַ, מִתְקָרְבִים בְּאֶחָד וּשְׁמַחִים. כְּגוֹן זֶה
 רִיחַ שֶׁל הַקָּרְבָּנוֹת, בְּרִיחַ זֶה מִתְקָרְבִים
 כָּלָם בְּאֶחָד, וְנִדְלָקִים הַנֵּרוֹת וּשְׁמַחִים.
בַּא רָאָה, שְׁנֵי מְאוּרוֹת, אֶחָד לְמַעְלָה
 וְאֶחָד לְמַטָּה, אִם מְלַהִיט אָדָם הַמְּאוּר
 שְׁלִמְטָה הָזֶה וּמַכְכֶּה אוֹתוֹ (אֵת אוֹתוֹ שְׁלִמְעֵלָה),
 אוֹתוֹ עֲשֵׂן שְׁעוּלָה (מִהַמְּאוּר הַתַּחְתּוֹן), מְלַהִיט
 אוֹתוֹ הַמְּאוּר הָעֲלִיוֹן. כִּךְ עֲשֵׂן הַקָּרְבָּנוֹת,
 הָעֲשֵׂן הַזֶּה שְׁעוּלָה, מְלַהִיט הַמְּאוּרוֹת
 הָעֲלִיוֹנִים וּמִתְלַהֲטִים בְּאֶחָד, וְכָלָם

נָשׁ לְאוֹדָאָה לְשִׁמָּא קְדִישָׁא, וּלְשִׁבְחָא לִיהַ עַל כָּלָא. וּמֵאֵן אֶתֶר שְׁבַחָא דִּילִיה, בְּמָה דְּאוּקְמוּהָ. וְהָכָא מִעֲמִיקָא דְכָלָא, דְּכִתִּיב בִּי עֲשִׂיתָ פָּלָא. פָּלָא: בְּמָה דְּכִתִּיב, (ישעיה ט) וַיִּקְרָא שְׁמוֹ פָּלָא, וְהָא אֶתְמַר. עֲצוֹת מִרְחוֹק, עֲצוֹת: בְּמָה דְּאֵת אֶמַר, יוֹעֵץ. מִרְחוֹק: דְּכִתִּיב, (ירמיה לא) מִרְחוֹק יִי נִרְאָה לִי. וּכְתִיב, (משלי לא) מִמְּרָחֵק תָּבִיא לַחֲמָה.

אַמוּנָה אֱמֵן, בְּמָה דְּאֵת אֶמַר, (דברים לב) אֵל אַמוּנָה וְאִין עָל. וְאוּקְמוּהָ אַמוּנָה בְּלִילָה, בְּמָה דְּאֵת אֶמַר (תהלים צב) וְאַמוּנָתְךָ בְּלִילוֹת. וּכְתִיב (איכה ג) תְּדַשִּׁים לְבָקָרִים רַבָּה אַמוּנָתְךָ, וְזִמִּין קִדְשָׁא בְּרִידָא הוּא לְדַכָּא לֹון לְיִשְׂרָאֵל מִחוּבִּיהוֹן, בְּמָה דְּכִתִּיב, (יחזקאל לו) וְזִרְקָתִי עֲלֵיכֶם מִיּוֹם טְהוֹרִים וְטְהוֹרָתֶם מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל גִּלּוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם. בְּרוּךְ יִי לְעוֹלָם אֱמֵן וְאַמֵּן.

לשון הקודש

וּכְתוּב (משלי לא) מִמְּרָחֵק תָּבִיא לַחֲמָה. אַמוּנָה אֱמֵן - כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דברים לב) אֵל אַמוּנָה וְאִין עָל. וּפְרָשׁוּהָ אַמוּנָה בְּלִילָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים צב) וְאַמוּנָתְךָ בְּלִילוֹת. וּכְתוּב (איכה ג) תְּדַשִּׁים לְבָקָרִים רַבָּה אַמוּנָתְךָ. וְעֵתִיד הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְטַהֵר אֶת יִשְׂרָאֵל מִחֲטָאֵיהֶם, כְּמוֹ שְׁכֵתוּב (יחזקאל לו) וְזִרְקָתִי עֲלֵיכֶם מִיּוֹם טְהוֹרִים

שְׁצָרֶיךָ אֲדָם לְהוֹדוֹת לְשֵׁם הַקָּדוֹשׁ וּלְשִׁבְחָה אוֹתוֹ עַל הַכֹּל. וּמֵאִיזָה מְקוֹם הִשְׁבַּח שְׁלוֹ? כְּמוֹ שֶׁבִּאֲרוּהָ. וְכֵאֵן מִהֶעֱמֵק שֶׁל הַכֹּל, שְׁכֵתוּב בִּי עֲשִׂיתָ פָּלָא. פָּלָא - כְּמוֹ שְׁכֵתוּב (שם ט) וַיִּקְרָא שְׁמוֹ פָּלָא, וְהִרִי נֶאֱמַר. עֲצוֹת מִרְחוֹק, עֲצוֹת - כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר יוֹעֵץ. מִרְחוֹק - שְׁכֵתוּב (ירמיה לא) מִרְחוֹק ה' נִרְאָה לִי.